

HRVATSKARIJEČ

SUBOTICA, 27. SRPNJA 2007. - CIJENA 35 DINARA - BROJ 231

Informativno-politički tjednik, izlazio od 1945. do 1956., obnovljen 2003. COBISS SR-ID 109442828

ISSN 1451-4257

Etnografska izložba u Gradskom muzeju u Subotici

BUNJEVCI NA SENJSKOM PODRUČJU

INTERVJU

LUKA ŠTILINOVIĆ

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Lazar Baraković (predsjednik),
Dušica Dulić, Zdenko Đaković,
dr. Marija P. Matarić, Pavle Pejčić,
Dražen Prčić, Zvonko Sarić,
Stipan Stantić, Zvonko Tadijan

DIREKTOR:

Zvonimir Perušić

ODGOVORNA UREDNICA:

Jasminka Dulić

POMOĆNIK I ZAMJENIK

ODGOVORNE UREDNICE:

Zvonko Sarić

REDAKCIJA:

Ivan Andrašić (Podunavlje)
Davor Bašić Palković (kultura)
Dušica Dulić (politika)
Dražen Prčić (sport i zabava)
Zdenko Samaržija (povijest)
Nada Sudarević (fotografije)
Željka Vukov (društvo)
Jelena Ademi (tehnički prijelom)

TEHNIČKI UREDNIK:

Thomas Šujić

ADMINISTRACIJA:

Zdenka Sudarević
Ljubica Vujković Lamić

LEKTORICA: Katarina Vasiljčuk

KOREKTOR: Mirko Kopunović

TELEFON: ++381 24/55-33-55
++381 24/55-15-78

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.co.yu

WEB: www.hrvatskarijec.co.yu

TISAK: »Rotografika« doo Subotica

List je registriran kod Tajništva za
informiranje Skupštine AP Vojvodine pod
rednim brojem 73.List je oporezovan PDV-om od 8 posto,
po Službenom glasniku broj 140
od 1. siječnja 2005.CIP - Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad
32+659.3(497.113=163.42)

Valja voditi računa

Ljudska i manjinska prava po najvišim europskim standardima zagwarantirana su u Srbiji. Ova tvrdnja često se može čuti od političara, mjerodavnih ministara, direktora državnih tijela zaduženih za ostvarivanje tih prava. Međutim, nekako se uvijek ta prava, garantirana Ustavom i zakonima ove zemlje, na ovaj ili onaj način dovode u pitanje. Tako je, na primjer, Ustavom garantirano pravo na potpuno informiranje na materinjem jeziku dok se u stvarnosti to pravo dovodi u pitanje drugim zakonima, privatizacijom, dozvolom emitiranja, dodjelama frekvencija, financiranjem...

Tako aktualni Ministar kulture kaže kako bi privatizacija lokalnih elektroničkih medija trebala biti provedena do kraja godine, i da pri tome »valja voditi računa da se omogući objektivno informiranje lokalnim zajednicama i pravo manjinskih zajednica na informiranje na svom jeziku«. Jedino je u ovoj javnoj raspravi ostalo nejasno kome je upućeno ovo upozorenje. Tko treba »voditi računa« o ostvarivanju manjinskih prava? Tko treba definirati obvezujući okvir djelovanja za sve institucije i instance kako prava ne bi postojala samo na papiru. Nisu li to upravo državna tijela koja donose odluke kojima se ta prava ostvaruju ili pak umanjuju, dokidaju?

Privatizacija medija u Srbiji mora biti završena do kraja 2007. godine, zaključak je i sudionika okruglog stola o privatizaciji lokalnih elektroničkih medija. Postavlja se pitanje je li se »vodilo računa« o pravu svih manjina na informiranje kada se ušlo u proces privatizacije ili manjinama ostaje da nanovo slušaju o tome kako im moraju biti osigurana sva prava u isto vrijeme kada se nalaze u situaciji da izgube već stečena prava.

Često se ističe kako manjine moraju dokazivati svoju lojalnost državi u nešto većoj mjeri od građana pripadnika većinskog naroda. Je li i država spremna pružiti dokaze o tomu kako vodi računa o svojim manjinama ili im ovakvim postupcima poručuje da se snalaze kako znaju i umiju, ovisno o brojnosti, vlastitoj političkoj snazi i potpori matične države.

J. D.

Attila Szalai

Radio Subotica uložila prigovor Republičkoj radiodifuznoj agenciji

Neizvjesnost oko privatizacije lokalnih medija 4,5

Specijalna projekcija u okviru Festivala europskog filma Palić

Dječji film »Duh u močvari« 28

U Gradskom muzeju u Subotici od 20. srpnja do 20. kolovoza

Etnografska izložba o Bunjevcima senjskog područja 30,31

Osamnaesto izdanje Croatia Opena

ATP Umag za priču i pamćenje 43

Radio Subotica uložila prigovor Republičkoj radiodifuznoj agenciji

Neizvjesnost oko privatizacije lokalnih medija

*Radio Subotica predajom prigovora Republičkoj radiodifuznoj agenciji nastavila borbu za regionalnu frekvenciju * Predstavnici institucija koje odlučuju o sudbini lokalnih elektroničkih medija u Srbiji s javne rasprave poručili kako će privatizacija preostalih postaja početi na jesen, ali nisu isključili mogućnost da rok za njihovu prodaju bude produljen*

Priredila: Dušica Dulić

Ravnatelj Radio Subotice Antal Biacsi predao je 18. srpnja Republičkoj radiodifuznoj agenciji u Beogradu prigovor na odluku da se ovoj medijskoj kući uskrati regionalna frekvencija, potkrijepljen potpisima potpore 19 i pol tisuća građana Subotice i okolice. Iz RRA je sat kasnije stigao zahtjev da joj se pod hitno, u roku od tri dana, dostave snimke radijskog programa u razdoblju od 10. do 14. srpnja, u vremenu od 7 do 13 sati. U povodu ovih događaja u Radio Subotici održana je konferencija za novinstvo na kojoj su predloženi rezultati akcije Upravnog odbora, zaposlenika i sindikalne organizacije Radio Subotice u svezi uskraćivanja regionalne frekvencije ovoj radijskoj postaji.

PRIGOVOR NA ODLUKU: Ravnatelj Radio Subotice Antal Biacsi izjavio je kako se odluka RRA mogla očekivati, ali da je bila i iznenađujuća, jer se ipak vjerovalo da Radio Subotica nema konkurente u ispunjavanju kriterija za dobivanje regionalne frekvencije. »Iz tih smo razloga odmah i reagirali ne znajući službeno objašnjenje o odluci. Kad je rješenje stiglo, još smo više bili iznenađeni jer u njemu uopće nije dan razlog zašto je Pannon radiju dodijeljena frekvencija, odnosno, po čemu, po kojim kriterijima je on bolji od nas«.

Komentirajući prigovor koji je predan RRA, Biacsi je istaknuo

Po čemu je Pannon radio bolji?:
ravnatelj Radio Subotice Antal Biacsi

kako se jedan od njegovih bitnih elemenata odnosi na činjenicu da je regionalna frekvencija dodijeljena udruzi građana, što nije u skladu sa zakonom.

»Mi smo naš prigovor sačinili na osnovi potpunog uvida u natječajnu dokumentaciju konkurentske medijske kuće koji nam je omogućen u RRA, s time da smo obvezni podatke koristiti isključivo za sastavljanje prigovora i oni

za sada nisu za javnost. Temeljem tog uvida, u prigovoru je ukazano na anomalije između natječajnih uvjeta i podataka koje smo mi i konkurent prezentirali. Drugi dio prigovora odnosi se na činjenicu da po članku 95. Zakona o radiodifuziji radijska postaja civilnog sektora može dobiti isključivo lokalnu frekvenciju. A s obzirom da je Fond Pannonia udruga građana koja je formirala svoju radijsku

postaju, smatramo da nije mogao dobiti regionalnu frekvenciju. U tom stavu podupire nas i više beogradskih odvjetničkih ureda koje smo konzultirali«.

Veliko zadovoljstvo odzivom građana koji su svojim potpisima poduprli zahtjev Radio Subotica da dobije regionalnu frekvenciju za emitiranje višejezičnog programa izrazio je predsjednik sindikalne organizacije ove medijske kuće Ivica Kajdoči i dodao kako je prikupljeno 19.434 potpisa, od toga 5200 na štandovima u središtu Subotice, a ostatak u 26 okolnih naselja na području subotičke, ali i susjednih općina. On je istaknuo kako je prvom analizom potpisa konstatirano da od ukupnog broja građana koji su potpisom podržali zahtjeve Radio Subotice, njih 60 do 65 posto čini mađarski živalj. Potpredsjednik subotičkog sindikata István Húgyi izjavio je kako se očekivalo da će biti prikupljeno najviše 10 tisuća potpisa, te da bi, poslije ovakvog odziva slušatelja, RRA mogla razmotriti mogućnost dodjele još jedne regionalne frekvencije. Prema njegovim riječima, daljnje aktivnosti ovisit će o budućnosti prigovora koji je predan RRA.

»Cilj cijele ove kampanje je bio da se ukaže RRA da je pogriješila te da je konačno došlo vrijeme da priznaju svoju pogrešku i da razmotre prigovor koji je po našem mišljenju opravdan«, rekao je Húgyi.

► Nama ne treba kompas.
Mi ne znamo kamo idemo.

► Mali narodi prave velike promašaje.

Dujizmi

► U cijeloj priči slažemo se samo u detaljima.

► Najteže odluke donose se u ime naroda.

Kajdoči je, komentirajući zahtjev RRA da se dostave snimke emitiranog programa rekao da u zahtjevu nije precizirano što se traži, pa ni to odnosi li se samo na program na srpskom ili i na mađarskom jeziku.

Ravnatelj Antal Biacs je, odgovarajući na pitanje novinara je li zahtjev RRA legitiman, rekao da prema Zakonu o informiranju »svatko tko misli da je, u pravnom smislu, dirnut, ima pravo tražiti da čuje što je emitirano«.

On je dodao da se programi čuvaju dva mjeseca u takozvanoj crnoj kutiji, i da je kvaliteta snimaka »skoro kao ono što ide u eter«.

Na pitanje novinara je li istina da postoji pismo koje je predsjednik Mađarskog nacionalnog vijeća, *László Józsa*, koji je istodobno i predsjednik Upravnog odbora Radio Subotice, uputio predsjedniku RRA kojim se daje potpora Pannon radiju za dobivanje regionalne frekvencije i koje je predloženo na sjednici Upravnog odbora, direktor Biacs je rekao:

»Na sjednici Upravnog odbora Radio Subotice to je pitanje bilo na dnevnom redu, ali je i prije u tisku bila objavljena informacija o tome pismu. Postavljeno je pitanje zašto je predsjednik UO, koji je istodobno i predsjednik Mađarskog nacionalnog vijeća, dao podršku da se regionalna frekvencija dodijeli Pannon radiju, koja je upućena predsjedniku Savjeta RRA. Odgovor iz Mađarskog nacionalnog vijeća je bio da Radio Subotica nije tražila potporu, a da smo ju tražili, dobili bismo pismenu potporu adresiranu na RRA«.

JAVNA RASPRAVA: Bez obzira na primjedbe lokalnih i manjinskih zajednica, općinske javne radijske i TV postaje do konca godine bit će privatizirane, pa tako to čeka i Radio Subotica – rečeno je na javnoj raspravi o privatizaciji lokalnih elektroničkih medija, koja je održana 19. srpnja u Beogradu, u organizaciji Ministarstva kulture Republike Srbije.

Ministar kulture *Vojislav Brajović* je rekao da je njegov najvažniji cilj poštovanje prava manjinskih zajednica na informiranje na svom jeziku.

»Svjesni smo problema lokalnih medija i svjesni smo da su programi na jezicima manjina mogu biti ugroženi privatizacijom. Međutim, Srbija je zemlja

koja teži članstvu u EU i zemlja koja poštuje europske standarde«, rekao je ministar kulture prilikom rasprave o privatizaciji lokalnih elektroničkih medija. Zamjenik šefa Misije OEES-a u Srbiji *Entoni Pahigijan* rekao je da bi Srbija, kada je riječ o privatizaciji lokalnih medija, mogla preuzeti lidersku poziciju u regiji. »Nijedna zemlja u regiji nije do kraja riješila ovaj problem. Srbija bi mogla biti prva i u regiji bi se mogao iskoristiti srpski model privatizacije«, kazao je Pahigijan, kao i da se Misija OEES-a »radije onome što mislimo da će biti dobra privatizacija«.

»Mislim da je najvažnije ostvariti taj cilj – da se razina prava ne smanjuje«.

Podupirući takvo stajalište, pomoćnik ministra kulture Srbije *Dragan Janjić* rekao je da manjinski programi neće biti ugroženi rješenjima koje planira usvojiti Vlada Srbije.

»Naša osnovna intencija jest da se mediji 'skidaju' s proračuna. Dakle, ne treba osnivati i financirati medije, već ideje i programe. A u slučaju manjinskih medija država i pokrajina treba im pružiti potporu«.

Vojvođanski tajnik za informiranje *Milorad Đurić* u javnoj

sirane ne bi odvratili od kupovine takvih medija država će pokrivati troškove pripreme takvoga programa.

Zastupnik SVM-a u Skupštini Srbije *Bálint Pásztor* bio je skeptičan spram prijedloga državnih institucija o nužnosti privatizacije lokalnih medija. Za njega ni ideja o formiranju državnih fondova za financiranje manjinskih medija nije sigurno rješenje, jer ne postoji jamstvo da će država to odista učiniti.

S druge strane, član Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća zadužen za informiranje *Mato Groznica*, smatra da

Privatizacija ostalih medija mora početi na jesen: poruka s javne rasprave o privatizaciji lokalnih elektroničkih medija

Reforma medija, smatra pomoćnik ministra kulture *Dragan Janjić*, u Srbiji se oteže već sedam godina, a jedino što je urađeno jest formiranje javnog servisa i nezavisnog regulacijskog tijela. »Jedan od preostalih problema je i završetak privatizacije. Suština nije u tome da se postigne dogovor mijenjati Zakon o radiodifuziji ili ne, već u tome da se lokalnim zajednicama osigura kvalitetno informiranje«, rekao je Janjić.

Posebna pozornost bila je posvećena postojećim programima na jezicima nacionalnih manjina. Voditelj javne rasprave *Rade Veljanovski* rekao je da oko toga ne smije biti dvojbe:

je raspravi istaknuo osjetljivost pitanja lokalnog i informiranja na jezicima nacionalnih manjina. Po njegovu mišljenju dva su moguća rješenja.

Jedno je da se temeljno mijenja Zakon o radiodifuziji, a drugi da se formiraju posebni državni fondovi iz kojih će se financirati manjinski programi.

Predstavnici Agencije za privatizaciju naveli su kako i oni nastoje pomoći očuvanje postojećih manjinskih programa na lokalnim medijima. Rekli su da će među obvezama budućeg vlasnika takvog medija biti i to da je dužan zadržati program na jeziku nacionalne manjine. Ipak, kako zaintere-

takav prijedlog i takvo rješenje za manjinske medije jest prihvatljivo.

Predstavnici institucija koji odlučuju o sudbini lokalnih medija na kraju su poručili da će privatizacija preostalih postaja početi na jesen, ali nisu isključili ni mogućnost da rok za njihovu prodaju bude produljen.

Prijedlog Saveza vojvođanskih Mađara o izmjenama zakona prema kojima bi se od obvezne privatizacije izuzeli elektronički mediji koji emitiraju programe na manjinskim jezicima naći će se pred zastupnicima republičke skupštine najvjerojatnije u rujnu.

UKRATKO

Slučaj Barbalić -
deset godina

Beogradski »Danas« prenosi kako se 21. srpnja navršilo deset godina od bombaškog napada na Savez nezavisnih građana za Zemun, nevladinu organizaciju koja je organizirala prosvjede zbog toga što je radikalna vlast nasilno iselila njihovog sugrađanina Ivana Barbalića iz stana. Počinitelji nisu pronađeni. Deset godina poslije radikali su u Zemunu ponovno na vlasti, a Ivan Barbalić je zaboravljeni prognanik koji s obitelji živi u Baškoj na Krku. Njegova desetogodišnja nastojanja da povrati stan, ostala su bez rezultata. Gradonačelnik Zemuna Vojislav Šešelji pokazao je na državnoj televiziji krunski dokaz neprijateljstva ove obitelji, putovnicu Darija Barbalića. Nakon televizijskog duela Šešelja i odvjetnika Nikole Barovića, tjelohranitelj lidera radikala pretukao je Barovića, polomio mu nos i rebro. Četvrti općinski sud donio je 2004. presudu u korist Danice Barbalić, ali je Okružni sud naložio vještačenje imovine Ivana Barbalića. Deset godina se vodi spor zbog stana u kojem su živjeli od 1941. godine.

Prvi srpski ombudsman

Prvi srpski zaštitnik građana - ombudsman Saša Janković položio je prisegu pred zastupnicima Skupštine Srbije. Polaganjem prisege pred zastupnicima Janković je službeno stupio na dužnost. On je za ombudsmana izabran 29. lipnja, većinom od 143 zastupnika. Janković, u roku od dva mjeseca, parlamentu mora predložiti četiri kandidata za svoje zamjenike. Ombudsman je po zakonu nezavisan državno tijelo koji štiti prava građana, te kontrolira rad državne uprave.

Registracija birača
izvan Hrvatske

Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija Republike Hrvatske poziva na registraciju birača u diplomatskim misijama i konzularnim uredima RH. Riječ je o biračima s prebivalištem u RH koji trajnije borave u inozemstvu, biračima bez prebivališta u RH koji su promijenili prebivalište u inozemstvu te onima koji su promijenili prebivalište unutar države i onima koji nisu upisani u birački popis kako bi mogli glasovati na skorajšnjim parlamentarnim izborima.

Priopćenje za javnost DSHV-a u povodu rješenja RRA

Kršenje kolektivnih prava Hrvata

*DSHV će o aktualnoj situaciji u slučaju Radio Subotice
izvijestiti mjerodavne međunarodne institucije,
nadležna tijela Republike Hrvatske, Mješoviti odbor
za praćenje provođenja Sporazuma o zaštiti manjina između
Srbije i Hrvatske i druga vladina tijela i nevladine organizacije*

U povodu rješenja Republičke radiodifuzne agencije kojim je izdana dozvola za emitiranje radio programa za područje regija Subotica, Kanjiža i Senta Pannon radiju, Predsjedništvo Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini izdalo je priopćenje u kojemu »želi upozoriti javnost da je to rješenje potpuno nerazumljivo te pravno i politički neodrživo. Ako je kriterij za dodjelu frekvencije bio poslovni uspjeh, slušanost, iskustvo u oblasti radiodifuzije, doprinos stanice razvoju regionalne zajednice u oblasti informiranja, kulture i obrazovanja, ponašanje stanice u ranijem razdoblju, sprječavanje otvorenog ili prikrivenog namećanja utjecaja na javno mnijenje podnositelja prijave, onda je sasvim sigurno da radio postaja koja nije emitirala ni jednu sekundu programa nije mogla dobiti dozvolu. Kako obrazloženje rješenja ne sadrži odlučne činjenice iz kojih bi razvidno bilo zbog čega JP Radio Subotica nije dobila dozvolu, očevidno je da nabrojani vrlo važni kriteriji iz natječaja, nisu bili odlučni za dobivanje dozvole, već su to bili politički razlozi skriveni od očiju javnosti.

Ono što je posebno zabrinjavajuće u momentu kada Radio Subotica podnosi prigovor, to je ponašanje članova Savjeta Radiodifuzne agencije u svezi s njezinim prijašnjim nezakonitim odlukama, koje je Vrhovni sud Srbije poništio po tužbi nezadovoljnih sudionika natječaja koji su smatrali da je odlukama povrijeđen zakon. Naime, kako Agencija drži da može donijeti odluke koje nitko ne može oboriti, za razliku od Vrhovnog suda Srbije koji smatra da odluke Agencije moraju biti obrazložene, članovi Savjeta RRA čak idu tako daleko da traže ostavku predsjednice Vrhovnog suda Srbije, iako bi članovima Savjeta Agencije moralo biti poznato da predsjednica Vrhovnog suda ne sudi u upravnim stvarima.

Smatramo da bi članovi Savjeta koji su otvoreno i javno pozivali na nepoštivanje zakona trebali odmah biti smijenjeni s te dužnosti. Savjet Agencije tek je jedna od stranaka u postupku pred sudom i pred zakonom potpuno ravnopravan s drugom strankom, a odluke Vrhovnog suda obvezujuće su za Agenciju i moraju se poštivati. Na ovo posebno upozoravamo jer se već unaprijed dobiva odgovor da će prigovor

Radio Subotice biti odbijen, a nakon neprimjerenih napada na Vrhovni sud Srbije od Savjeta se ne može ništa pozitivno očekivati. Zato je već očigledno da prigovor protiv odluke RRA neće biti dovoljan u borbi Radio Subotice za opstanak, već je u izgledu tužba Vrhovnom sudu Srbije.

Zato javno upozoravamo da ako je točno da su neki od članova Upravnog odbora Radio Subotice tražili da se ne podnosi prigovor, onda smo mi Subotičani zabrinuti hoće li biti volje za podnošenje tužbe od za to nadležnih u Radio Subotici. Naglašavamo da u lokalnoj samoupravi i u samom Radio Subotici ima više osoba na visokim funkcijama koji su osnivači Pannon radija, pa iako se nalaze u evidentnom sukobu interesa, oni mogu odlučiti da se ne podnosi tužba.

Za razliku od njih, Demokratski savez Hrvata u Vojvodini smatra da neobrazloženo rješenje Savjeta nikako ne može biti potvrđeno od strane Vrhovnog suda Srbije. Kako se u međuvremenu oglašio i Savez vojvodanskih Mađara da je protiv prikupljanja potpisa za spas Radio Subotice i tako poziva pripadnike mađarskoga naroda na bojkot prikupljanja potpisa, a ujedno se javnosti obratio i Pannon radio koji tvrdi da će navodno osigurati kvalitetan program na mađarskom jeziku. Sve to dovodi u sumnju da će Radio Subotica izdržati do kraja na redovitom pravnom putu radi zaštite svojih interesa.

No, osim svega ovoga, Demokratski savez Hrvata u Vojvodini posebno upozorava da su odluke RRA protuustavne i protuzakonite jer se njima krše kolektivna prava hrvatske nacionalne manjine u Srbiji, a osobito:

– članak 79. Ustava Republike Srbije kojim se pripadnicima manjina garantira pravo na potpuno, blagovremeno i nepristrasno obavješćavanje na svom jeziku, uključujući i pravo na izražavanje, primanje, slanje i razmjenu obavješćenja i ideja;

– članak 17. Zakona o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina, koji osim što garantira isto što i Ustav, propisuje obvezu države da u radijskim i televizijskim programima osigura informativne, kulturne i obrazovne sadržaje na jeziku nacionalne manjine;

DSHV: Pravno i politički neodrživo rješenje RRA krši kolektivna prava hrvatske zajednice

– članak 2. Sporazuma o zaštiti manjina između Republike Srbije i Republike Hrvatske, koji hrvatskoj manjini u Srbiji garantira pravo na informiranje, i članak 7. kojim se Republika Srbija obvezala podupirati emitiranje programa radija i televizije na jeziku manjina;

– članak 9. Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina, kojom se Republika Srbija obvezala da će pripadnicima nacionalnih manjina osigurati pristup sredstvima javnog informiranja bez diskriminacije, a da se odobrenja za emitiranje radio i TV emisije izdaju na temelju objektivnih kriterija i bez diskriminacije, pri čemu je preuzeta obveza da se pripadnicima manjina olakša pristup sredstvima javnoga informiranja;

– članak 11. Europske povelje o regionalnim i manjinskim jezicima, kojim se Republika Srbija obvezala da će poticati ili olakšati stvaranje najmanje jedne radio stanice na regionalnim ili jezicima manjina; ili poticati ili olakšati redovito

emitiranje radio programa na regionalnim ili jezicima manjina;

– članak 19. Instrumenta Srednjoeuropske inicijative za zaštitu manjinskih prava, koji pripadnicima manjina jamči pravo da se služe medijima na vlastitom jeziku, a slučaju radija i televizije da država osigura pripadnicima manjina pravo slobodnog pristupa ovim medijima uključujući i njihovu produkciju.

Zbog svega ovoga, a osobito kršenja prava hrvatske nacionalne manjine DSHV je prisiljen o tome izvijestiti Ministarsko vijeće Vijeća Europe, Generalnom tajniku i Vijeću eksperata Vijeća Europe, OESS, Srednjoeuropsku inicijativu, nadležna tijela Republike Hrvatske, Mješoviti odbor radi praćenja provođenja Sporazuma o zaštiti manjina između Srbije i Hrvatske i druga vladina tijela i nevladine organizacije, stoji u priopćenju Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini.

Prekršajna prijava

Predsjedništvo Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini, uputilo je priopćenje za javnost u kojemu navodi kako je na sjednici što je održana u Subotici dana 23. srpnja »razmatralo nastalu situaciju u kojoj se jedna neformalna skupina predstavlja kao stranka pod imenom Demokratska zajednica Hrvata i koja izdaje priopćenje za javnost, posjećuje Hrvatsko nacionalno vijeće nudeći suradnju, ugovora suradnju s drugim strankama, a istodobno ne

informira sugovornike i javnost da nije registrirana stranka u smislu zakona o političkim organizacijama«.

Iz tog razloga, navodi se u priopćenju, Predsjedništvo DSHV »je zauzelo stajalište da se podnese prekršajna prijava protiv osoba koje obavljaju aktivnosti u ime političke stranke koja nije upisana u registar političkih organizacija. Predsjedništvo je također zauzelo stajalište da isključi iz članstva one osobe koje se i sada vode kao članovi stranke, a istodobno rade u nepostojećoj stranci. Također će DSHV tražiti da se preispita ponašanje pojedinih ravnatelja škola koji se protuzakonito otvoreno politički aktiviraju«.

UKRATKO

Sud poništio izbor direktorice RTV

Općinski sud u Novom Sadu poništio je odluku Upravnog odbora Radiodifuzne ustanove Vojvodine »Radio-televizije Vojvodine« kojom je 31. srpnja prošle godine za glavnu direktoricu ove ustanove imenovana Dina Kurbatvinski-Vranešević, prenosi novosadski Dnevnik. U presudi koja je objavljena 13. srpnja, navodi se kako se Upravni odbor RTV »nije držao odredaba Zakona o radiodifuziji, jer je na mjesto glavnog direktora imenovao osobu koja za to ne ispunjava propisane zakonske uvjete, zbog čega je odluka UO od 31. srpnja 2006. nezakonita«. Time je prihvaćen prigovor njenog protukandidata na natječaju za mjesto glavnog direktora, novinara Ljubiše Nikolina, koji je prošle godine podnio tužbu protiv RTV zbog nezakonitog izbora Dine Kurbatvinski-Vranešević na mjesto glavne direktorice.

Kosovo neovisno u studenome?

Premijer Kosova Agim Chequ predložio je da 28. studenoga, na Dan albanske zastave, jednostrano bude proglašena neovisnost Kosova. Kako javlja Reuters, Chequ je poslije sastanka sa šefom UNMIK-a Joakimom Rikerom u Prištini rekao da je to samo njegova ideja, a da su, da bi se ona ostvarila, potrebni suglasnost pregovaračkog tima Kosova i potpora, u prvom redu, SAD i nekih zemalja Europske unije. »Mi smo ponudili 28. studenoga, što se poklapa s 120 dana od našeg povratka iz Washingtona. Istodobno, to je datum koji slavimo u svojoj povijesti, pa smo to htjeli učiniti još veličanstvenijim«, rekao je Chequ.

Dvojno državljanstvo

Stranke vođovodanskih Mađara pozdravile su inicijativu predsjednika Mađarske Laszla Soljoma o dvojnog državljanstvu. U intervjuu mađarskoj državnoj televiziji u nedjelju, 22. srpnja, Soljom je rekao da, s obzirom na to da Srbija u bliskoj budućnosti neće postati članica Europske unije, smatra da bi vođovodanskim Mađarima matica trebalo omogućiti dvojno državljanstvo. Mađarska će 1. siječnja 2008. uvesti šengenski vizni režim prema Srbiji jer je na to obvezuju odredbe EU. Lideri političkih partija Mađara u Vojvodini podržavaju ovu inicijativu, dok politički analitičar Alpar Losonc podsjeća da predsjednik Mađarske nema ustavna ovlaštenja da odlučuje o tom pitanju.

Održana 11. sjednica Predsjedništva DSHV-a

Pridonijeti pokretanju gimnazijskog odjela

S predsjednikom HNV-a Brankom Horvatom bit će održan razgovor o daljnjim aktivnostima kako bi se realizirala inicijativa pokretanja hrvatskog odjela u subotičkoj gimnaziji

Prema ustaljenom redu, i na početku 11. sjednice Predsjedništva Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini, održanoj 23. srpnja u Subotici, članovi Predsjedništva podnijeli su informaciju o aktivnostima stranke između dviju sjednica, među ostalim i o službenom razgovoru predsjednika DSHV-a *Petra Kuntića* i predsjednika Republike Srbije *Borisa Tadića* koji je održan 12. srpnja u Beogradu.

U daljnjem tijeku sjednice vodila se rasprava o zauzimanju stava Predsjedništva DSHV-a u povodu gubitka regionalne frekvencije Radio Subotice, čime se slušnost programa na hrvatskom jeziku svela na Suboticu i okolicu. Predsjedništvo je donijelo zaključke o aktualnoj situaciji u slučaju Radio Subotice koji su uneseni u priopćenje za javnost.

SVEČANO PRIMANJE NOVIH ČLANOVA U SOMBORU:

Na dnevnom redu sjednice bila je i točka o zauzimanju stajališta DSHV-a u povodu osnutka nove političke stranke s hrvatskim predznakom – Demokratske zajednice Hrvata. Iako prema iznesenoj informaciji ta stranka do 23. srpnja još nije službeno registrirana, na sjednici je rečeno kako se pretpostavlja da će ta novoformirana stranka uskoro biti registrirana, a kako DSHV ima nekoliko svojih članova koji su u rukovodstvu novoformirane stranke DZH, oni time krše Statut DSHV-a, jer ne

Sa sjednice Predsjedništva DSHV-a

moгу biti članovi dviju političkih stranaka, te će im biti upućen službeni dopis da se odluče u kojoj stranci žele biti članovi. U slučaju njihove odluke da ostanu članovi DZH-a, zatražit će se njihovo isključenje iz stranke na sljedećoj sjednici Vijeća DSHV-a koja će se održati u rujnu.

Predsjedništvo je donijelo i odluku da je za putovanje 3. 4. i 5. kolovoza, kada će se posjetiti rijeka Buna, Bunica, Blagaj, Međugorje i manifestacija Sinjska alka, konačna cijena po osobi 50 eura. Osigurana su dva noćenja s doručkom i večerom, a zainteresirani se mogu za ovo putovanje prijaviti u Domu DSHV-a u prijepodnevnim satima.

U povodu učlanjenja većeg broja novih članova u podružnicu DSHV-a u Somboru, dogovoreno

je da se svečano primanje novih članova održi 7. rujna u velikoj dvorani restorana KTC u Somboru, gdje se na svečanosti očekuje najmanje 400 nazočnih.

REALIZIRATI INICIJATIVU POKRETANJA GIMNAZIJSKOG ODJELA:

Na koncu sjednice, pod točkom razno raspravljalo se o nekoliko tema, među kojima je najvažnija bila ona o mogućnosti pokretanja odjela na hrvatskom jeziku u Gimnaziji »Svetozar Marković« u Subotici. Donesen je zaključak da će s predsjednikom Hrvatskog nacionalnog vijeća *Brankom Horvatom* biti održan razgovor o daljnjim aktivnostima kako bi se ova inicijativa realizirala, jer ima veliku važnost za hrvatsku manjinsku zajednicu, a angažirat će se i članstvo DSHV-a glede promidžbene

akcije za prijavljivanje dovoljnog broja učenika u gimnazijski odjel na hrvatskom jeziku. Također se očekuje i angažman svih onih članova hrvatske zajednice koji žele pridonijeti ostvarenju mogućnosti srednjoškolskog obrazovanja na materinjem jeziku.

Dogovoreno je i da će DSHV na jesen organizirati posjete predstavama Hrvatskog narodnog kazališta u Osijeku za što su ispred Predsjedništva zaduženi *Antonija Čota* i *Ivica Mamužić*, a DSHV će organizirati i posjete pojedinim utakmicama hrvatske nogometne lige koje se igraju u Vinkovcima i Osijeku. Odobren je i promidžbeni letak DSHV-a koji će se tiskati uz novi broj glasila DSHV-a »Glas ravnice«.

Z. Sarić

Posjet rijeci Buni, Međugorju i Sinjskoj alci 2007.

Plan putovanja

Polazak je u petak, 3. kolovoza, u 5 sati ispred Doma DSHV-a iz ulice Otona Župančića, Subotica, uz stajanje u Bajmoku i Svetozaru Miletiću

U večernjim satima stiže se u općinu Čitluk. Nakon prijama kod predsjednika Općine, sljedeći večera i noćenje.

Za subotu je predviđen posjet rijeci Buni,

obilazak spomenika kulture, misa za Hrvate iz Vojvodine, poslije podne odlazak u Međugorje. Nakon mise u 18 sati na hrvatskom jeziku, povratak u Čitluk, večera i noćenje.

U nedjelju, 5. kolovoza, odlazak na Sinjsku alku i u 22 sata povratak za Suboticu.

Cijena je 50 eura.

Bojan Kostreš s predstavnicima regionalnih parlamenata podunavskih zemalja

Otvoren »Kamp tolerancije« u Bačkoj Topoli

Predsjednik Skupštine AP Vojvodine *Bojan Kostreš* izjavio je na konferenciji za novinare, održanoj 22. srpnja, poslije susreta s predstavnicima regionalnih parlamenata podunavskih zemalja, da su najveće vrijednosti Vojvodine njena multikulturalnost, multinacionalnost i višjezičnost te da kao takva predstavlja jedinstvenu regiju u cijeloj Europi.

Kostreš je naglasio da najveće bogatstvo Vojvodine predstavljaju ljudi koji u njoj žive a da će pokrajinska administracija i dalje raditi na razvijanju pokrajine kao građanske i europske regije. On je istaknuo i da su događaji koji promoviraju toleranciju, regionalnu i međunarodnu suradnju, poput Kampa tolerancije u Bačkoj Topoli, najbolji način da Vojvodina

pokaže koliko joj je stalo do ovih vrijednosti i koliko ih je spremna i u budućnosti njegovati i razvijati. Predsjednik Skupštine AP Vojvodine *Bojan Kostreš* i potpredsjednik vojvodanskog parlamenta *Sándor Egeresi* susreli su se s predstavnicima regionalnih parlamenata jugoistočne Evrope i Podunavlja. Pored dogovora o budućoj suradnji, susret je bio posvećen i temi o »Kampu tolerancije mladih podunavskih gradova i regija – All We Need Is Love« velikoj međunarodnoj manifestaciji mladih, koja je istu večer bila svečano otvorena u središtu Bačke Topole.

U razgovoru s predstavnicima regija i županija iz susjednih i podunavskih zemalja Evrope, bilo je riječi o formiranju euro regije koja bi obuhvaćala regije

Podunavlja, duž čitavog europskog toka Dunava. *Gerda Vejksler*, potpredsjednica Parlamenta Gornje Austrije, s kojom Vojvodina već ima zaključen sporazum o suradnji, rekla je da bi »Kamp tolerancije« koji njeguje duh europskog zajedništva među mladima koji su budućnost našeg kontinenta, mogao biti organiziran na smjenu i u drugim regijama, jer je cilj kampa da njeguje osnovnu europsku vrijednost – toleranciju i međusobno uvažavanje.

područjima i zato joj mora biti posvećena najveća moguća pažnja. Bogatstvo Evrope je u šarenilu kultura i njenim mnogobrojnim jezicima, u skladu različitih identiteta, koji europski kontinent ne treba dijeliti već ga povezivati, baš kao što to čini Dunav za koji je još jednom rečeno da je glavna ulica Evrope, koja povezuje i ujedinjuje sve regije, gradove i zemlje na njenim obalama. U radu mnogobrojnih radionica Kampa sudjelovat će više od stotinu šezdesetoro mladih,

Također je rečeno da je svestrana regionalna suradnja, bez obzira na trenutni status pojedine zemlje u odnosu na EU, jedan od osnovnih pokretača ekonomskog razvoja kao i uspješne suradnje u svim

kojima će predavanja održati ljudi iz svijeta politike, znanosti i umjetnosti, među kojima je i predsjednik Izvršnog vijeća Vojvodine *mr. Bojan Pajić*.

(PIV)

Za poljoprivrednu proizvodnju i prehrambenu industriju

Poticajne mjere

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede u agrarnom programu za 2007. godinu prvi je put donijelo niz uredbi kojima se značajno potiče razvoj primarne poljoprivredne proizvodnje i prehrambene industrije u Republici Srbiji.

Veoma je značajno istaknuto da se otpočelo sa procesom finansijske potpore poljoprivrednih gazdinstava po hektaru i grlu stoke, umjesto cjenovnih naknada po kilogramu proizvedenih i prodanih proizvoda.

Stimulativne mjere pružaju finansijsku potporu ratarskoj i povrtlarskoj proizvodnji u iznosu od 8000 dinara/ha obradive a zasijane površine, regresiraju se troškovi inputa (gorivo, mineralno gnojivo, sjeme itd.) na površini od jednog do 100 ha, po jednom registriranom gazdinstvu. Ova

je mjera je izuzetno značajna i dolazi, po svim procjenama, u sušnoj godini, kada se očekuje znatno smanjenje roda osnovnih ratarskih kultura.

Mjere potpore potiču razvoj voćarske i vinogradarske proizvodnje, putem regresiranja nabave sadnog materijala, što će pridonijeti ubrzanju procesa podizanja višegodišnjih zasada.

Mjerama se potiče i razvoj stočarske proizvodnje, regresiranjem proizvodnje mlijeka, tova junadi, nabave osnovnog stada i provođenje mjera selekcije u stočarskoj proizvodnji.

Proces finansijske potpore razvoju poljoprivredne proizvodnje znatno će pridonijeti poboljšanju ekonomskog položaja poljoprivrednih proizvođača, razvoju sela i seoskih sredina.

U budućnosti, započeti proces potpore treba povećati obujam poljoprivredne proizvodnje, produktivnost, izvoz i konkurentnost domaće poljoprivrede. Istovremeno ovi procesi trebaju omogućiti brži tehničko-tehnološki razvoj, povećanje investicija, veće zapošljavanje, sprečavanje raspada sela i ruralnih sredina, što je prvi i osnovni stup strategije smanjenja siromaštva. ■

Dr. sc. Luka Štilinović, znanstvenik i osnivač brojnih udruga i institucija

Kad bi složnije uprijeli snage...?!

Okolnosti su bile te koje su me poticale na aktivnost. Vidite, često možete čuti: trebalo bi, bilo bi dobro itd., a to zapravo znači da se netko drugi pobrine i uradi zadaću umjesto vas. To osobito vrijedi danas kada je posve jasno da sebi sami moramo i možemo pomoći.

Razgovor vodio: Zlatko Žužić

Usklopu obilježavanja petnaeste obljetnice postojanja Udruge protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata, Glavni odbor te Udruge nedavno je na svojoj sjednici dr. sc. Luki Štilinoviću uručio posebno priznanje za izuzetan doprinos iseljenim vojvođanskim Hrvatima.

Bio je to više nego dovoljan razlog za predstavljanje ovog čovjeka, jedinog vojvođanskog Hrvata koji je istodobno član (i jedan od osnivača) najviših tijela svih triju udruga u Republici Hrvatskoj koje skrbe o iseljenim vojvođanskim Hrvatima.

HR: Jedan ste od osnivača Društva vojvođanskih i podunavskih Hrvata, a u okviru te udruge predlagatelj i prvi predsjednik fonda »A. G. Matoš«, za financijsku i drugu potporu Hrvata, studenata, većinom iz Vojvodine. Osobito ste se posvetili mladeži iz tih krajeva?

Nerado govorim o tomu, jer kad je trebalo zasukati rukave u vrijeme ratnih zbivanja Domovinskog rata i naći načina da se ti vrlo hrabri mladi ljudi zbrinu, bilo je malo optimista, a kasnije je zaslužnih bilo puno. Društvo je onda djelovalo sinkronizirano, a eto zbog mojeg iskustva u radu s mladima, oni su bili moja slatka zadaća. Moj početak rada na tom polju bio je još u mojim studentskim danima, a u svezi Fonda i prije nego je Društvo službeno registrirano. Na jednom od prvih sastanaka osnivača Društva stiglo je pismo potpore i prva skromna, ali jako poticajna donacija od velečasnog *Bele Stantića* iz Subotice. Fond smo tada nazivali »Vinko Perčić«, na čast svima dobro poznatog liječnika i mecene iz Subotice.

Znatno kasnije, Demokratski savez Hrvata Vojvodine na zajedničkom sastanku u Mađarskoj (Balatonlele) predložio je da se Fond nazove »A. G. Matoš« kako bi ga svi mogli osjećati svojim. Razumije se da je to odmah prihvaćeno. Nešto novca se prikupilo od nazočnih, a dogovorena suradnja se sastojala u preporuci za osobe kojima je potrebna pomoć. Nisu to bili samo financijski problemi, nego i mnogo drugi, na primjer nostrifikacija diploma, smještaj, pomoć u pripremi polaganja prijemnih ispita, a nerijetko i osobne poteškoće. Razumije se da tu nije bio dovoljan samo jedan član Društva. Uporna i dovitljiva blagajnica Društva *Marija Štilinović*, niz godina je uspješno rješavala veliki dio potreba naše mladeži. Znam da oni koji su sudjelovali u tim nastojanjima ni onda nisu željeli javna priznanja, a kamoli to žele danas. Hvala svima, jer i najmanji doprinos u tom nastojanju svake je hvale vrijedan. Mislim da su redoviti mjesečni sastanci studenata s čuvenim teta Maricinim lakumićima i uvijek pripremljenim kulturnim sadržajem imali značajan utjecaj na uspješnost naših studenata koji su stasali, na naš zajednički ponos i diku, u diplomirane stručnjake, a iznad svega u vrsne karakterne osobe. I danas smo jako sretni kada nam se jave, ili kad nešto doznamo o njima, a to nije rijetkost.

HR: Društvo vojvođanskih i podunavskih Hrvata postoji već 17 godina. Jeste li zadovoljni učinjenim?

Gledajte, jako je nezahvalno davati ocjenu rada u kojem ste i sami sudjelovali, jer je realna opasnost da ona bude subjektivna. Nastojat ću biti objektivan. U uvjetima u kojima je djelovalo Društvo zapravo je napravljeno jako puno. Jasno da su financi-

je vrlo važan čimbenik, a vidite naše društvo za svoju djelatnost od državnih institucija Hrvatske nije dobilo ni lipe. Nameće se pitanje kako smo onda mogli imati fond za mladež? Donacije su stizale zahvaljujući ogromnom trudu samozatajnih članova Društva i njihovih prijatelja. Osobnim poznavstvima i zamolbama, uspijevalo se dobiti prvo nekoliko, a kasnije nešto više stipendija, studentski smještaj, tečaj za pripremu prijamnog ispita itd. Jednako tako i druge akcije, kao na primjer svakogodišnje prelo, materice, izložba o nama i našem rodnom zavičaju u Etnografskom muzeju u Zagrebu, popratna publikacija, itd., sve je to iz našeg vlastitog angažmana.

Duh zajedništva s mladima, kojih je sve više dolazilo na studije u RH, nosio nas je desetak godina, ali se on polako mijenjao. Novopridošli mladi imali su neke druge interese, ali ipak svi koji su se obratili u Hrvatsku maticu iseljenika gospođi *Mariji Hećimović* imali su pouzdani oslonac i skrb. Mislim da nije sretna odluka Vlade RH da stipendije idu putem njihove administracije, jer se gubi odgojna i kohezijska komponenta među njima, a one su blagotvorne i za kasniji život.

HR: Na izbornoj skupštini Udruge za potporu bačkim Hrvatima, održanoj prošle godine u Zagrebu usvojen je Statut, a izabrano je i novo predsjedništvo u kojem ste Vi dopredsjednik. Budući da ste Vi jedan od osnivača i ove udruge, molim Vas da nam kažete kada je osnovana i koji je cilj njezinog postojanja?

Druga zapotvorba bačkim Hrvatima postoji nešto više od tri godine i utemeljena je gotovo isključivo za potporu kulturne djelatnosti bačkih Hrvata. Na inicijativu *Nace Zelića* i, nažalost, sad već pokojnog *Petra Šarčevića*, *Elizabeta Kovač-Striko* i moja malenkost bili smo osnivači Udruge. Glavna osovina i motor rada je gospodin Naco Zelić, zato mislim da je on meritoran govoriti o brojnim akcijama, doprinosu članova i simpatizera te o donatorima.

HR: Zanimljiva je činjenica da ste član Predsjedništva Vojvodanskih i podunavskih Hrvata, dopredsjednik Udruge za potporu bačkim Hrvatima, a i član Glavnog odbora Udruge protjeranih Hrvata Srijema, Bačke i Banata. Kako ste se Vi, Hrvat sa sjevera Bačke, toliko zbližili sa Srijemom?

Nikad neću zaboraviti, moj prvi

pučkoškolski izlet u teretnim vagonima, bez sjedala, bio je baš u Srijem. Iz mora žitnih polja Bačke ugledao sam veliku planinu, Frušku goru, koja mi se onda činila da seže do neba. Predobra moja učiteljica *Vita Križanović*, već mi je usadila ljubav prema Petrovaradinu, banu *Jelačiću*, Dunavu, prirodi. Mislim da sam to negdje u srcu sačuvao do današnjeg dana, zauvijek. Neću vam nabrajati pojedinačna srdačna poznanstva i prijateljstva, osim onog s pokojnim *Dukom Lončarevićem*, koji je pak Srijemac, a zavolio je i »bilu« Suboticu u kojoj je proveo dio svog profesorskog radnog vijeka. Međutim, početkom devedesetih godina prošlog stoljeća, u vrijeme masovnog protjerivanja Hrvata iz Srijema, imao sam bolno iskustvo spoznaje nemoći pri pokušaju pomaganja tim nevinim ljudima. Na susretima u prostorijama »Glasa Koncila« upoznali smo mnoge sudbine i krasne ljude iz Srijema. Ubrzo se vidjelo da treba osnovati Zajednicu protjeranih i prognanih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata. Od osnivanja mnogi članovi Udruge vojvodanskih i podunavskih Hrvata sudjeluju u radu obiju sestrinskih udruga. Ti su Srijemci unijeli u moj život jednu novu dimenziju. Pokazali su svu veličinu nepokolebljive hrabrosti uhvatiti se u koštac s novim, nepredvidivim problemima u svojoj matičnoj domovini. Vjerujte

mi, oni su listom razmišljali što mogu dati, a ne što mogu tražiti od Domovine. Iskrena im hvala na tomu i evo do danas sam ostao, i dok sam živ ostat ću vezan za te naše jednostavne i drage ljude iz divnog kićenog Srijema.

HR: Jedan od temeljnih ciljeva nas Vojvodana jest očuvanje Vojvodine kao multietničke i multikulturalne zajednice ljudi koji tu žive, a koji pripadaju različitim nacijama i kulturama. Kako komentirate postojanje Nacionalnog vijeća bunjevačke nacionalne zajednice na čelu s predsjednikom Nikolom

Babićem, odnosno Bunjevaca koji ne priznaju svoje hrvatsko podrijetlo?

Općenito je poznato da u povijesti čovječanstva ima niz sličnih situacija kao što je ova koja se već niz godina događa s Bunjevcima. Danas, kao i ranijih godina iz posve jasnih političkih razloga nastoji ih se odijeliti od matičnog stabla. Nema sumnje da su ozbiljne studije jasno pokazale hrvatsko podrijetlo Bunjevaca. Mislim da bi zagovornici kriterija posebnosti mogli dokazivati da ni Zagorci, Ličani ili Dalmatinci nisu Hrvati, a jednako tako da Šumadinci nisu Srbi. Ja sam od najranijeg djetinj-

Zdravstvena ekologija i zaštita okoliša

Dr. sc. Luka Štilinović rođen je 18. listopada 1935. godine u Subotici, gdje je završio osnovnu školu i gimnaziju. Diplomirao je na Biotehnološkom odjelu Tehnološkog fakulteta u Zagrebu 1962. godine, a kasnije i na Veterinarskom fakultetu u Zagrebu. Magistrirao je 1970. godine na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu, a doktorirao na Farmaceutsko-biokemijskom fakultetu u Zagrebu 1988. godine. Natječajem je dobio stipendiju britanske vlade i bio na specijalističkoj praksi u Velikoj Britaniji 1973./74. godine u Odjelu za alergologiju i kliničku imunologiju »Cardiothoracic Institute« Brompton hospital, London.

Nakon diplomiranja bio je zaposlen u Zavodu za zdravstvenu zaštitu u Subotici do 1. siječnja 1965., gdje je osnovao Odjel za biokemiju, kao najmlađi načelnik Zavoda. Natječajem je 1965. dobio mjesto asistenta na Institutu za medicinska istraživanja i medicinu rada, današnje Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Tu je polako od asistenta stigao, u vrijeme Domovinskog rata, do vršitelja dužnosti ravnatelja. Kao autor ili koautor aktivno je sudjelovao na preko 40 znanstvenih skupova od kojih 13 međunarodnih. Objavio je preko dvadeset izvornih znanstvenih radova, 18 takvih radova u zbornicima, tri stručna rada, sedam poglavlja u knjigama, znatne priloge u 16 izvješća za znanstvene fondove države, u kojima je bio i nositelj zadatka. Uz znanstveni rad bio je angažiran za osnivanje Biokemijskog laboratorija na Urologiji u bolnici »Dr. Josip Kajfeš« u Zagrebu, a osnovao je i vodio Imunološki laboratorij Odjela za profesionalne bolesti Instituta. Četiri godine prije umirovljenja prelazi u Državnu upravu za zaštitu prirode i okoliša, na početku kao viši inspektor, a kasnije kao načelnik Inspekcije zaštite okoliša. Kada je Uprava postala Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja, organizirao je prvu pravu inspekciju zaštite prirode u Hrvatskoj, na čijem čelu je bio do odlaska u mirovinu.

Na poslijediplomskom studiju »Medicine rada« Medicinskog fakulteta u Zagrebu, kao asistent akademika Tihomila Beritića, redovito je sudjelovao u nastavi medicine rada. Bio je više godina predavač iz predmeta »Ekofiziologija i ekotoksikologija« poslijediplomskog studija zaštite okoliša Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u Zagrebu. Na Medicinskom fakultetu u Osijeku održao je turnus predavanja iz zdravstvene ekologije i zaštite okoliša. Od osnutka Odjela lovstva i zaštite prirode na Veleučilištu u Karlovcu, izabrani je profesor triju kolegija, što ga, kaže, silno veseli jer vidi da studenti izvršno prepoznaju važnost svakog ponaosob u zaštiti prirode i okoliša.

stva znao »tude poštuju, a svojim se diči«, tako sam živio u punoj mjeri multietičnost i multikulturalnost, koju su ratovi uvijek narušavali. Nas u Vojvodini ne treba ni Zapad ni Istok učiti kako se ona živi nego pustiti da u miru na temeljima vlastitog iskustva gradimo bolje sutra.

HR: Malo je poznato da ste vi napisali scenarij za filmove »Duga« i »Jeka mog djetinjstva« redatelja Rajka Ljubića iz Subotice, koji su doživjeli lijepi uspjeh.

Prvo moram reći da sam ja samo napisao priče. Moglo bi se reći da je suradnja nastala spontano.

nu za časopis »Živjeti zajedno«, Vaše župne crkve sv. Ivana Evanđelista u Zagrebu, član ste uredništva »Zova Srijema« u kojem objavljujete svoje pjesme. Kada ste se počeli baviti književnošću?

Mislim da treba početi od ljubavi prema priči. Ona je u meni od kada znam za sebe. Moj pokojni djed Luka znao je puno »pripovidaka« koje je prenio kćerima. Najradije sam slušao maminu najstariju sestru Domu, kad sam provodio ljetu u Tavankutu. Kad sam naučio čitati, moje starije sestre, osobito Jelena, »zarazile« su me i snabdijevale knjigama. Upravo

bili na srpsko-hrvatskom, a nakon odlaska dr. Jakšića hrvatski je šaptom pao.

HR: Dr. Štilinoviću, Vi ste vjerojatno rekorder u broju udruga kojima ste osnivač, odnosno aktivan član. Možete li ih nabrojiti?

Okolnosti su bile te koje su me poticale na aktivnost. Vidite, često možete čuti: trebalo bi, bilo bi dobro itd., a to zapravo znači da se netko drugi pobrine i uradi zadaću umjesto vas. To osobito vrijedi danas kada je posve jasno da sebi sami moramo i možemo pomoći. Vaše pitanje me zateklo nespremno, naime nikad nisam razmišljao o broju svojih aktivnosti, a kamoli vodio bilješke. Evo pokušat ću se prisjetiti, uz napomenu da su neke udruge sada već manje aktivne ili su prestale postojati, pa su samim time prošlost.

1. Gimnastičko društvo »Partizan« u Subotici, kao junior, a za vrijeme studija u Zagrebu, kao senior,
2. Društvo kemičara i tehnologa Hrvatske,
3. Hrvatsko imunološko društvo,
4. Biokemijsko društvo Hrvatske,
5. Član nekoliko odbora/povjerenstava Jugoslavenske akademije znanosti umjetnosti, danas Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti; za alergologiju, medicinu rada i toksikologiju. Da ne bude zabune, to je članstvo poradi povjerenja u vašu stručnost raditi pod okriljem Akademije,
6. Zbor »Ivan Filipović« pod vodstvom maestra Vinka Glasnovića,
7. Hrvatsko toksikološko društvo (jedan od osnivača),
8. Hrvatska udruga za laboratorijske životinje (jedan od osnivača),
9. Hrvatsko veterinarsko društvo,
10. Udruga hrvatskih dragovoljaca Domovinskog rata, /UHDR/,
11. Član Štaba saniteta, prvi upravitelj Toksikološke službe Republike Hrvatske,
12. Udruga hrvatsko-norveškog prijateljstva (jedan od osnivača),
13. Udruga hrvatsko-mađarskog prijateljstva (jedan od osnivača),
14. Potpomažući član mađarskog društva »Adi Endre«,
15. Udruga za potporu bačkim Hrvatima (jedan od osnivača)
16. Udruga prijatelja prirode »Lijepa naša«, (jedan od osnivača i predlagatelj naziva za svehrvatsku zahvalu Bogu za plodove zemlje »Dani kruha«, koju Crkva u Hrvata slavi drugu nedjelju u listopadu).
17. Član uredničkog vijeća časopisa »Živjeti zajedno«, župe sv. Ivana Evanđelista u Zagrebu i jedan od obnovitelja njegovog izlaženja,
18. U drugom mandatu tajnik Župnog pastoralnog vijeća župe sv. Ivana Evanđelista u Zagrebu,

19. Potpredsjednik Društva vojvodanskih i podunavskih Hrvata (jedan od osnivača Udruge, predlagatelj i prvi predsjednik Fonda »A. G. Matoš«), 20. Član Glavnog odbora Udruge protjeranih i prognanih Hrvata Srijema, Bačke i Banata,- 20. Član uredništva »Zova Srijema«,
- 21. Dopredsjednik stranke Hrvatski demokršćani,
- 22. Član nastavnčkog vijeća Veleučilišta u Karlovcu i izabrani profesor triju kolegija,
- 23. Predložen za prof. na Katoličkom bogoslovnom sveučilištu u Zagrebu, u osnivanju. Nadam se da sam uglavnom odgovorio na Vaše pitanje.

HR: Ovo što ste nabrojili doista je impresivno i vjerojatno traži Vaš maksimalni angažman?

Već sam rekao da o tome nikad nisam razmišljao. Nastojao sam s veseljem na svaki od izazova odgovoriti koliko god sam mogao, ali bez velike potpore, razumijevanja, žrtve i neposredne pomoći obitelji, dakako u prvom redu supruge Marije, rođene Fabijanović, zasigurno ne bih ostvario ni približno toliko. Hvala joj. U zadnjem broju lista »Živjeti zajedno« u pjesmi »Supruzi i majci« ovako sam iskreno rekao: »Družice, Majko, dobra si vila. Hvala Providnosti što Te je stvorila«.

HR: NIU »Hrvatska riječ« iz Subotice predstavila je u zagrebačkoj gradskoj knjižnici svoju bogatu djelatnost. Kao dobar poznavatelj književnosti molim Vas za ocjenu te djelatnosti hrvatske nacionalne manjine u susjednoj državi.

Oprostite što ću Vas malo ispraviti, naime istina je da s velikim zanimanjem pratim publicistiku u mojem rodnom zavičaju, ali ja sam jako daleko od dobrog poznavatelja književnosti. Akademik dr. sc. Ante Sekulić, Naco Zelić i drugi, a sada već i mnogi mladi, puno su pozvaniji da o tomu zборе. Mogu ipak reći da po mojem skromnom sudu nacionalna manjina Hrvata, unatoč velikih poteškoća izvana i iznutra ipak čini čudesa uključivo i NIU »Hrvatska riječ«. Uzmite ukupan broj sunarodnjaka, zatim broj visoko obrazovanih osoba od kojih se očekuje najveći doprinos, prema broju naslova u tako kratkom vremenu, a usudio bih se reći vrsnost publikacija, onda mogu pozavidjeti mnogi, čak i oni koji rade pod puno, puno boljim uvjetima. Zato iskrena čestitka i molba da nastavite tako. Pitam se često, gdje bi nam bio kraj da složnije upremo snage?!

Gospodin Rajko Ljubić me je strpljivo poticao i učio kako treba tekst prilagoditi filmskom izrazu. Ta suradnja s vrsnim redateljem bila je prekrasno iskustvo koje mi je priskrbilo i divnog prijatelja Rajka.

HR: Hoće li se ta suradnja nastaviti?

Upravo pokušavan napisati još jedan tekst, ali moram priznati da mi ne ide lako. Jako je teško pisati samo na temelju vlastitog sjećanja, a teško dolazim do materijala kako bih tu priču mogao uobličiti. Obrise priče dosada zna samo Rajko, a evo vama ću ih otkriti. Priča se temelji na istinitim događajima u, i oko kavane mojeg oca. Za sada je napisan ulazak mađarske vojske u Suboticu video mojim očima, dječarca od 6 godina. Još nekoliko zgoda su u pripremi. Moj prijatelj Rajko me i sad potiče, a nadam se da će krenuti inspiracija.

HR: Vaša svestranost vidljiva je iz činjenice da redovito pišete kolum-

sam se prisjetio da je moja prva javna pjesma, o proljeću i lastama, bila na zidnim novinama u Dječjem oporavištu na Paliću u Subotici. Kasnije je bilo još, ali nisu sačuvani rukopisi. Bilo je i nekoliko pjesama o ljubavi iz gimnazijskih dana, onda tajac do prije nekoliko godina. Kada već spominjem te dane, nedavno me kolega iz sedmog razreda gimnazije podsjetio na jednu zgodu. Dr Ante Jakšić, tadašnji naš razrednik, vrstan pjesnik, dolazi u razred i kaže: Zadaće su vam »krvave«. To je u našem žargonu značilo da su zadaće odlične, a mi smo se jako poveselili. On je smireno sa smiješkom na usnama dočekao da se stiha žamor veselja i dodao: »Zadaće vam se crvene od isprava, ima samo jedna rečenica koja je napisana bez pogreške na hrvatskom književnom jeziku«. Ta je rečenica bila moja, ali se sastojala od samo dvije riječi, možda »Ja spavam«. Nisam se zabunio, doista je naš razred bio i službeno hrvatski, makar su ostali predmeti

Otvoreno pismo političkim i kulturnim predstavnicima Republike Hrvatske

Postupci suprotni duhu Sporazuma

Uvođenjem nastavnog predmeta »bunjevački govor« stvara se umjetna jezična podjela hrvatskoga autohtonog stanovništva na sjeveru Bačke, kroz izdvajanje dijalektalnoga ikavskoga govora bunjevačko-šokačkih Hrvata iz hrvatskoga jezika

Grupa hrvatskih intelektualaca i dužnosnika hrvatskih institucija i organizacija uputila je otvoreno pismo predsjedniku Republike Hrvatske *Stjepanu Mesiću*, predsjedniku Vlade Republike Hrvatske dr. sc. *Ivi Sanaderu*, predsjedniku Sabora Republike Hrvatske *Vladimiru Šeksu*, predsjedniku Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, akademiku dr. sc. *Milanu Mogušu* i predsjedniku Matice Hrvatske *Igoru Zidiću* kojega donosimo u cijelosti.

»Mi, dolje potpisani, pripadnici bunjevačkoga roda koji žive na području Autonomne Pokrajine Vojvodine u Republici Srbiji, potaknuti najnovijim aktivnostima vlasti u Republici Srbiji na denacionalizaciji hrvatske nacionalne manjine u Vojvodini uvođenjem nastavnoga predmeta »bunjevački govor s elementima nacionalne kulture« (Službeni list AP Vojvodine, br. 12/2007 od 4. lipnja 2007. godine), kojim se od novoštokavskoga ikavskoga dijalekta, kojim govore bunjevački Hrvati iz Bačke, jednako kao i Hrvati u Dalmaciji, Primorju, Lici, zapadnoj Hercegovini, srednjoj Bosni te u mađarskome dijelu Bačke, nastoji stvoriti osnova za poseban jezik i tako nastaviti denacionalizaciju vojvođanskih Hrvata-Bunjevaca;

Ukazujući da se nastavni program »bunjevačkoga govora« temelji na grubim neistinama i teškome falsificiranju povijesti, a osobito da su se autori književnih djela na ikavici, na koje se poziva ovaj program, nedvojbeno smatrali pripadnicima hrvatskoga naroda (svećenici *Aleksa Kokić* i *Ivan Kujundžić*, te kulturni djelatnici *Ive Prčić*, *Balint Vujkov*, *Matija Poljaković*, *Ivan Pančić* te *Josip Buljovčić*) i otvoreno su ispovijedali ovo svoje uvjerenje, zbog čega su veoma trpjeli od progona državnih vlasti, utamničenja, pa i fizičke likvidacije;

Posebno ističući da se pripadnost Bunjevaca, koji osim u Srbiji, žive u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini te Mađarskoj, cjelini hrvatskoga naroda danas osporava jedino u Srbiji, a sve radi podjele ovdašnjega hrvatskoga nacionalnoga bića u cilju njegove lakše asimilacije. Posljednji primjer — najavljen uvođenje »bunjevačkog govora« u škole i priprema »bunjevačke« gramatike i pravopisa pruža najjasnije dokaze o krajnjim ciljevima takve politike;

Podsjećajući na odredbe Sporazuma o zaštiti hrvatske manjine u Republici Srbiji i srpske manjine u Republici Hrvatskoj ističemo da su ovakvi postupci ovdašnjih vlasti ne samo suprotni duhu Sporazuma, nego predstavljaju i njegovo otvoreno kršenje, osobito članaka 1. i 2. kojima se Srbija obvezala da će osigurati pripadnicima hrvatske manjine pravo na očuvanje njihova nacionalnog identiteta te zaštitu od svake djelatnosti koja ugrožava ili bi mogla ugroziti njihov opstanak;

Uvjereni da hrvatsko-srpski sukobi pripadaju prošlosti i da su hrvatska manjina u Srbiji i srpska manjina u Hrvatskoj integralni dijelovi domicilnih društava i država, koji obogaćuju materijalnu i duhovnu kulturu kako domicilnih tako i matičnih zemalja, i da zaštita hrvatske manjine u Srbiji pridonosi ne samo političkoj i društvenoj stabilnosti Srbije nego i razvitku dobrosusjedskih odnosa između Hrvatske i Srbije,

pozivamo

Vas, najviše političke i kulturne predstavnike **Republike Hrvatske kao matične države bunjevačkih i svih drugih Hrvata**, radi poduzimanja odgovarajućih političkih mjera **zaštite integriteta hrvatskoga naroda i hrvatskoga jezika u Vojvodini**, u cilju prestanka neznatstvenih, politički anakronih i anticivilizacijskih nastojanja pokrajinske administracije i vlasti Republike Srbije kojima se stvara umjetna jezična podjela hrvatskoga autohtonog stanovništva na sjeveru Bačke, kroz izdvajanje dijalektalnoga ikavskoga govora bunjevačko-šokačkih Hrvata iz hrvatskoga jezika i formiranje umjetnoga jezika, a sve u cilju lakše asimilacije Hrvata na sjeveru Bačke«.

25. srpnja 2007. godine

Branko Horvat, predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća u Srbiji, Tavankut, v. r.

Petar Kuntić, predsjednik Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini, dopredsjednik Općine Subotica, zastupnik u Narodnoj skupštini Republike Srbije, Subotica, v. r.

Petko Vojnić Purčar, književnik, dobitnik nagrade NIN-a za roman godine, Novi Sad, v. r.

Vojislav Sekelj, književnik, urednik Glasa ravnice, Subotica, v. r.

Ljiljana Dulić, glavna i odgovorna urednica programa na hrvatskom jeziku Radio Subotice, Subotica, v. r.

Andrija Anišić, župnik župe sv. Roka u Subotici, urednik katoličkog mjesečnika Zvonik 1994.-2007., Pročelnik izdavačkog odjela Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost Ivan Antunović iz Subotice, Subotica, v. r.

mr. Mirko Štefković, glavni urednik katoličkog mjesečnika Zvonik, Subotica, v. r.

dr. Marinko Stantić, povjerenik za pastoral mladih Subotičke biskupije, župnik župe sv. Križa i župe sv. Nikole Tavelića, Sombor,

Antonija Čota, dipl. pravica, Svetozar Miletić, v. r.

Martin Bačić, odvjetnik u Subotici, predsjednik subotičke podružnice DSHV-a, v. r.

Mata Matarić, predsjednik somborske podružnice DSHV-a i dopredsjednik DSHV-a, Sombor, v. r.

Josip Gabrić, dipl. pravnik u mirovini, zaslužni sportaš Jugoslavije i počasni građanin Subotice, dopredsjednik DSHV-a, Subotica, v. r.

Šima Raić, predsjednik HKUD Vladimir Nazor, Sombor, v. r.

dr. sc. Slaven Bačić, odvjetnik u Subotici, glavni urednik Leksikona podunavskih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca, v. r.

Alojzije Firanj, predsjednik Kulturnog savjeta HKUD Vladimir Nazor, Sombor, v. r.

mr. sc. Đuro Lončar, stručni savjetnik u mirovini, Subotica, v. r.

Stipan Dulić, tajnik Hrvatske udruge kulture Lajčo Budanović, Mala Bosna, v. r.

Ivan Dulić, predsjednik HKUD Đurđin, Đurđin, v. r.

Ivana Petrekanić-Siđ, urednica dječjeg lista Hreko, Subotica, v. r.

Tomislav Žigmanov, prof. filozofije, Subotica, v. r.

Josip Stantić, novinar-urednik, Subotica, v. r.

Predsjednik Skupštine Srbije dr. Oliver Dulić u službenom posjetu parlamentima regije

Bolji odnosi, na novim temeljima

*»Srbija je najveća zemlja regije, najveće tržište regije, nosila je najveću odgovornost za prošlost regije i danas ima najveću odgovornost za budućnost regije«, izjavio je tijekom obilaska parlamenata u regiji Jugoistočne Europe predsjednik srbijanske skupštine dr. Oliver Dulić * Predsjednik Skupštine Srbije prvi puta u službenom posjetu parlamentima Crne Gore, Hrvatske i Slovenije * Najvjerojatnije do kraja godine na Paliću summit na vrhu o procesu ratifikacije, implementaciji, te o budućnosti CEFTE*

Piše: Dunja Ivić

Predsjednik Skupštine Srbije dr. Oliver Dulić boravio je od 13. do 20. srpnja u službenom posjetu parlamentima država u regiji, zemljama bivše Jugoslavije. Čelnici skupština u regiji razgovarali su o međusobnoj i regionalnoj suradnji, europskim integracijama, te Kosovu. Pokrenute su nove inicijative, najavljeni novi službeni posjeti, te u prvi plan stavljeno uspostavljanje boljih odnosa, prije svega na temeljima ekonomskog razvoja i europskih integracija.

CRNA GORA I BIH: Oliver Dulić je prvi predsjednik Skupštine Srbije koji je posjetio Crnu Goru od proglašenja neovisnosti. On je pozvao Crnu Goru da podrži Srbiju u nastojanju da očuva Kosovo, dok je njegov domaćin, šef crnogorske skupštine Ranko Krivokapić, ukazao na to kako je Crna Gora »mala zemlja koja ne može pridonijeti rješavanju kosovskog pitanja«.

»Nama je jako važno da, kada determiniramo odnose s državama u regiji, te države uzmu u obzir da je Srbija u problemu i da će razina razumijevanja njenog problema biti kamen temeljac nekih naših budućih odnosa«, rekao je Dulić. On se do kraja boravka u Crnoj Gori sastao i s crnogorskim predsjednikom i premijerom Filipom Vujanovićem i Željkom Šturanovićem, te s predstavnicima oporbenih partija. Dulić je uoči posjeta Bosni i Hercegovini za Dnevni avaz ocijenio kako odnosi BiH i Srbije idu uzlaznom putanjom, da bolna bliska prošlost ne treba biti zaboravljena, ali da ne smije

biti prepreka jačanju odnosa. »Previše nas toga vezuje: jezik, kultura, povijest, ekonomija i možda iznad svega zajednička europska budućnost«, kazao je on. Na pitanje ima li Srbija teritorijal-

entitetima unutar BiH da održavaju specijalne veze s drugim državama«, kaže on. »Treba biti jasan: Sporazum o specijalnim i paralelnim vezama Republike Srpske i Srbije ni u kom slučaju nije

Odnosi Hrvatske i Srbije presudni za budućnost regije: prvi službeni susret Olivera Dulića i Vladimira Šeksa

nih pretenzija prema BiH, Dulić je ponovio da Srbija podržava cjelovitost BiH i Dejtonski sporazum. Jedno od pitanja lista odnosilo se i na postojanje Sporazuma o specijalnim odnosima Republike Srpske i Republike Srbije i zašto Beograd takav sporazum nema s državom BiH. »Trebamo razdvojiti te dvije stvari. Srbija ima dobre susjedске odnose s državom BiH, iako oni mogu i moraju biti još bolji. Istodobno, Dejtonski sporazum omogućava

okrenut protiv cjelovitosti BiH. Nikada nećemo raditi nešto što je u suprotnosti s Dejtonskim sporazumom«, rekao je predsjednik Skupštine Srbije.

Tijekom boravka u Banja Luci predsjednik Skupštine Srbije je istaknuo kako »svatko tko pokušava dovesti u vezu statuse Kosova i Republike Srpske ne čini dobro ni Srbiji, ni Bosni i Hercegovini a niti samoj Republici Srpskoj. Ta dva procesa se moraju razdvojiti«, rekao je Dulić poslije razgovora s pred-

sjednikom Skupštine Republike Srpske Igorom Radojičićem. »Srbija želi da se oba entiteta dogovore oko ustavnih promjena kako bi BiH ostala funkcionalna i inzistiramo da to bude dogovor koji će postići narodi«, naglasio je Dulić. »Također, Srbija inzistira i da se, povodom rješavanja budućeg statusa Kosova, poštuje međunarodno pravo i princip nepovredivosti granica«, dodao je Dulić. On je napomenuo da Srbija na BiH gleda kao na cjelovitu državu, ali da ima pravo s RS ostvarivati specijalne i paralelne odnose, što je i omogućeno Dejtonskim sporazumom. Dulić se obratio i zastupnicima Skupštine Republike Srpske, kojima je poručio kako su najvažniji interesi Srbije i RS ekonomski razvoj i europske integracije. »Srbija je najveća zemlja regije, najveće tržište regije, nosila je najveću odgovornost za prošlost regije i danas ima najveću odgovornost za budućnost regije«, rekao je Dulić obraćajući se zastupnicima.

HRVATSKA I SLOVENIJA: U Zagrebu su se istoga dana, 17. srpnja, sastali su se na radnoj večeri predsjednik Hrvatskog sabora Vladimir Šeks i predsjednik srbijanske skupštine Oliver Dulić, koji se domaćinu zahvalio za to što je našao vremena za susret s njim u vrijeme kada Hrvatski sabor ima ljetnu stanku i kada je u tijeku predizborna kampanja. Prema riječima Dulića, razgovaralo se o nekoliko inicijativa kako da se unaprijedi suradnja između dvaju parlamenata. »Razmijenili smo stavove«, naveo je Dulić, »vezane uz regionalnu inicijativu oko davanja

CEFTI parlamentarne dimenzije koja bi pridonijela da se dvije države snažnije i jače ekonomski razvijaju, kao i da regija snažnije kroči na putu ka europskim integracijama». Dulić je razgovor sa Šeksom ocijenio kao korektan, najavljujući skori službeni posjet predstavnika Narodne skupštine Srbije Zagrebu kada će se operacionalizirati ovi održani preliminarri dogovori. »Odnosi Republike Hrvatske i Republike Srbije presudni su za budućnost ovoga dijela Europe, kao što su to bili i u prošlosti«, rekao je Šeks, naglasivši kako pouke iz prošlosti moraju biti putokaz i jednoj i drugoj zemlji na putu u budućnost. Šeks je kazao kako je sa srbijanskim kolegom razgovarao o brojnim aspektima međudržavnih odnosa Hrvatske i Srbije, pri čemu je dominiralo pitanje kako dva parlamenta mogu pomoći objema zemljama na putu u EU i NATO. Šeks je Duliću ponovio potporu koju Hrvatska daje Srbiji kako bi što prije ušla u eurointegracije i dodao kako se radije budućim susretima predsjednika odbora dvaju parlamenata. Šeks je izjavio da je to bio prvi susret predsjednika Hrvatskog sabora i Narodne skupštine Srbije i da je to početak uspostavljanja parlamentarnih odnosa dviju država koje imaju jedinstvene stavove na svom putu u euroatlantske integracije.

Duliću je predsjednik Socijal-demokratske partije u Zagrebu *Zoran Milanović* upriličio prijateljski susret na kojemu su razgovarali o kongresu SDP-a, te o rejtingu i pripremama ove stranke za predstojeće parlamentarne izbore.

Izaslanstva srbijanskog i slovenskog parlamenta razgovarala su 19. srpnja o europskim integracijama, Kosovu, međusobnoj i regionalnoj suradnji.

Na zajedničkoj konferenciji u Ljubljani, Dulić je rekao kako srbijanski i slovenski parlament još uvijek nemaju razvijenu suradnju, jer je ovaj posjet zapravo prvi posjet predstavnika parlamenta Srbije Sloveniji.

Oba predsjednika, *Franc Cukjati* i Oliver Dulić, pokazala su želju za uspostavljanjem bolje i konkretne suradnje ova dva parlamenta, a Cukjati je tom prigodom iznio konkretnu inicijativu da se parlamenti regije, odnosno država nastalih raspadom bivše Jugoslavije, povežu i uspostave

novu suradnju na novim temeljima. To ne bi bilo vezano za prošlost i suštinski bi bilo bazirano na temelju ekonomskog interesa i zaštite nacionalnih zajednica, što su podržali i predstavnici srbijanskog parlamenta. Dulić je istodobno Cukjati upoznao s inicijativom srbijanskog parlamenta, odnosno parlamentarne dimenzije stvaranja zone slobodne trgovine u regiji Jugoistočne Europe, u kojoj bi i slovenski parlament, u skladu sa svojim interesima, igrao važnu ulogu.

Predsjednici parlamenata razgovarali su i o pitanju budućeg statusa Kosova. Dulić je ponovio službeni stav srpskog parlamenta, te dodao i kako trenutačno, unutar međunarodne zajednice, postoji nekoliko stavova o budućem statusu Kosova. »Razlog je što Slovenija ima institucionalnu memoriju za probleme na Kosovu, zbog toga što je Slovenija bila dio jedne države koja je također imala probleme na Kosovu i Metohiji, zbog toga što Slovenija mora razumjeti da su problemi na Kosovu i Metohiji stari više stoljeća i da zahtijevaju jedno pažljivo rješenje i pažljivi pristup«, rekao je Dulić. Oliver Dulić je dodao i da Srbija mnoge svoje probleme može riješiti ugledajući se na Sloveniju, jer ono što Srbiji treba u sljedećem razdoblju jest ubrzanje procesa europskih integracija »do te mjere da se više ne smije gubiti nijedan dan niti se smiju ponavljati one pogreške koje su možda neke države pravile u tom procesu«. »Također se nadamo da će za vrijeme predsjedanja Slovenije Srbija postati kandidat za ulazak u EU i ono što mi kao građani očekujemo je da će upravo za

vrijeme predsjedanja Slovenije Srbija doći na 'bijelu šengensku listu' i da će građani Srbije moći putovati bez viza«, rekao je on. Tijekom dana, predsjednika parlamenta Olivera Dulića je primio i slovenski premijer *Janez Janša*, a izaslanstvo srbijanskog parlamenta je razgovaralo i s predsjednicima parlamentarnih skupina i zastupnicima slovenskog parlamenta.

MAKEDONIJA: Razgovarajući i u Skopju o pitanju Kosova, Dulić je poslije razgovora s predsjednikom Saboranja Makedonije *Ljubišom Georgijevskim* izjavio kako »Srbija očekuje od susjeda da ne odmažu u pregovaračkom procesu«. Georgijevski je iznio uvjerenja da je »Makedonija, i u prošlosti i danas, veliki prijatelj Srbije i njenom narodu«, a Dulić je na to uzvratio kako »ne bi bilo prijateljski da Makedonija prizna neovisno Kosovo«. Dulić se tijekom jednodnevnog posjeta Skopju sastao i s premijerom *Nikolom Gruevskim* i s liderima Socijalističke partije Makedonije i Partije Srba u Makedoniji.

NOVE INICIJATIVE: Predsjednik Skupštine Srbije dr. Oliver Dulić, u izjavi za naš list ističe kako bi, što se tiče dojmljivosti poslije tjednog proputovanja i susreta s predsjednicima regionalnih skupština, mogao istaknuti kako postoji »jako puno predraščuda, ali i jako puno dobre volje na svim stranama da se uspostave dobri odnosi sa Srbijom te da se polako bistri ta svijest da mi kao regija moramo unaprijediti suradnju, da smo jedni drugima najvažniji, kako u okviru CEFTE, tako i u okviru drugih aranžmana. Među prioritetima je osigurati ljudima da žive bolje«.

Što se tiče dodatnih tema o kojima se razgovaralo na ovim susretima, a o kojima nije bilo puno riječi u medijima, Dulić ističe kako se s predstavnicima vrhovne vlasti Crne Gore razgovaralo o dvojnomo državljanstvu i položaju srpske manjine u toj državi, u Bosni i Hercegovini o rezoluciji, odnosno osudi zločina u Srebrenici, te ulozi Srbije u budućoj reformi policije u BiH što je uvjet za potpisivanje sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, te ustavnim reformama. Što se tiče Hrvatske, mi smo još uvijek u procesu normaliziranja odnosa, pa smo razgovarali o tome kako tu normalizaciju ubrzati jer odnosi Srbije i Hrvatske determiniraju i odnose JI Europe. U rujnu ove godine, izaslanstvo Skupštine Srbije boravit će u službenom posjetu Hrvatskome saboru. S čelnicima Slovenije razgovarali smo o njihovom predsjedanju EU, a u Makedoniji, osim o statusu Kosova, i o unapređenju međudržavnih odnosa, jer su odnosi s Makedonijom na prilično niskoj razini političkog dijaloga i suradnje«.

Govoreći o budućim aktivnostima, predsjednik Skupštine Srbije je izjavio kako je pokrenuo jednu regionalnu inicijativu, a to je da se »CEFTA sporazumu da parlamentarna dimenzija, da se predsjednici parlamenata najvjerojatnije do kraja godine nađu na Paliću kada bi razgovarali o procesu ratifikacije, implementaciji, te o budućnosti CEFTE, i njezinu eventualnom proširenju na Ukrajinu i neke druge države. Bio bi to summit na vrhu, koji bi okupio predsjednike parlamenata država CEFTE«, najavljuje Dulić.

Usvojena rezolucija o Kosovu

Zastupnici Skupštine Srbije usvojili su prijedlog rezolucije Vlade Srbije o Kosovu i Metohiji, koji se zove »Rezolucija o neophodnosti pravednog rješavanja pitanja Autonomne pokrajine Kosovo i Metohija, zasnovanog na međunarodnom pravu«.

Prijedlogom rezolucije obvezuju se »Vlada i svi državni organi da blagovremeno i energično odgovore svakom nagovještaju ili činu bilo kog međunarodnog subjekta koji bi bili usmjereni na jednostrane akte povrede suvereniteta i teritorijalnog integriteta Srbije«.

Rezoluciju su podržali predstavnici vladajuće koalicije, Srpske radikalne stranke, Socijalističke partije Srbije i Romske partije, a protiv su glasovali zastupnici Liberalno-demokratske partije. Za skupštinskom govornicom, premijer Srbije *Vojislav Koštunica* rekao je da će »Srbija odbaciti svaku odluku albanskih separatista da proglašaju jednostranu nezavisnost Kosova i Metohije«.

Obraćajući se zastupnicima, predsjednik Srbije Boris Tadić je rekao da je jedinstvena državna politika o rješavanju pitanja Kosova donijela Srbiji potporu u međunarodnoj zajednici i stvorila mogućnost za nove pregovore, i to bez određivanja rokova i unaprijed definiranog ishoda. Iz oporbe su se čule kritike na sadržaj rezolucije jer ne sadrži mnogo toga novog, ali i zahtjevi za odgovor na pitanje što će država uraditi u slučaju da neke države priznaju neovisnost Kosova.

Predstoje velike kasačke utrke »Dužijanca 2007.« u Subotici

Vijenci od klasja pšenice za

*Konjičke utrke »Dužijanca 2007.« održat će se 28. i 29. srpnja na gradskom hipodromu u Subotici **

Dugogodišnji službeni spiker na ovim utrkama i član Konjičkog kluba »Bačka«

iz Subotice Josip Kujundžić kaže kako je pobjeda na utrkama »Dužijanca« postala stvar prestiža i san svakog vlasnika grla i džokeja, a o pobjedniku se priča na utrkama u Beogradu, Zagrebu, Osijeku, Ljubljani, Ljutomeru i Budimpešti

Magnet za publiku na konjičkim utrkama »Dužijanca 2007.« bit će nastup grla Fantastik Lobella, vlasnika Zlatka Tumbasa iz Tavankuta i grla Istis Hereza, vlasnika Aleksandra Đorđevića iz Beograda. Fantastik Lobell je prošlogodišnji pobjednik na konjičkim utrkama »Dužijanca« i nositelj rekorda na hipodromima u Srbiji za grla domaćeg uzgoja,

dok je Istis Herez nositelj rekorda na ovdašnjim hipodromima za grla inozemnog uzgoja.

Konjičke utrke »Dužijanca 2007.« održat će se 28. i 29. srpnja na gradskom hipodromu u Subotici, a dugogodišnji službeni spiker na ovim utrkama i član konjičkog kluba »Bačka« iz Subotice Josip Kujundžić kaže kako je pobjeda na utrkama »Dužijanca« postala stvar prestiža i san svakog vlasnika grla

i džokeja, a o pobjedniku se priča na utrkama u Beogradu, Zagrebu, Osijeku, Ljubljani, Ljutomeru i Budimpešti.

PROGRAM UTRKA I NAGRADE: »Na ovim kasačkim konjičkim utrkama nastupit će grla domaćeg uzgoja i uvezena grla ovdašnjih vlasnika, kao i grla vlasnika iz Hrvatske i Slovenije. U subotu će se voziti kasačke utrke za grla koja su tijekom karijere ostvarila manju novčanu zaradu, prema čemu se rangira uspješnost konja koji sudjeluju u utrkama, a u okviru subotnjih utrka održat će se i kvalifikacije za ovogodišnji republički kasački derbi. Program utrka u nedjelju sastoji se od kvalifikacijskih utrka za grla inozemnog uzgoja, te kvalifikacijskih utrka za grla domaćeg uzgoja, nakon čega slijede finalne utrke 'Dužijanca 2007.' Pobjednici će biti nagrađeni

peharima, svečanim prekrivačima za konje i novčanim nagradama, te pobjedničkim vijencima koji za ove utrke nisu izrađeni od lovora, nego od klasja pšenice«, kaže Josip Kujundžić, spominjući i kako su 1968. godine u okviru manifestacije »Dužijanca« organizirane kasačke utrke na subotičkom hipodromu za grla starosti od dvije godine i navije, a sljedeće su godine u okviru žetvenih svečanosti organizirane utrke za grla starosti od tri godine i navije, kako je i ostalo do danas.

»Duljina staze za kasačke utrke je 1600 metara, a obvezan je autostart. Počeo sam na hipodromu biti asistent spikerima Ivici Kujundžiću, tada novinaru 'Subotičkih novina' koji je kao novinar pratio sportska zbivanja i Draganu Ninkovu, uredniku 'Konjičke revije'. Od 1995. počinjem samostalno pre-

Josip Kujundžić

Rekord staze koji je još 1998. godine postavio Allihillys Hico Rod 1:15,1 min/km do sada nije oboren. Tada je vozač Allihillys Hicoa bio Zvonko Bogdan.

a pobjednike

nositi utrke na ovom hipodromu, olakšavajući gledateljima praćenje utrka«.

KAKO SU KONJI KASAČI POSTALI POPULARNI U SUBOTICI I OKOLICI?: Za vrijeme razgledanja objekata koji se nalaze na hipodromu, Josip Kujundžić mi je ispričao kako je zavolio konje i kasačke utrke. Svijet kasača upoznao je već kao dijete, prvo iz priča njegovog ujaka *Paje Zečevića*.

»Odrastao sam na salašu u Verušiću, imali smo radne konje i tako se počela razvijati moja ljubav prema tim plemenitim životinjama, a roditelji su me dovodili u grad da

skupa gledamo konjske utrke i to je za mene bio poseban doživljaj. Dio školskog raspusta sam provodio na Hrvatskom majuru kod uje Paje, a on je bio vrstan poznavatelj kasača u ovim krajevima. Kada bismo se zaprežnim kolima vozili do njive, ujo mi je pričao o kasačima i uopće o konjima, a usput mi je ponekad dopustio da vozim zapregu, što je za mene kao dijete predstavljalo avanturu. U žetelačkim radovima veliki dio poslova obavljali su radni konji i nije nikakvo čudo što su ljudi cijenili te životinje. Modernizacijom poljoprivrede radne konje 'zamijenili' su trkački«.

Na hipodromu se nalazi više objekata. Konjički klub »Bačka« pruža mogućnost smještaja trkaćih konja u jednom objektu, gdje konji borave preko cijele godine, a vlasnici konja osiguravaju mogućnost treninga i hranjenja. Postoji i objekt za prihvata konja na dan utrke, na hipodromu se nalaze ured tajništva kluba i društvene prostorije. Centralna tribina osim prostora za publiku sadrži i prostor za rad članova sudačkog kolegija, novinara i službenog spikera. Na mjestu cilja utrke nalazi se videokamera za utvrđivanje redoslijeda grla na prolasku u cilj.

HRVATSKARIJEČ

Na pitanje zbog čega se u ovom podneblju cijene baš konji kasači, Josip Kujundžić objašnjava kako se poslije završetka Drugog svjetskog rata u tadašnjoj Jugoslaviji morala sprovesti tzv. rejonizacija rasa konja.

»Uzgojem konja tada su se bavile samo velike državne ergele. Uzgojem rase engleskih punokrvnih konja koji su galoperi, bavile su se ergele na Karađorđevu i Zobnatici, u Bečeju i u Požarevcu, dok je uzgoj kasača lociran u Sloveniji u mjestu Turnišče kod Ptuja. Ergela se iz Turnišća vremenom premješta u Pančevo, konji

se sele u PIK 'Tamiš', a otuda se ta ergela preseljava u PIK 'Halasz Jozsef' u Adi. Mali odgajivači počeli su nabavljati konje kasače za utrke iz te ergele, a posebice Subotičani. To je ovdje uhvatilo korijena i kasač je postao dominantan na ovim prostorima u klasi trkaćih konja. Tome je zasigurno pridonijelo i to što se kasač može uzgajati u vlastitom dvorištu, možete ga sami trenirati i sami voziti sulke na utrkama. Ovdasnji uzgajivači kasača su nastavljajući tradicije svojih djedova i očeva u uzgoju ovih trkaćih konja«.

Z. Sarić

Katolički list »Zvonik« organizirao tečaj novinarstva za mlade

Usavršavanje umijeća pisanja

Cilj bio upoznati mlade s osnovama novinarstva kao umješnosti i sposobnosti prikupljanja i prenošenja informacija

Organizaciji katoličko-ga lista »Zvonik« od 23. do 25. srpnja održan je u subotičkoj župi sv. Roka tečaj novinarstva čiji je cilj bio upoznati mlade s osnovama novinarstva kao umješnosti i sposobnosti prikupljanja i prenošenja informacija.

Na trodnevnom tečaju mladi su se upoznali s obvezama i karakteristikama dobrog novinara, kao i s tehnikama nastajanja glavnog novinarskog žanra – vijesti, te izvješća, reportaže, intervjua i fotografije kao novinarskih izričaja koji se najviše koriste u Zvoniku.

Voditeljica tečaja, diplomirana novinarka **Željka Zelić**, kroz teorijski i praktični dio trudila se mladima predstaviti tehnologiju nastanka novina kako bi što bolje razumjeli važnost teksta prije nego što biva prosljeđen na daljnju obradu, a potom i na tiskanje.

U teorijskom dijelu pozornost je bila usmjerena na sam pojam novinarstva, obveze novinara i novinarskih načela. Najveći dio vremena posvećen je pravilima vijesti (pravilo 5W novinarskih pitanja, pravilo obrnute piramide i sl.) i njenom osnovnom dijelu »leadu«,

odnosno »glavi vijesti« i razradi. Vijestima je bio posvećen i najveći dio praktičnih vježbi kroz koje su sudionici imali prilike primijeniti pravila naučena u teorijskom dijelu. Nadalje, u praktičnom dijelu mladi su u razgovoru jedni s drugima mogli vježbati obradu intervjua zajedno sa propratnim sadržajima kao što su izvadci iz intervjua, nadnaslov, podnaslov, iscrtavanje »špigla« i sl.

Glavni i odgovorni urednik »Zvonika« **mr. Mirko Štefković** istaknuo je kako je tečaj dobar uvod u aktivnije uključivanje mladih u rad ovog lista, kao i za njegov razvoj u budućnosti. Voditeljica tečaja izjavila je kako se nada da će neki od sljedećih seminara biti organiziran za još veći broj mladih. Zahvaljujući malom broju sudionika tečaj je za kratko vrijeme uspješno završen. U buduću, kada za to budu postignuti uvjeti, bit će organizirano još tečajeva, a u svakomu od njih tijekom nekoliko dana bit će obrađen po jedan novinarski žanr, kako bi se kroz više vježbi moglo ozbiljnije pristupiti novinarstvu.

Adrijana Kajla

Vladimir Lišić (18)

Na tečaj sam došao zato što se honorarno već bavim novinarstvom te sam na ovaj način htio produbiti svoja znanja o ovoj profesiji. Organizacija mi se svidjela, a osobito to što je bilo puno praktičnih vježbi, pa se radujem nastavku ovakvih tečaja.

Nikolina Skočovski-Bačić (18)

Cilj mogega dolaska na tečaj bilo je usavršavanje umijeća pisanja radi suradnje u Zvoniku. Tečaj mi je otvorio vidike, jer nisam mislila da je za pisanje tekstova potrebno obratiti pozornost na toliko detalja. Drago mi je što sam sve to saznala pa ću to moći primijeniti kasnije u radu.

Petar Gaković (21)

Budući da sam urednik stranice mladih u Zvoniku, imao sam potrebu usavršiti svoje znanje kad je novinarstvo u pitanju, kako bi moj daljnji rad bio što kvalitetniji te da bih to znanje mogao prenijeti i drugim mladima i budućim suradnicima stranice mladih.

Ivana Temunović (16)

Oduvijek me zanimalo novinarstvo i kad sam čula da će tečaj biti održan željela sam iskoristiti tu priliku. Osobito mi se svidio praktični dio rada, ali i teorijski bez kojega ne bih mogla odraditi praktični dio.

LDP: Potrebno jasno definirati strategiju u području zaštite okoliša

U povodu polemika koje su se pojavile u javnosti nakon usvajanja financijskog plana Općine Subotica u području zaštite životnog okoliša oko (ne)namjernog trošenja sredstava, Liberalno demokratska partija u Subotici smatra da su ovakve polemike neproduktivne i rezultat su odsustva sustavnog planiranja i jasne liste prioriteta u ovom području za subotičku općinu. Kako u svom priopćenju Općinski odbor LDP-a u Subotici ističe, odsustvo jasno definirane strategije umanjuje efekte napora u pokušajima rješavanja problema i izaziva nepovjerenje javnosti u iskrenost motiva lokalne samouprave. Ističu kako je kontroverzna činjenica da se za potrebe rješavanja problema pasa lualica tijekom 2007. godine planira petina ukupnih sredstava Funkcije 560 u visini od 13 milijuna dinara. Od toga se za kupovinu objekta planira 8 milijuna, a za njegovu adaptaciju i uređenje 5 milijuna dinara. Nije

pitanje trebali li rješavati problem organiziranog udomljavanja i brige o psima lualicama, nego je li ovaj problem prije svega komunalni problem u čijem se rješavanju trebaju angažirati sredstva i s drugih funkcija općinskog proračuna.

M. T.

Vijećnici koalicije »Da Subotici svane« zadovoljni potporom građana Radio Subotici

Vijećnici Koalicije »Da Subotici svane« izrazili su zadovoljstvo zbog velikog odziva građana koji su svojim potpisima podržali zahtjev Radio Subotice da dobije regionalnu frekvenciju. Predsjednik subotičkih komunista *Miklós Olajos Nagy* izjavio je kako očekuje da će Republička radiodifuzna agencija »odgovorno uzeti u obzir potporu 19.500 građana«. U povodu odluke da se *Blaško Gabrić* udalji sa sjednice Skupštine Općine, vijećnik *Marko Marjanušić* je rekao kako je time prekršen poslovnik koji predviđa da prethodno budu izrečene mjere opomene. Sâm Gabrić izrazio je žaljenje što mu nije bilo omogućeno da se obrati Skupštini.

M. T.

Caritas pomaže pacijentima

Akcija humanitarne organizacije Caritas, u kojoj volonteri i ročnici na civilnom služenju vojnog roka dijele hladne napitke pacijentima u Bolnici, proširena je ovih dana i na ambulate u gradu. U akciju su se osim Caritasa uključili i lokalna samouprava, te tvrtke »Papir commerce«, »B market«, »Ipsilon market« i »Biro market«. Akcija traje i dalje, radnim danima od 9 do 12 sati, dok traju vrućine, a Caritas poziva donatore da se uključe u ovu humanitarnu akciju. Zainteresirani mogu kontaktirati glavnu sestru Zdravstvenog centra *Irenu Šturc*.

M. T.

Salaško kazalište započelo ovogodišnju turneju

Predstavom »Dječaci Pavlove ulice« redatelja *Sándora Lászla*, Salaško kazalište u Čantaviru je u nedjelju 22. srpnja započelo ovogodišnju turneju. U predstavama će sudjelovati, kao i uvijek, studenti glume, profesionalni glumci i amateri. Predstava »Dječaci Pavlove ulice« bit će prikazana u dvadesetak vojvodanskih mjesta koja nemaju svoja kazališta. Salaško kazalište ove godine obilježava trideset godina postojanja.

A. Ka.

Festival glazbe »Summer 3P«

Subotička publika imat će prigodu čuti dobar zvuk i suvremene glazbene pravce na omladinskom festivalu elektroničke glazbe »Summer 3P« koji će biti održan na Muškom štrandu na Paliću od 26. do 29. srpnja. Posjetitelji će moći sudjelovati i u psihodramskoj radionici, te sportskim i DJ radionicama i opušati se uz slikanje u prirodi.

Cijena programa za četvrtak i nedjelju iznosi 150 dinara a za petak i subotu 250.

A. Ka.

Telefonsko zakazivanje posjeta liječniku

Budući da većina ambulanti u Subotici nema uređaje za rashlađivanje prostorija, u ambulantama Doma zdravlja kronični bolesnici, osobito oni kojima je potrebno samo ispisivanje recepta, mogu zakazati pregled telefonom. Na Beogradskoj i Segedinskoj cesti, kao i u Kumičićevoj i Zmaj Jovinoj ulici, ovakav način zakazivanja pregleda se već primjenjuje. Hitni slučajevi svakako imaju prednost te se na njih ova odluka ne odnosi.

Ispisivanje recepta i kontrolni pregledi mogu se zakazati telefonski i u ambulantama u kojima ta mogućnost još nije službeno objavljena.

A. Ka.

»Isušen« termalni bazen na Paliću

Termalni bazen na Paliću trenutačno nije u funkciji. Poduzeće Naftagas nabavlja nove odgovarajuće crpke pomoću kojih će se osigurati kontinuirani rad bazena koji najvjerojatnije neće raditi do kraja srpnja.

A. Ka.

Dužijanica u Svetozaru Miletiću

Zahvala Bogu za ovogodišnju žetvu

Ovogodišnja Dužijanica u Svetozaru Miletiću, sedma po redu, započela je u petak 20. srpnja otvorenjem izložbe »Nanine skute i još po nešto«, na kojemu su nazočni bili i pjesnici iz Sombora, sudionici ovogodišnje Lire naive. Risarska noć, održana u subotu, večer uoči središnje manifestacije, okupila je članove nekoliko kulturno-umjetničkih društava. U cjelovečernjem programu pod nazivom »Kod baće i nane« sudjelovali su pjevačka, izvođačka i najmlađa skupina, kao i veterani HBKUD »Lemeš« iz Svetozara Miletića, zatim HKC »Bunjevačko kolo« iz Subotice, KUD »Ravnica« iz Male Bosne, HKUD »Vladimir Nazor« iz Sombora, MD »Musica viva« i KUD »Nemet Laslo« iz Svetozara Miletića, kao i *Lucija Knezi*. Program se odvijao u Domu kulture na ljetnoj pozornici, koju je ispunio veliki broj gledatelja.

Bandaš Nikola Ivanković i bandašica Ana Tošaki pred oltarom

U nedjelju oko 9 sati sudionici Dužijance su se okupili kod Doma kulture, odakle je krenula svečana povorka s više od dvadesetak fijakera. Kruh i krunu su kroz selo pronijeli predvodnici bačo i nana, i naravno bandaš i bandašica koji su izabrani na Markovo. Krunu za ovogodišnju Dužijancu, šesti put po redu, izradio je *Stipan Budimčević*.

Svečana sveta misa započela je u 11 sati u crkvi Rođenja Blažene Djevice Marije. Miso slavlje je predvodio vlč. *Davor Kovačević* iz Bačkog Brega uz koncelebraciju mjesnog župnika vlč. *Antala Egedija*.

Kruh od novog brašna i krunu su na oltar donijeli bandaš *Nikola Ivanković* i bandašica *Ana Tošaki*. Isječen kruh za vjernike i klasove žita donijeli su mala bandašica *Andrea Mandić* i mali bandaš *Andrej Loboda*.

Svetoj misi su nazočili i mnogobrojni uvaženi gosti: predsjednik HKC »Bunjevačko kolo« iz Subotice *Mirko Ostrogonac*, dopredsjednik DSHV-a *Mata Matarić*, predstavnik DSHV-a *Ivan Budinčević*, predstavnici HKUD »Vladimir Nazor« iz Sombora – predsjednik *Šima*

Raič, kao i pročelnik Društva *Željko Kolar*, somborska bandašica *Bojana Jozić* i bandaš *Ivan Ispanović* – predsjednik HKUD »Silvije Strahimir Kranjčević« iz Bačkog Brega *Stipan Katačić* i predsjednica HBKUD »Lemeš« iz Svetozara Miletića *Marija Bagi*.

Mala bandašica Andrea Mandić i mali bandaš Andrej Loboda

Po završetku misnog slavlja, nakon svečanog blagoslova, svečana je povorka pošla do križa u središtu Miletića, a nakon toga je za uzvanike i sudionike priređen svečani risarski ručak.

Marijana Tucakov

Dužijanca u Tavankutu pod geslom

Gradimo na temeljima

Okrugli stol * Zatvaranje XXII. saziva Kolonije naive u tehnici slame *
Kulturno-glazbeni program * Sv. misa i svečana povorka
uz sudjelovanje bandaša i bandašica koji su u proteklih 20 godina
bili nositelji ove svetkovine

Na okruglom stolu koji je održan prošle srijede u Tavankutu u okviru XXII. saziva Kolonije sudjelovali su kustosi- ca Gradskog muzeja u Subotici *Olga Kovačev-Ninkov*, voditeljica Slamarskog odjela HKPD »Matija Gubec« *Jozefina Skenderović*, predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća *Branko Horvat* i predsjednik HKPD »Matija Gubec« *Ladislav Suknović*.

Stipana Šabića, kao idejnog tvorca i utemeljitelja Kolonije 1961. godine, koja kasnije prerasta u Koloniju slamarki, kao i pok. *Vincu Dulića* kao čovjeka »iz sjenke« od velike potpore.

Branko Horvat je rekao kako se još iz djetinjstva sjeća da su se u Tavankutu izrađivali predmeti od slame i da je ova aktivnost bila sporadična sve do 1986. godine kada se slamarke i institucionalno organiziraju u cilju povezivanja sveukupne kulturne prezentacije. Prvih godina održavanja Kolonije bilo je daleko više potpore od strane lokalnih i državnih vlasti, dodao je Horvat, te je i Kolonija bila daleko brojnija, kasnije poslije rata 90-ih godina, ova potpora je bila vrlo oskudna te su sudionici i vlastitim sredstvima nastojali očuvati tradiciju njenoga održavanja.

Zaključak okruglog stola je bio, kako je navela i moderatorica ovog događaja dipl. povjesničarka umjetnosti *Lubica Vuković-Dulić*, navodeći još brojna imena slamarki poput pok. *Marge Stipić*, *Teze Vilov*, sestara *Milodanović*, pok. *Anice Balažević*, pok. *Kate Rogić*, *Matije Dulić* i brojni drugih, da su Tavankut i HKPD »Matija Gubec« ostvarili veliki iskorak u ovoj grani umjetnosti te da su u planu nove aktivnosti u cilju populariziranja ove umjetnosti pod stručnim okriljem.

ZATVARANJE KOLONIJE: U subotu u 19.30 sati u Domu kulture je priredjen kulturno-glazbeni program u okviru zatvaranja XXII. saziva Kolonije naive u tehnici slame. Na programu su osim domaćina nastupila dva gostujuća društva – KUD »Ivan Goran Kovačić« iz Velike (Republika Hrvatska) i HKUD »Dubrave« iz Aladinića (BiH), koji već tradicionalno posjećuju Tavankut u okviru obilježavanja žetvenih svečanosti. Na programu su svečano predstavljeni ovogodišnji bandaš *Marko Skenderović* i bandašica *Svetlana Peić Tukuljac*, kojima je Jozefina Skenderović uručila simbol ovogodišnje Dužijance. Predsjednik HKPD »Matija Gubec« *Ladislav Suknović* je u svom govoru prigodom zatvaranja Kolonije istaknuo zahvalu svima sudionicima i naglasio kako je ove godine svetkovina utoliko veća jer se obilježava 20 godina od obnove obilježavanja Dužijance u Tavankutu 1986. godine, a tadašnji su bandaš i bandašica bili *Marko Crnković* i *Ruža Stantić*.

DUŽIJANCA: U nedjelju je održana sv. misa na kojoj su osim mjesnog župnika *Franje Ivankovića* koncelebrirali vlč. *Andrija Anišić* iz Subotice i don *Vinko Raguž* iz Aladinića. U svečanoj povorci koja je bila organizirana od Doma kulture do mjesne župe, osim mladih u

narodnoj nošnji povorku su uljepšali i bandaši i bandašice koji su u proteklih 20 godina bili nositelji ove svetkovine.

Sv. misi su nazočili generalni konzul RH u Subotici *Davor Vidiš*, dogradonačelnik Subotice *Petar Kuntić*, predsjednik HNV-a *Branko Horvat*, kao i izaslanstvo iz Kačmara (Republika Mađarska) – gradonačelnik *Endre*

Pal, dogradonačelnica *Andrea Zelić-Vaš*, tajnik *Joso Vujić* i dopredsjednica Hrvatske manjinske samouprave *Teza Vujkov-Balažić*.

Navečer u prepunom župnom dvorištu mjesne župe, održano je tradicionalno bandašicino kolo, koje je glazbeno uveličao tamburaški sastav HKPD »Matija Gubec«.

L. S.

Olga Kovačev-Ninkov u svojem je izlaganju istaknula kako u rad slamarki treba više uključiti etnologe, jer je slamarstvo interdisciplinarno i kao takovo temelji se na etnologiji i dodala da svaki stručnjak ovog područja treba boraviti na terenu u cilju boljeg razumijevanja umjetnica. U osvrtnu na utemeljiteljice slamarstva *Kovačev-Ninkov* je istaknula pok. *Maru Ivković Ivandekić* u čijim su se slikama, kako je navela, vidjeli tišina i smiraj života, ali ono što je isticalo ovu umjetnicu jest da među prvima u ovoj tehnici ostvaruje radove koji idu do apstrakcije.

POD STRUČNIM OKRILJEM: U svom osvrtnu na umjetnice *Jozefina Skenderović* je, kao iznimno važnu osobu u stvaranju Kolonije, istaknula pok. *Maru Ivković Ivandekić*, koja je iako osnovne naobrazbe, imala izuzetan pedagoški pristup radu. *Jozefina* je istaknula i

Kruna višemjesečnog projekta

Izložba šokačkog rukotvorstva

*Izložba ručnih radova »Moj prvi uradak«, kruna je višemjesečnog projekta »Šokački suveniri gradu Osijeku« gdje se znalo okupiti 60 -70 sudionika * Udruga planira šokačke suvenire patentirati i zaštititi, brandirati i ponuditi tržištu * Sa suvenirima i na Eko-etno sajmu Zagrebačkog velesajma*

Prošle je srijede u Osijeku upriličena još jedna lijepa manifestacija »Šokačke grane«, izložba ručnih radova »Moj prvi uradak«, kao kruna višemjesečnog projekta »Šokački suveniri gradu Osijeku«, gdje se znalo okupiti 60-70 naših sugradanki, a bogami i sugradana, koji su imali želju naučiti vesti, plesti, šlingati, heklati, oslikavati boce i okušati se u zlatovezu.

Od početka korizme pa gotovo do konca lipnja, okupljali su se svake srijede, družili se, radili, pjevali i igrali, zabavljali se i usput učili tehniku starog šokačkog rukotvorstva, što je rezultiralo prelijepom izložbom u hotelu Osijek, pa i ovom, u prostorijama Šokačke grane u osječkoj Retfali.

TEŽIMO IZVRSNOSTI: Tom prigodom podijeljene su zahvalnice svim sudionicima šokačkih radionica, a šokačke su *cukerpekarice* poslužile brojne gastronomske slastice, pa su svi nazočni mogli uživati u ručnim radovima, jelu i piću i naravno šokačkoj glazbi, za što je zaslužna »Šokačka duša«, tamburaški sastav »Šokačke grane«, jer bez tambure nema ni dobre zabave. Još jedno je druženje sa Šokačkom granom ostalo za pamćenje, inače posljednje ovoga ljeta, jer se obično tijekom ljetnih mjeseci napravi stanka, radi odmora i »punjenja baterijak«.

»Da«, kaže i *Vera Erl*, predsjednica Šokačke grane, »ljetno je vrijeme koje našim članovima ostavimo na raspolaganju, netko će na more, netko na selo, netko na vikendicu, svatko prema mogućnostima, a ove smo godine tu stanku uljepšali ovom manifestacijom, okupivši sve sudionice naših radionica, da istaknemo njihov trud i to baš ovom lijepom izložbom, i da se zahvalimo svima koji su odvojili svoje vrijeme da se druže sa Šokačkom granom. Vodili smo redovito evidenciju o dolasku na radionice u okviru projekta »Šokački suveniri gradu Osijeku« i naše su voditeljice *Dubravka Radovanović* i *Matija Jukić*, zatim *Ljubica Domačinović*, *Štefica Stević*, *Marija Šajfar* i *Manda Marukić* uručile zahvalnice, a primijetila sam, mnoge su sudionice oduševljene. Naravno, i naše su *cukerpekarice* donijele brdo lijepih i ukusnih kolača, pa smo svi skupa uživali u još jednoj uspješnoj manifestaciji Šokačke grane. Zato koristim prigodu da se još jedanput zahvalim svim sudionicama, svim našim voditeljicama, ali i Gradu koji je prepo-

Rukotvorine na izložbi

Zahvalnice su dodijeljene

Veselilo se...

znao ovu aktivnost Šokačke grane, i mi ćemo i nadalje težiti izvrsnosti, a ne osrednjosti.»

LJETNA STANKA: Što se ljetne stanke tiče, ona se više odnosi na ukupno članstvo jer neće više biti redovitog druženja srijedom, ali stanke za članove Upravnog i Izvršnog odbora praktički neće ni biti. Naime, zatrpali smo pozivima, od Petrijevačkih žetvenih svečanosti do Dužionice u Lemešu i Somboru i Dužijance u Subotici, tu su Olimpijada starih športova u Brodancima i naravno, Pračkijada u Radikovcima i obvezni smo nazočiti makar na razini delegacije. Osim toga, čeka nas i donošenje plana i programa za sljedeću godinu i to već tijekom kolovoza i rujna, kada moramo ponuditi nove projekte, jer nema više starog načina financiranja djelatnosti udruga. Dakle čekaju nas vrlo odgovorne zadaće, jer i dogodine idemo s međunarodnim okruglim stolom 'Urbani Šokci', najvjerojatnije 'Šokci u gospodarstvu', zatim spremamo za tisak zbornik radova sa okruglog stola 'Šokci i tambure', želimo privedi kraju šokačke suvenire, patentirati i zaštititi naših ruku djelo, brandirati i ponuditi tržištu, već na jesen sudjelovat ćemo ponovno na Zagrebačkom velesajmu, tj. Eko-etno sajmu u paketu naše županije, tu su i Dani kruha, pa Dani matice hrvatske, koja je naš provjereni partner, imamo obveze za Dan grada, 2. prosinca, zatim slijedi naš tradicijski božićni program i da ne nabrajam...»

»Ne volim govoriti u ime muške pjevačke skupine Šokci, jer ona ima svojega voditelja«, kaže *Imra Vrbešić*, dopredsjednik Šokačke grane, »ali kako i sam pripadam toj skupini, mogu reći da nas i ovoga ljeta čeka dosta posla. Pozvani smo u Kukinju kod Pečuha, mjesto gdje živi puno Hrvata-Bošnjaka, pozvani smo i u Mohač na festival graha, imamo obveza i prema društvima u okolici Osijeka i sve to moramo odraditi, a 2. rujna cijela 'Šokačka grana' ide u Radikovce na Pračkijadu. Po prvi puta organizirat ćemo feštu u centru sela, upravo dovršavamo ljetnu pozornicu, a otvorit ćemo i Galeriju, jer godinama u Radikovcima imamo kiparski i likovnu koloniju, i sada će sva ta djela biti izložena u novootvorenoj galeriji«.

Slavko Žebić

41. međunarodna smotra folklora u Zagrebu

Nastupila folklorna društva sa svih kontinenata

Poseban dodatak ovogodišnje smotre folklora bilo je predstavljanje dijela tradicijske kulture Bosne i Hercegovine izložbom u Etnografskom muzeju, koja je predstavila umijeće lijevanja tradicijskog nakita i uporabnih predmeta, te završne priredbe Smotre na kojoj su nastupili Hrvati koji žive u Bosni i Hercegovini

Ovogodišnja, 41. međunarodna smotra folklora održana je u Zagrebu od 18. do 22. srpnja, a s obzirom na brojne plesne i glazbene ansamble iz 13 zemalja diljem svijeta, ovogodišnjoj smotri mogli bismo dodati i naziv međukontinentalna.

Osim odabranih folklornih društava iz Hrvatske, na Smotri su nastupili i brojni zanimljivi plesni i glazbeni ansambli iz inozemstva, iz Austrije, Bugarske, Gane, Grčke, Gruzije, Indije, Italije, Kameruna, Malawija, Norveške, Slovačke, Španjolske te posebni ovogodišnji gosti, Hrvati iz Bosne i Hercegovine.

PRIREDBE: Uz nastupe sudionika održane su i tradicionalne popratne priredbe kao što su izložbe, koncerti pučke crkvene glazbe i etno-glazbe te više plesnih i glazbenih radionica kojima ova smotra posvećuje sve veću pozornost. Sve priredbe 41. međunarodne smotre folklora odvijale su se na nekoliko pozornica glavnog grada Hrvatske, a sudionici su gostovali i na drugim

Kamerunci, Hrvati i Austrijanci u svojim narodnim nošnjama

priredbama u zagrebačkoj okolici. Glavne priredbe održane su na Trgu bana Josipa Jelačića i Gradecu, a popratne u Zagrebačkom kazalištu lutaka, Tvornici kulture, Gliptoteci i Etnografskom muzeju. Poseban dodatak ovogodišnje smotre folklora bilo je predstavljanje tradicijske kulture susjedne nam Bosne i Hercegovine izložbom

u Etnografskom muzeju, koja je predstavila umijeće lijevanja tradicijskog nakita i uporabnih predmeta, te završne priredbe Smotre na kojoj su nastupili Hrvati koji žive u Bosni i Hercegovini.

IZLOŽBA: Izložbu »Umijeće lijevanja tradicijskog nakita i uporabnih predmeta« u Etnografskom muzeju otvorili su 18. srpnja umjetnička ravnateljica Smotre dr. Zorica Vitez i ravnatelj Muzeja prof. Damodar Frlan, rekavši kako su »izložci uzeti iz zbirke samostana i duhovnog centra »Karmel sv. Ilije« (Buško jezero), zahvaljujući darovanoj ostavštini Josipa

Gečevića, livca iz Livna, podrijetlom iz Janjeva, i da je autor izložbe o. Zvonko Martić za ovu izložbu odabrao primjerke dovršenog i nedovršenog nakita, uporabnih predmeta te pomagala za njihovo oblikovanje, odnosno lijevanje.

U nedjelju 22. srpnja, u zagrebačkoj je katedrali održana sveta misa za sve sudionike Smotre, a istog je dana u palači Dverce potpredsjednica Vlade Republike Hrvatske Jadranka Kosor podijelila zahvalnice svim sudionicima 41. međunarodne smotre folklora, posebno ističući ljubav Hrvata iz BiH prema svome narodu. Na završnoj priredbi Smotre nazvanoj »Urodila žuta kruška«, folklor Hrvata iz Bosne i Hercegovine predstavili su KUD-ovi »Fra Mijo Čuić« iz Bukovice, »Neumski glas« iz Neuma, »Ravnica« iz Oštre luke, »Fra Petar Bakula« iz Posušja, »Ognjišta« iz Luga i Brankovića, »Gornja Rama« iz Rame i »Napredak« iz Kupresa.

Organizatori 41. međunarodne smotre folklora, jedne od većih kulturnoloških manifestacija u Europi, su Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, Grad Zagreb, Turistička zajednica Zagreba i Hrvatska turistička zajednica.

Zlatko Žužić

Sudionici smotre ispred Zagrebačke katedrale

Sudionici smotre

Iz zemlje domaćina nastupila su brojna kulturno-umjetnička društva a među sudionicima iz inozemstva nastupili su i Folklorni ansambl Gradišćanskih Hrvata »Kolo Slavuj« i Puhački orkestar »Musikkapelle Bannberg« iz Austrije, Folklorni ansambl »Draginovo« iz Bugarske, »Decornu Dancers of Africa« iz Gane, Plesna skupina »Horeftiko Sigrtima Dimu Eletheriu Kordeliu« iz Grčke, Ansambl »Sakhioba« iz Gruzije, Avijit Ghosh i Bivash Sanghai iz Indije, Folklorno društvo »Citta dei Templi« i Muška pjevačka skupina »Su Cussertu Cuccuru, e Lunas« iz Italije, Plesna skupina »Galena Juju« iz Kameruna, Ansambl »Konga Vibes« iz Malawie, Folklorna skupina »Klepp Leikarring« iz Norveške, Folklorni ansambl »Železiar« iz Slovačke i Plesna skupina »Aurtzaka« iz Španjolske.

Nikola Kolić, jedan od osnivača udruge »Gomolava«

Morali smo otići

Svi njegovi generacijama su rađani u Hrtkovcima gdje su živjeli teškim životom ratara i seljaka, upijajući u sebe miris crnice i široki duh nepregledne pitome ravnice

Nikola Kolić, u Hrtkovcima poznatiji kao *Ljušić*, potomak je jedne od klementinskih obitelji koje su daleke 1737. godine osnovale Hrtkovce, tipično ravničarsko naselje 16 kilometara južno od Rume, koje čine četiri glavne ulice što se sijeku pod pravim kutom i još 14 drugih, širokih, ušorenih, lijepo uređenih ulica.

Svi njegovi generacijama su rađani u Hrtkovcima gdje su živjeli teškim životom ratara i seljaka, upijajući u sebe miris crnice i široki duh nepregledne pitome ravnice. U Hrtkovcima su izgovarali prve riječi, pravili prve korake, završavali škole, odrastali, ženili se, odgajali svoju djecu, odlazili u ratove iz kojih se mnogi nikada nisu vratili. Tamo su se veselili, molili Bogu, bolovali i umirali.

SJEĆANJA: Nikola je, kao i njegovi brojni preci, rođen u Hrtkovcima prije 82 godine i kaže da ga za rano djetinjstvo vežu lijepe uspomene. »Premda je život bio težak, to razdoblje moga života ostalo mi je drago jer sam bio okružen prijateljima, jednostavnim, skromnim, vrijednim ljudima koji su sjedinjeni sa svojom ravnicom, zaognuti osjećajem dobrote, mira i sreće, dostojanstveno živjeli nas svojoj panonskoj pustari Srijema. Iz tog stoljetnog sklada ljudi i ravnice, iz tog mentaliteta karakterističnog za to područje, crpili smo snagu za borbu u svakodnevnom životu«, priča Nikola i dodaje kako je već sa nenavršenih 18 godina upao u vrtlog još jednog svjetskog preslagivanja političkih karata.

»Dok je bjesnio Drugi svjetski rat moja je generacija bila prisiljena odrastati ubrzanim tempom, a neki se, nažalost, nikada nisu ni vratili. Stara narodna poslovice kaže da u miru djeca pokapaju roditelje, a da je u ratu obrnuto – roditelji pokapaju svoju djecu. Ima li što gore od toga?«, pita nas Nikola prisjećajući se strahota Drugog svjetskog rata.

Nakon rata, u travnju 1946.

godine, Nikola se ženi Iločankom *Anicom*, rođenom *Babić*, i zapošljava u hrtkovačkom Paromlinu, koji je davne 1910. godine osnovala njemačka obitelj *Šerer*. Mladom bračnom paru uskoro se rađaju kćeri *Mira*, 1948., i *Jelica*, 1954. godine.

koje su osnovali moji pradjedovi, morao sam napustiti u studenome 1991. godine kada je počeo rat u Hrvatskoj, kada su nas počeli vrijeđati i prijetiti nam. Oni što su kažnjavali drugačija mišljenja i nametali svoje istine ukinuli su nam i naše pravo na različitost,

svjetskog rata, baš te 1946. godine kada je hrtkovačkom nogometnom klubu 'Šubić', osnovanom daleke 1926. godine, promijenjeno ime u 'Sloga'. Bilo je to sasvim drugo vrijeme, vrijeme entuzijazma i iskrene ljubavi prema sportu«, prisjeća se bivši nogometni cen-

Deset godina kasnije Nikola Kolić završava traktorski tečaj i zapošljava se kao traktorist na poljoprivrednom dobru pokraj Hrtkovaca, a nekoliko godina prije umirovljenja položio je vozački ispit za »C« i »D« kategoriju te je zadnje godine svog radnog staža proveo vozeći kombi, također za potrebe poljoprivrednog dobra. U mirovinu je otišao 1986. godine.

Kada su Hrtkovci postali simbol etničkog nasilja u Srijemu, koje je u još gore izdanju provedeno u Slankamenu i Kukujevcima, ali i u gotovo svim mjestima diljem Srijema u kojima Srbi nisu bili većina, Nikola s obitelji seli u Hrvatsku, u Ivanju Reku.

NAPUŠTANJE ZAVIČAJA: »Moje rodne Hrtkovce, mjesto

ograničavali nas i ponižavali kao ljude. Okruženi zakrvavljenim očima mržnje, u toj vladavini nereda i totalne nesigurnosti, u uvjetima nedostojnih ljudi, uvjetima kada se životom plaćala nacionalna pripadnost, morali smo otići«, sa sjetom u glasu priča nam Nikola koji već 16 godina živi na periferiji glavnog grada Hrvatske i dodaje kako je u Hrtkovcima početkom sedamdesetih godina prošlog stoljeća živjelo 1500 Hrvata, 700 Mađara, 700 Srba i 180 Jugoslavena, a danas je broj Hrvata u Hrtkovcima pet puta manji, oko 300-tinjak.

Pokraj aktivnog društvenog života u Hrtkovcima, Nikola je devet godina bio standardni prvotimac FK »Sloga«. »Nogomet sam aktivno počeo igrati nakon Drugog

tarhalf hrtkovačke »Sloge« i kao ilustraciju nogometne zaludenosti navodi zanimljivost, za današnje generacije gotovo nevjerojatnu, da su hrtkovački ljubitelji nogometa biciklima putovali u Beograd, udaljen pedesetak kilometara od Hrtkovaca, na utakmice zagrebačkog »Dinamika« i tadašnjih beogradskih klubova.

Nikola Kolić je jedan od inicijatora osnivanja Zavičajnog kluba Hrtkovčana »Gomolava« i aktivni sudionik Osnivačke skupštine održane 5. travnja 1997. godine u Domu Hrvatske vojske u Zagrebu te s radošću očekuje ovogodišnje obilježavanje desetogodišnjice postojanja ovog prvog zavičajnog kluba Srijemaca u Hrvatskoj.

Zlatko Žužić

Sanja Šokac, učenica generacije

Soba prepuna priznanja

*Iskren, djetinji osmijeh, uz razmišljanje odrasloga čovjeka * Omiljena i kod nastavnika i kod učenika *
Nije teško učiti, jedino treba raditi sustavno * Pedagogija je Sanjina velika želja*

Piše: Ivan Andrašić

Po svemu obična djevojka, tinejdžerica Sanja Šokac po nečemu je ipak izuzetna. Ove je godine proglašena učenicom generacije na završnoj svečanosti maturanata OŠ »Ivan Goran Kovačić« u Sonti, što su iskrenim, dugotrajnim pljeskom pozdravili ostali učenici, a isto tako i nastavnici. Sanja je rođena 14. siječnja 1992. godine. Otac Jakob, radnik na radu u inozemstvu i majka Ana, djelatnica u stručnoj službi MZ Sonta osigurali su Sanji i njezinom bratu Saši lijepo i bezbrižno djetinjstvo. Odrastali su u obitelji punoj ljubavi i razumijevanja, a roditelji su ih od malena učili poštivanju obiteljskih normi

i odnosa, a osobito uvažavanju starijih. Sanju sam upoznao prije nepune četiri godine. Malena, skromna učenica petoga razreda pristupila je dramskom i recitatorskom odjelu »Šokadije«. Iako je bila među najmlađima, volio sam s njom raditi zbog njezine željeznice volje i težnje za uspjehom. Već tada se dalo zamijetiti kako ne trpi površnost, voljela je do srži razumjeti ono što radi. Imao sam zadovoljstvo dvije godine raditi s njom, a onda su prevagnule obveze u školi.

No, po Sanjinim riječima, jednoga će dana opet, čim joj to obveze dopuste..., što me osobito raduje.

SVESTRANOST: Pokraj redovitih školskih predmeta Sanja se bavila i mnogobrojnim vannastavnim aktivnostima. Bila je i članica školske dramske sekcije, trenirala je rukomet, sudjelovala je i u dodatnim aktivnostima iz kemije, biologije, tehničkog odgoja, matematike, fizike, engleskoga, a u crkvu ide od kad zna za sebe. Voli se oblačiti u narodnu nošnju, voli ručne radove u etno-stilu. »Otrcano je reći da volim sve što vole mladi, tu mislim na izlaske, druženja, glazbu, a osim toga, uživala sam u svim natjecanjima na kojima sam zastupala školu. Bilo je lijepih uspjeha, za sjećanje mi je ostao veliki broj diploma i priznanja. Jako su mi drage i knjige od 'Hrvatske čitaonice' iz Subotice, gdje sam kao članica 'Šokadije' sudjelovala na natjecanju u reciti-

etno-izložbe u prostorijama naše škole«, kaže Sanja.

PLANOVI: Na upit o receptu za učenje, te o planovima glede daljnje izobrazbe odgovor je bio slijeganje ramenima, uz radostan, tinejdžerski osmijeh. »Za postizanje dobrih rezultata u školi nema čarobnoga recepta. Treba samo učiti, ali ne kampanjski, onda se stvarno ubijaš od napora. Treba učiti sustavno, od početka školske godine, svakoga dana po malo. Tako se najlakše pamti i nikada nema opasnosti da pokvarite ocjene. Nikad nisam bila štreberica, lovac na ocjene, uvijek sam nastojala, a mislim i uspijevala učiti s razumijevanjem i eto, to je samo po sebi donijelo lijepe rezultate. Na budućnost gledam s optimizmom, valjda nas očekuju ljepše godine od onih koje su proživjeli naši roditelji. Sad namje-

ranju na hrvatskom jeziku. Imam i puno uradaka u etno-stilu, a najdraža mi je maketa staroga šokačkoga salaša. S njim sam postigla lijepe uspjehe na školskim natjecanjima, stigla sam do republičkoga, a bio je i dio 'Šokadijine' prošlogodišnje

ravam upisati gimnaziju. Ukoliko uspijem, s radošću bih upisala ovu školu u Osijeku, ukoliko ne, bit će mi dobra i ova u Apatinu. Poslije gimnazije, nadam se da ću u pedagošku struku, ta me želja ne napušta od malena«, kaže Sanja. ■

Ravnica među bregima

Šetnja

Prigodom trodnevnog gostovanja KPZH »Šokadija« na manifestaciji »Šlingani dani« domaćini su mi priuštiti poludnevnu vožnju ne samo svojom općinom, nego i susjedima. Podravska općina Jalžabet smještena je u jugoistočnom dijelu Varaždinske županije, na pola puta između Varaždina i Ludbrega. Graniči s općinama: Varaždinske Toplice, Kneginiec, Trnovec Bartolovečki i Donji Martijanec.

Sva naselja u općini seoskoga su tipa, većina žitelja živi od poljodjelstva, a veliki je broj mješovitih kućanstava. U arheološkom odjelu Gradskog muzeja Varaždin postoje izuzetno vrijedni nalazi, koji dokazuju postojanje života na ovim prostorima još u 5. i 6. stoljeću prije Krista. Tu su živjeli Kelti,

Iliri, Japodi, a ovim su se prostorima kretali i Rimljani. Tu su bile i najranije naseobine Slavena, tu su i svjedočenja ranoga kršćanstva, kretanja križara i mnoga druga. Osim već otkrivenih vrijednih arheoloških nalazišta, arheolozi predviđaju nova, još značajnija otkrića.

JALŽABETSKI TUMUL: Jalžabetski tumul svrstan je u red najvećih, najljepših i najočuvanijih tumula u središnjoj Europi. Svojim promjerom od 75 i visinom od desetak metara dominira ravnicom Bistričaka. Više je legendi o tumulima, a najpoznatija je ona o postanku poznate Gomile, sinonima najstarije prošlosti ovoga kraja. Legenda priča o Turcima koji su, donoseći zemlju u turbanima, odali počast palom vojskovođi i gole-

mom humkom zauvijek mu obilježili grob. No, tumuli su u stvari puno stariji, istraživanja ih vezuju za daleko, pretpovijesno vrijeme, odnosno za starije željezno doba.

Prvi pisani trag o plemićkim posjedima u Jalžabetu datira iz 1251. godine, a župa svete Elizabete spominje se u najstarijem popisu župa Zagrebačke biskupije iz 1334. godine. Ova mala općina danas obuhvaća 8 naselja, među kojima je Jalžabet najveće, a u njima obitava oko 3750 žitelja. Od 1952. do 1957. godine Jalžabet je općina za isto područje koje je kao samoupravna općina obuhvaćala još 1870. godine, a kao jedinica lokalne samouprave obuhvaća i od 1993. godine do danas.

DVORAC, KATEDRALA, PLATAN...: Ukoliko vas put nanese

u ovu živopisnu općinu, svakako biste trebali posjetiti prekrasnu župnu crkvu svete Elizabete, te mnoge znamenitosti kojima ovaj kraj obiluje. Jedna od njih je javorolista platana, stara, pretpostavlja se, oko 400 godina, a po nekim legendama zasadili su je vitezovi u povratku iz križarskih ratova u XIII. stoljeću. Danas ovaj gorostas među drvećem zauzima središnje mjesto u parku dvorca Jalžabet. Opseg joj je veći od 10 metara, promjer 3,20 metara, visina debla 25 metara. Nezaboravan je bio i obilazak iskopina rimskih termi u Varaždinskim Toplicama, te stara baroknoga grada Varaždina. Osobito me se dojmila varaždinska katedrala Uznesenja Blažene Djevice Marije, koja je jedna od najznačajnijih ranobaroknih sakralnih građevina u Hrvatskoj. Isusovački su je graditelji gradili od 1642. do 1646. godine. Idejni tvorac i voditelj gradnje bio je *Juraj Matota*, a financijer *grof Gašpar Drašković*. Izvana je katedrala krajnje jednostavna, no unutrašnjost se ističe svojom raskošnošću. Osobito je dojmljiv glavni oltar, dovršen 1737. godine.

27. srpnja 2007.

nja za oko i dušu

*Podravska općina Jalžabet, mala općina s velikim brojem povijesnih lokaliteta i gostoljubivim žiteljima *
Priroda od Boga stvorena i ljudskom rukom dorađena, oplemenjuje dušu i krijepi tijelo *
I domaćinima i gostima tri su dana bila prekratka za druženje i obilazak okolice*

Piše Ivan Andrašić

Ipak, ono najljepše u ovim krajevima stvorila je priroda, a dorađio čovjek.

BREŽULJCI I VINOGRADI: Dušu će vam oplemeniti pogled na okolne brežuljke obrasle vinogradima, livadama i voćnjacima, a tijelo okrijepiti posjet nekoj od brojnih klijeti, u kojoj će vas gostoljubivi domaćini ponuditi kvalitetnim vinima vlastite proizvodnje. Sportske aktivnosti u jalžabetskoj općini poglavito se odvijaju u sportskom klubu »Mladost«, koji djeluje pri OŠ »Petar Zrinski«, te u dva nogometna kluba. Na području općine djeluje i Vatrogasna zajednica, koja u svojim redovima okuplja 6 DVD-a i lovačko društvo »Trčka« s četrdesetak članova. Općinsko kulturno-umjetničko društvo »Elizabeta« osnovano je 1996. godine s ciljem promicanja bogatoga kulturnoga naslijeđa žitelja Jalžabeta. Do sad su nastupili na svim važnijim manifestaci-

jama u Hrvatskoj, a gostovali su i u Sloveniji, Mađarskoj i Makedoniji. Društvo ima stotinjak aktivnih članova, a broj podupirućih je višestruk, pošto većina žitelja na neki način pomaže rad udruge. Dvije prepoznatljive manifestacije »Elizabete« su »Adventski koncert«, koji se održava u prekrasnom ambijentu župne crkve svete Elizabete, te revijalna smotra folklor »Šlingani dani«, koja je najveća i najljepša smotra folklor u Varaždinskoj županiji. Ono što me se ipak najviše dojmilo, jesu otvorenost, gostoljubivost i srdačnost ljudi ovoga kraja. Prigodom gostovanja »Šokadije« na »Šlinganim danima« Sončani su bili smješteni kod domaćina, članova KUD »Elizabeta«, koji su im, gostoljubivi kakvi jesu, odmah otvorili i srca i domove i koji su im boravak u Jalžabetu učinili nezaboravnim i ta tri dana učinila prekratkima za druženje. ■

Specijalna projekcija u okviru Festivala europskog filma Palić

Dječji film

»Duh u močvari«

Ovo filmsko ostvarenje po gledanosti je bilo drugo u hrvatskim kinima 2006. godine

Redatelj Branko Ištvančić se pred projekciju obratio gledateljima

Na Otvorenom sveučilištu u subotu je 21. srpnja prikazan dječji film »Duh u močvari« hrvatskog redatelja, podrijetlom iz Tavankuta, Branka Ištvančića.

Film je raden prema istoimenoj knjizi Ante Gardaša i za kratko vrijeme postigao je izuzetan uspjeh u hrvatskom kinima.

Redatelj među gledateljima filma »Duh u močvari«

Redatelj Branko Ištvančić se prije projekcije filma obratio gledateljima, zahvalivši organizatorima Festivala europskog filma Palić koji su ovaj film uvrstili kao specijalnu projekciju: »Zapravo, u programu ne postoji kategorija dječjeg filma, ali mi je posebno drago što su organizatori rekli kako ih je moj film potaknuo da od iduće godine na palićkom festivalu bude određena jedna posebna kategorija filmova za djecu.«

Ni ovaj put nije propustio priliku spomenuti svog prvog nastavnika filma *Zoltána Siflisa*, s kojim je kao dječak počeo raditi svoje prve filmove u kinosekciji. Kako kaže Ištvančić, on mu je i dan danas veliki prijatelj i suradnik, bez njega danas ne bi bio ono što je i zato mu je neizmjereno zahvalan.

Ovo filmsko ostvarenje po gledanosti je bilo drugo u hrvatskim kinima 2006. godine, bolje plasirano i od filma »Karaula« koji je bio na trećem mjestu top liste. Ištvančić dodaje: »Veliko iskustvo je ostalo iza nas, iza ovog filma. Dojmovi su jako dobri i jako mi je drago što je ovaj film bio drugi po gledanosti u hrvatskim kinima u prošloj godini. Nadam se da će to potaknuti i neke nove filmove, nove projekcije i neke nove autore.«

Djeca su pozorno gledala film

Osim redatelja oglosio se i Zoltán Siflis i, u ime Festivala europskog filma Palić poželio Ištvančiću i dalje uspješan autorski rad.

Na projekciji filma, osim redatelja Branka Ištvančića, Zoltána Siflisa, mladog glumca *Marka Pavlova* i starijeg kolege *Nándora Szilágyia*, prisutni su bili generalni konzul Republike Hrvatske u Srbiji *Davor Vidiš*, zamjenica tajnika za upravu, propise i nacionalne manjine u Izvršnom vijeću AP Vojvodine *Antonija Čota*, predsjednik Demokratskog saveza voJVodanskih Hrvata i zastupnik u Skupštini Republike Srbije *Petar Kuntić* i predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća *Branko Horvat*.

Adrijana Kajla

Dužionica u Somboru

U organizaciji Hrvatskog kulturno umjetničkog društva »Vladimir Nazor« iz Sombora, predstojećeg vikenda održavaju se 73. po redu žetvene svečanosti »Dužionica 2007«. U okviru ove manifestacije

28. srpnja, u 20 sati u Velikoj dvorani Društva nastupaju članovi KUU »Prigorec« iz Sesvetskog Kraljevca i HKUD »Vladimir Nazor« iz Sombora. U nedjelju, 29. srpnja, u 9 sati je okupljanje sudionika svečanosti u prostorijama Društva, u 10 sati bit će služena svečana sveta misa u crkvi Presvetog trojstva, dok je svečani prijem kod predsjednika Općine Sombor *Jovana Slavkovića* u Skupštini Općine u 12 sati, nakon čega slijedi svečani ručak.

Objavljen novi svezak Leksikona

Ovih dana iz tiska je izašao sedmi svezak Leksikona podunavskih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca u izdanju Hrvatskog akademskog društva iz Subotice. Leksikon sadrži natuknice od slova Dž do slova F. Glavni urednik ovog izdanja je dr. *Slaven Bačić*. Tiskanje ovog sveska pomogli su Pokrajinsko tajništvo za propise, upravu i nacionalne manjine, Pokrajinsko tajništvo za znanost i tehnološki razvoj, Pokrajinsko tajništvo za kulturu i obrazovanje i Vlada Republike Hrvatske.

Likovnjaci HKC »Bunjevačko kolo« u Martonošu

Članovi Likovne odjela Hrvatskog kulturnog centra »Bunjevačko kolo« bili su 21. srpnja gosti na jednodnevnoj likovnoj koloniji u Martonošu, na poziv tamošnjeg ribičkog društva »Šaran«. Poslije vožnje čamcem po Tisi, uslijedilo je slikanje pejzaža pokraj rijeke, a slikari su ostavili po jedan svoj rad domaćinima u sjećanje na ovo lijepo druženje.

Koncert orkestra Balkanika u Opatiji

Nakon koncerata po cijelom svijetu, Balkanika, orkestar jednog od najproduktivnijih skladatelja u bivšoj Jugoslaviji *Aleksandra Sanje Ilića*, nastupila je 19. srpnja, navečer na opatijskoj Ljetnoj pozornici, oduševivši opatijsku i riječku publiku. Ilićeva grupa izvela je balkanske folklorne napjeve aranžirane u modernom ruhu, a na koncertu je

sudjelovalo čak 85 izvođača. Na pozornici u Opatiji su im se pridružili Simfonijski orkestar HRT-a, kao i riječka pjevačica *Vivien Galetta*. Ilićev show nosi naziv »Urban Etno Wxplotion«, a ovo je bila njegova hrvatska premijera. Inače, popularni beogradski skladatelj svojedobno je napisao hitove za izvođače poput *Zdravka Čolića*, *Dade Topića*, *Gabi Novak*, *Ivice Šerfezija*, *Radojke Šverko* ili *Tereze Kesovije*.

»Brdo filmova« na 9. motovunskom filmskom festivalu

Deveti motovunski filmski festival ove se godine održava u »afričkoj državi Hrvatskoj« po tropskim vrućinama. Četrdesetak stupnjeva Celzijevih i sparina zbog koje je već i stajanje znatan fizički napor nisu spriječili uobičajeno slijevanje rijeke filmofila da već od popodnevni sati pohode brdo ovog pitoresknog gradića u Istri.

Organizatori festivala predvođeni umjetničkim direktorom festivala *Rajkom Grlićem* i direktorom festivala *Igorom Mirkovićem* dočekuju ih s velikim transparentom »Dobrodošli na brdo filmova«.

»Čeka nas 100 filmova, 62 projekcije, 5 koncerata, 2 izložbe, 8 predavanja... pet dana i noći u kojima ćemo biti upućeni jedni na druge« statistički je zaokružio na početku festivala *Igor Mirković* ono što je ponuđeno za ovogodišnji motovunski termin od 23. do 27. srpnja.

U Gradskom muzeju u Subotici od 20. srpnja do

Etnografska senj

»Bunjevci su sačuvali osjećaj zajedničkih korij

Tijekom mjesec dana, od 20. srpnja do 20. kolovoza u Gradskom muzeju u Subotici zainteresirani mogu pogledati etnografsku izložbu »Bunjevci na senjskom području«, postavku Gradskog muzeja iz Senja. Ova je izložba jedan od 28 kulturnih događaja koji su ove godine organizirani u okviru »Dužijance 2007.«.

Ravnateljica Gradskog muzeja iz Senja prof. *Blaženka Ljubović* prigodom otvorenja izložbe je kazala, kako je povod da se u Senju postavi izložba sačinjena od originalnih predmeta koji svjedoče o materijalnoj kulturi ove hrvatske etničke skupine, zatim arhivske građe, nošnji, fotografija i drugih eksponata bila 400. godišnjica dolaska ove etničke skupine u senjsko područje. Ona je istaknula kako je do suradnje između subotičkog i senjskog gradskog muzeja došlo 2006. godine kada su se predstavnici Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini obratili sa željom da ova izložba bude postavljena u

Subotici, »gdje je bunjevačko ime živo u hrvatskom puku«. Prema njezinim riječima organiziranje ove izložbe pokazuje kako »kulturna baština može biti poveznica raseljenih Hrvata s maticom«.

PREDLOŽAK ZA SURADNJU: Kako je navela ravnateljica, u realizaciji ove ideje osim predsjednika DSHV-a *Petra Kuntića* i dr. *Slavena Bačića*, koji su pokrenuli inicijativu, zaslužan je i generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici *Davor Vidiš* koji je pomogao u pronalaženju financijskih sredstava da se izložba »preseli« u Suboticu na mjesec dana. U realiziranju ovoga projekta sudjelovali

Tri bunjevačke skupine

Znanstvenim proučavanjem povijesnih izvora te analizom etnoloških i lingvističkih pokazatelja dokazana je povezanost triju bunjevačkih skupina, Dalmatinske (Dalmatinska zagora i jugozapadni dijelovi Bosne i Hercegovine), Primorsko-ličke (Gorski kotar, Hrvatsko primorje i Lika) te Podunavske (Bačka, Južna Mađarska i okolica Budimpešte).

Novija istraživanja ishodište njihove etnogeze smještaju u jugoistočno dinarsko-jadransko granično područje gdje su se prožimali različiti kulturni elementi koji su dali temelj nastajanja i oblikovanju hrvatske skupine pod imenom Bunjevci. U formiranju Bunejvaca važnu je ulogu imalo staro romansko stanovništvo koje je preživjelo seobu naroda i stopilo se s novim doseljenicima. Ti su procesi vjerojatno započeti u doba prodiranja Slavena prema Jadranskom moru, a do konačnog formiranja ove skupine došlo je pod pritiskom Osmanlija koji su potaknuli migracije Bunjevaca u različitim smjerovima.

Darko Negić
gradonačelnik Senja

su Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, Generalni konzulat RH u Subotici, Gradski muzej u Senju i Gradski muzej u Subotici, a za stručni dio je bio zaslužan Odsjek za etnologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Zahvaljujući svima *Ljubović* je zaključila kako ova izložba pokazuje da »kulturna baština nije tradicijski teret već predložak za suradnju«.

Pozdravljajući sve nazočne na otvorenju izložbe, osobito biskupa gospičko-senjskog *Mile Bogovića*, kao i čelnika Subotice i Senja

20. kolovoza

izložba o Bunjevcima jskog područja

ena, ali se neki osjećaju i drugačije, a osjećajima se ne može komandirati», kazao je biskup Bogović.

koji su podržali ovaj projekt, generalni konzul Davor Vidiš je rekao kako ideja ove izložbe nije da riješi sve prijepore koji su prisutni o pitanju Bunjevaca te da je službeni stav Republike Hrvatske da su Bunjevci Hrvati. Međutim, kazao je: »Ne odričemo nikome pravo da se izjasni kao Bunjevac niti bi to pravo odrekli bilo kome drugome«.

ZAJEDNIČKI KORIJENI: Biskup Mile Bogović kazao je kako je vrijednost ove izložbe u tome što pokušava ljude okupiti da vide kako ima mnogo toga što ih povezuje, te je pojasnio da se bunjevačka skupina razdijelila na tri dijela ali nije zaboravila svoje zajedničke korijene. »Bunjevci su sačuvali osjećaj zajedničkih korijena, ali se neki osjećaju i drugačije, a osjećajima se ne može komandirati«, kazao je biskup Bogović.

Zamjenik predsjednika Općine Subotica Petar Kuntić je u ime lokalne samouprave prenio pozdrave predsjednika Gêze Kucsere i predsjednika Skupštine Subotice Saše Vučinića koji su, kako je rekao, također podržali ovu inicijativu.

Prisutne je pozdravio i gradonačelnik Senja Darko Negić te se zahvalio svim djelatnicima muzeja u Senju i Subotici kao i svima koji su podržali ovu inicijativu. Prisutne je pozdravio i predsjednik »Dužijance 2007.«

Otvorenje izložbe: ravnatelj gradskih muzeja Senja i Subotice Blaženka Ljubović i István Hulló

Grgo Kujundžić, koji je izrazio nadu da će jednog dana i izložba o Dužijanci iz Subotice otići za

Senj a izložbu je otvorio ravnatelj Gradskog muzeja Subotice István Hulló.

J. D.

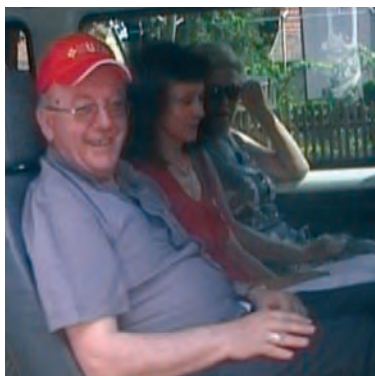
27. srpnja 2007.

Posjet Maloj Bosni

Izaslanstvo grada Senja, biskup gospičko-senjski Mile Bogović i ravnateljica Gradskog muzeja Senja sa suradnicima posjetili su u subotu, 21. srpnja HUK »Lajčo Budanović« u Maloj Bosni.

»Prošle godine je HUK »Lajčo Budanović« gostovao u Senju kod župnika Mile Čančara i njegovih župljana, te je ovaj posjet za našu udrugu od velikog značaja i velika radost što smo imali prigodu ugostiti ovako visoke goste. Razgovarali smo o budućoj suradnji i međusobnim posjetima« kazao je predsjednik udruge Stipan Dulić.

Zlatni toranj za film »Poslije vjenčanja«

Zatvoren 14. festival europskog filma Palić

Sidse Babett Knudsen prima nagradu

Na Ljetnoj pozornici na Paliću u nedjelju 22. srpnja, nakon dodjele nagrada svečano je zatvoren 14. festival europskog filma Palić.

Žiri, u čijem su sastavu bili Roberto Perpignani, Sitora Alieva, Daniel Espinosa, Gordan Kičić i Maria Dinulescu, jednoglasno je donio odluku o tome da posebno priznanje za precizno i istinsko oslikavanje sadašnje situacije u novoj Europi zaslužuje film »Klopka« redatelja Srdana Golubovića. Palički toranj za najbolju glumu dodijeljen je ekipi filma »Uvoz izvoz« redatelja Ulricha Seidla, za jedinstveni umjetnički doprinos filmu »Glumeći žrtvu« redatelja Kirill Serebrennikova, a Palički toranj za režiju odnio je film »Slatko blato« redatelja Drora Shaula.

Zlatni toranj za najbolji film dodijeljen je filmu »Poslije vjenčanja« danske redateljice Susanne Bier. Nagradu je preuzela glumica Sidse Babett Knudsen, budući da se redateljica trenutačno nalazi u Jeruzalemu. Nakon što se zahvalila organizatorima na pozivu, istaknula je kako je ovo doista divan

festival, kao i da je izbor mjesta za održavanje festivala odličan. Na zatvaranje paličkoga festivala iz ekipe filma došla je i montažerka Pernille Bech Christensen koja se u ime Susanne Bier zahvalila svim članovima žirija: »Susanne me je zamolila da kažem sljedeće: Ono što mi pokušavamo uraditi jest da ubacimo jedan trenutak istine, a u filmu trenutak istine je tajna mnogih istina, ne samo jedne.« Dodala je kako film zapravo govori o tome da nikada ne treba imati predrasude.

Gosti posljednjeg festivalskog dana bili su redatelj filma »Duh u močvari« Branko Ištvančić, redatelj filma »Ed je slasno jeo« Miklós Jancsó, kao i producent filma Gábor Garami i montažerka Zsuzsa Csákányi, a govorili su i

Scena iz filma »Poslije vjenčanja«

redatelj filma »Halam fo« David Mackenzie i novinarka Glasa javnosti Vesna Milivojević.

Festival je službeno zatvorila istaknuta rumunjska glumica Maja Morgenstern.

Publika je tijekom sedam dana imala prigodu vidjeti 54 filma pri-

kazanih u pet programa, od kojih je u natjecateljskom dijelu sudjevalo 13. U okviru ovoga festivala održavani su i koncerti na Ženskom štrandu. U sklopu programa »Hitovi« prikazivat će se filmovi od 23. do 29. srpnja.

Adrijana Kajla

Članovi žirija

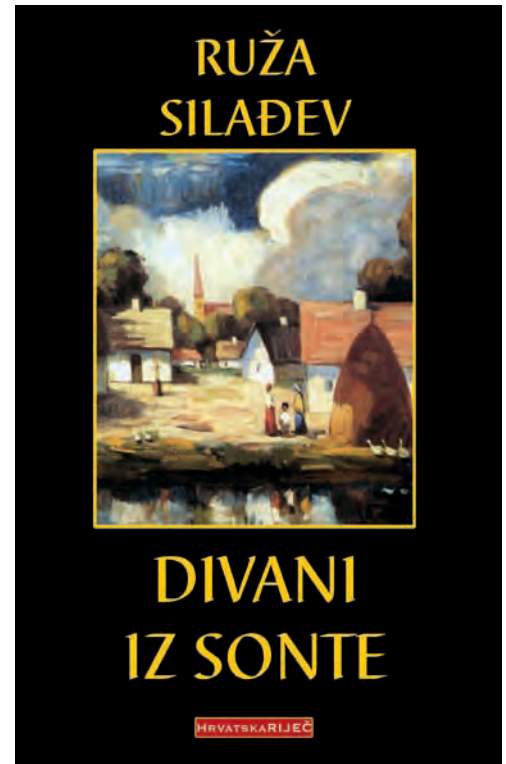
27. srpnja 2007.

Nova knjiga u izdanju NIU »Hrvatska riječ«

Ruža Silađev: Divani iz Sonte

Svojim prvijencem naslovljenim s *Divani iz Sonte*, Ruža Silađev zahvaća u nepotrošenu ljepotu materinskoga govora. Zaokupljena i opčarana Šokcima, šokačkom obitelji, šokačkim običajima, šokačkom dušom, šokaštvom dakle, svjedoči nam o životu i narodnoj kulturi s bogatim i raznovrsnim šokačkim običajima iznimne tradicijske vrijednosti za kulturu Hrvata iz Podunavlja bez kojih se ne bi mogla zamisliti, među inima Bačka, Slavonija ali i druga, ne samo panonska podneblja, kako u prošlosti, tako danas, pa zacijelo i – sutra. Spretno zahvaćajući u riznicu narodnog života, njegove baštinske, povijesne, zalihe autorica je u ovom djelu obradila važnije pučke običaje, blagdanska i obiteljska okupljanja, a također se odvažila ispisati više anegdotskih, prozanih, fragmenata u kojima oslikava suvremeni život svojih sunarodnjaka – određujući na taj način bitne sastojke identiteta Šokaca. Ukrižujući postupak prisjećanja i subjektivno-stilske fokusacije pokazala nam je kako

se u oba pristupa podjednako dobro snalazi, nudeći čitatelju nezamjenjive sastojke poetike šokačkohrvatskog leksika. Njezin nam hod unazad otkriva dirljivost prisjećanja na minulo i minule, učvršćuje u nama uvjerenje kako se svaka strategija zaborava može preokrenuti, kada postoji valjan poticaj, u strategiju prisjećanja i promišljenoga bilježenja – svejedno jesmo li na nju (strategiju zaboravljanja) bili prisiljavani, »učeno i lukavo« navođeni, ili smo joj naprosto podlijegali izloženi sveprisutnoj moći entropije. U obvezi smo sačuvati i snagu »nedobrušenosti« pisma kojega u ime puka potpisuje sakupljač ili obrađivač, svejedno je li bunjevačko ili šokačko. Ovim djelom Ruža Silađev pridružuje se ne maloj skupini sakupljača hrvatske baštine u ovom podneblju, među kojima je po značaju svojega opusa najviše mjesto zauzeo Balint Vujkov. Dodajmo, i *Rječnik manje poznatih riječi i izraza*, što ga je sastavila autorica knjige *Divani iz Sonte* zacijelo će biti zanimljivo štivo čitateljima. ■

Završen 54. festival igranog filma u Puli

Trijumf filma »Živi i mrtvi«

Svečanom dodjelom nagrada »Zlatna Arena« te prikazivanjem dugometražnog animiranog filma »Shrek treći« redatelja *Chrisa Mullera* i kriminalističke drame »Ubojice usamljenih srca« *Todda Robinsona*, prošle subote u prepunoj pulskoj Areni završen je ovogodišnji 54. festival igranog filma.

Po odluci Ocjenjivačkog suda dobitnik Zlatne Arene za najbolji film festivala je film »Živi i mrtvi« redatelja *Kristijana Milića* koji je ukupno dobio čak osam nagrada Zlatna Arena – za najbolji film, za režiju, za najbolju sporednu mušku ulogu, za snimateljski rad, za glazbu, te posebne nagrade Zlatna Arene za specijalne efekte, za ton i za montažu, posmrtno, *Goranu Guberoviću*.

Publika je pak svojim glasovanjem Zlatna vrata Pule dodijelila filmu »Pjevajte nešto ljubavno« redatelja *Gorana Kulenovića*.

Obraćajući se publici, gradonačelnik Pule *Boris Miletić* je naglasio kako je i ovogodišnji Festival potvrdio da je »duh filma i Festivala utisnut u samu dušu grada«.

»Pula je razvijala i stvarala Festival, a Festival je otvarao grad i filmski izgrađivao naraštaje Puljana«, zaključio je gradonačelnik *Boris Miletić*.

Hina

Sveci

Joakim i Ana, Marijini roditelji

I ovoga 26. srpnja slavimo onaj blaženi bračni par što je poklonio život Majci Sina Božjega. O Joakimu i Ani u Svetom pismu doduše nema spomena, no zato se njihovo ime prvi put spominje u jednom apokrifnom spisu iz II. stoljeća, koji se općenito naziva Protoevangelje sv. Jakova. U prvih osam poglavlja toga spisa iznesene su neke pojedinosti što se odnose na Marijino čudesno rođenje. Taj spis govori o sv. Joakimu kao o veoma bogatu čovjeku, ali koji je bio i pobožan i dobar pa je prihode svojih dobara dijelio u dvoje: jedan je dio davao narodu, a drugi prinoseo kao žrtvu Gospodinu za otpuštenje svojih grijeha. Kad se jednog dana nalazio u hramu, prinoseći svoju žrtvu, nagovorio ga je neki Ruben, predbacujući mu nevrijednost zbog koje sa svojom Anom nema djece. U Izraelu, naime, nijedan pravednik nije ostao bez potomaka. To je Joakima veoma pogodilo u srce pa se za četrdeset dana povukao u pustinju posteci i moleći kako bi od Gospodina isprosio potomka. U međuvremenu je i Ana vapila Gospodinu moleći za plodnost svoga krila. U to joj se ukazao Božji anđeo i navijestio da će dobiti dijete. O toj je stvari po anđelu bio obaviješten i Joakim te pozvan da se iz pustinje vrati kući. Joakim je poslušao te u zahvalu prinio Gospodinu za žrtvu deset jaganja-

ca. Bogato je nadario i svećenika i narod. Ana je u velikoj starosti rodila kćerku i dala joj ime Marija. U trećoj godini roditelji su je prikazali Gospodinu. Protoevangelje Jakovljevo ne spominje ime mjesta Marijina rođenja. Kasniji pisci misle da je to bio Nazaret, drugi opet Seforis, Jeruzalem ili Betlehem. Isti spis drži da se Joakim oženio Anom kad mu je bilo 20 godina, a o kasnijem njegovu i Aninu životu nakon Marijina prikazanja ne spominje ništa. Istočni sveti Oci u svojim su propovijedima na Marijine blagdane s mnogo ljubavi, oduševljenja i pobožnosti slavili i njezine roditelje. Štovanje se sv. Joakima na Zapadu razvilo mnogo kasnije nego na Istoku, a na Zapadu je sv. Ana daleko više popularna nego sv. Joakim. Njezinom je štovanju veoma pridonio Ivan Trithemius svojom knjigom »Tractatus de laudibus sanctissimae Annae« (Rasprava o pohvalama presvete Ane – Mainz, 1494). Kult sv. Ane naročito je raširen na europskom sjeveru: u Engleskoj, Francuskoj, Njemačkoj. Ondje su glasovita svetišta sv. Ane u Dürenu u Njemačkoj te u Aurayu u Bretanji. Bretonci su taj kult prenijeli i u Kanadu, gdje se u Beaupréu nalazi također veliko svetište sv. Ane.

Priredila: M. T.

Događanja u kolovozu:

Dužijanica kroz povijest

u fotografiji i filmu

2. kolovoza u 19 sati

HKC »Bunjevačko kolo«

Etno-izložba »S Božjom pomoću«

utorak, 7. kolovoza u 18 sati

Bunaričko proštenje

subota, 25. kolovoza

nedjelja, 26. kolovoza

Ulaznice za Hosanafest 2007.

koji će se održati 19. kolovoza

bit će u prodaji od 1. kolovoza

u subotičkim župnim uredima i kod franjevac.

Cijena ulaznice je 200 dinara.

Dan Radio Marije

Dan Radio Marije proslavit će se na Svetišu Majke Božje na Bunariću u subotu, 28. srpnja. Proslava počinje u 12 sati molitvom »Anđeo Gospodnji«, potom slijede razgovor i glazba, u 15 sati otpočinje sat milosrđa, u 15 i 30 krunica, a u 16 sati počinje sveta misa.

Molimo za svećenike, surađujmo suodgovorno s ljubavlju

Svećenik dovijeka

Piše: mons. dr. Andrija Kopilović

Ovdje je sada dotaknuta srž problema. Koliko postoji uzajamna molitva, koliko uzajamno poštovanje i suodgovornost? To je pitanje za nas svećenike kod svake obljetnice, kod svakog jubileja. Ali to je pitanje i za vjernike kod svakog ređenja, mlade mise. Kakvi će biti ovi mladi svećenici? Onakvi kakvima ih učini zajednica koja ih prima

Oduvijek su konac lipnja i srpanj u našem svećeničkom životu obilježeni samim svećenstvom. Petrovo je blagdan ređenja. Jasno, oni koji su tih dana zaređeni za svećenika, sjećaju se tog datuma kao obljetnice. Najčešće kao obične, a ipak drage, a onda dolaze obljetnice, srebrne i zlatne. Hvala Bogu, i u našoj su se zajednici ovih dana događala i ređenja i jubileji. Na mnogima sam sudjelovao.

Duboko me se dojmio zlatni jubilej svećenstva mons. *Lászla Huzsvára*, biskupa u Zrenjaninu. Naime, njegova mlada misa bila je prva mlada misa, prije pedeset godina, na kojoj sam i ja sudjelovao kao svećenički kandidat. Bože, kakvo je to bilo slavlje! Jasno, doživljavao sam kao dijete svu čar i ljepotu svećeničkog poziva. Onda sam na zlatnoj misi proživljavao proteklih pedeset godina. Koliko toga se je izmijenilo, promijenilo i nastalo posve novo. Dogodio se II. Vatikanski sabor, dogodio se pad komunizma, dogodilo se, dogodilo se... »A ti si svećenik dovijeka po redu Melkizedekovu«. To je trajna istina. U svim starim ili novim okolnostima – svećenik dovijeka.

PRISUTNOST: Promijenio se i odnos prema svećeniku. Ali svećenik je ostao »svećenik dovijeka«. Tako sam gledao zanosno i oduševljeno ređenja vlč. *Marijana, Ákosa, Arpada*. Mladi, poletni, puni ideala, oduševljeni i predani Bogu za službu svog naroda. Svećenstvo. Kakva tajna naše vjere! Isus Krist, koji je postao čovjekom, da nam objavi Boga, ne toliko navještajem, koliko da nam pokaže Boga. »Tko vidi mene, vidi i Oca«. Da, pokazao nam je Oca. Od tog časa prestao je drhtaj straha od Boga – ostalo je strahopoštovanje. Bog mi je Otac. Bog je postao čovjekom zato da ga ljubimo, a ne da ga se bojimo. Primio je naše lice, preuzeo naš život, ponio naše grijehe i konačno postao jednim

svećenikom. I žrtvom i žrtvenikom. U dvorani posljednje večere i na križu. A onda dolazi ona neshvatljiva njegova ljubav. Htio je trajno ostati s nama. Kako? Nedohvatljiva Božja mudrost i ljubav. Ostao je prisutan u maloj bijeloj hostiji – u kaležu vina. Njegovo Tijelo i njegova Krv. Ponovno jedno nedohvatljivo otajstvo. Stvarnost od koje Crkva živi već dvije tisuće godina. A za tu službu euharistije i sakramenata Isus se zagledao ne u lice Očevu, nego u lice mladića koji se ovaj puta zove: Marijan, Ákos, Arpad ili svejedno kako, ali je čovjek od nas uzet i ogrijan Isusovim pogledom koji je neodoljiv. Koji poziva i pretvara: »Ti si svećenik dovijeka u Isusu Kristu!« Krist se ponovno utjelovljuje. Ponovno prima ljudsko lice da ga ljubimo, a ne da ga se bojimo. Poprima lice iz našega naroda za naš narod. Bože, pokušavaju li još naši vjernici prepoznati u svećeniku Isusovo lice? Svakako. Zato su za ređenja pune crkve i na mladim misama neopisiva radost. Imamo novog svećenika. A onda slijedi ona stvarnost koja se niže godinom za godinu, pa se nakupi dvadeset pet, pedeset i više. Lice se polako mijenja. Stari. Međutim, duh ne. Svećenik je vječno mlad jer je stalno Krist.

ŽUPA I SVEĆENIK: Nama je svećenicima potrebno kod svake obljetnice dozivati sebi u pamet te dvije činjenice: svećenik si dovijeka i vječno si mlad. Ne činiš ti, ne govoriš ti, ne radiš ti. Čini, radi i govori Krist po tebi. Kako je to teško! Stoga su naše obljetnice poziv kršćanskim zajednicama da mole za svoje svećenike. Da »čiste pamćenje« o svojim svećenicima. Da pomalo i svoju vjeru postave na »prave tračnice«. Euharistije nema bez svećenika i Crkve nema bez svećenika. A onda ni vjernika nema bez svećenika. Kako smo upućeni jedni na druge. Biskup *Budanović*, kada

mu je netko došao s nekom tužbom na svećenika, prvo je pitao: koliko si molio za svoga svećenika? Tek nakon toga je prihvatio razgovor pohvale ili tužbe. Nije dopuštao da vjernici zaborave na tu svoju temeljnu opredijeljenost odnosa prema svećeniku koja je ponajprije molitvena. Jednako tako je poznata njegova tvrdnja: Nema dobrog svećenika i loše župe i lošeg svećenika i dobre župe. Župa čini svećenika dobrim i svećenik župu. Odnos uzajamnosti je ponovno pun molitve i suodgovornosti uz poštovanje i ljubav.

Ovdje je sada dotaknuta srž problema. Koliko postoji uzajamna molitva, koliko uzajamno poštovanje i suodgovornost? To je pitanje za nas svećenike kod svake obljetnice, kod svakog jubileja. Ali to je pitanje i za vjernike kod svakog ređenja, mlade mise. Kakvi će biti ovi mladi svećenici? Onakvi kakvima ih učini zajednica koja ih prima. Ne može ih primiti tek kao mlade i poletne. Mora ih primiti molitveno i suodgovorno. Mora ih primiti s ljubavlju i s poštovanjem. Imam jedan strah koji je opravdan, jer sam i sam prešao četrdeset godina svećenstva. Ponekada nedostaje i molitva i suodgovornost, a najčešće poštovanje. Čudna je ta istina da nas je Isus učinio svećenicima u našem licu. U našem životu. Nije nam promijenio narav, a dao nam je tako velike milosti. Moramo biti s Isusom jedno. To je naš zadatak. Ali ne možemo to bez pomoći vjernika. Crkva ima sve složenije poslanje u svijetu. Treba vrsne svećenike. Je li naše vrijeme za to zrelo? Mislim da jest. Stoga molimo za svećenike, surađujmo suodgovorno s ljubavlju. Tako me, eto, ovo razmišljanje dovelo i prema sjećanju unazad i prema molitvi unaprijed. Dobro došli mladi svećenici! Izdržite jubilarci! Crkvo, moli i radi!

Susret ljubitelja ribljih specijaliteta

Somborski kotlić

U subotu 21. srpnja u okviru Somborskog ljeta, održana je tradicionalna manifestacija »Somborski kotlić«. Jedanaesti put po redu, glavni je gradski trg bio zaposjednut majstorima kotlića od ranih poslijepodnevni sati, pa sve do iza ponoći. »Somborski kotlić« je ovoga

je poznati TV voditelj Višeslav Petković, a Somborce je zabavljao tamburaški sastav »Zorule« iz Novog Sada. Na ovogodišnjem kotliću nagrade su podijeljene za najbolje skuhanu paprikaš, najstarijeg i najmlađeg kuhara, najljepše aranžiran stol i najveselije društvo. Pjesmom »Jedina vilo živo-

Gradonačelnik Sombora dr. Jovan Slavković i Višeslav Petković na otvorenju manifestacije

puta brojio 312 ložišnih mjesta, u službenom se djelu natjecalo 60 kuhara, a cijelu je manifestaciju pratilo oko četiri tisuće ljudi. Točno u 19.55 sati, gradonačelnik Sombora dr. Jovan Slavković simbolički je zapalio prvu vatru, time svečano otvorio ovu manifestaciju i pozdravio sve prisutne. Cjelovečernji program vodio

ta mog«, svoj je nastup otpočeo, kako je istaknuo voditelj, najdraži pjesnik Panonske nizine s Klise Bane Krstić, sa svojim orkestrom Garavi sokak. Somborci su imali prigodu čuti i sastav Romano 4, koji je nastupio s pretežito ruskim ciganskim pjesmama.

Marijana Tucakov

Sunce i more - kako se zaštititi?

Pripremiti kožu za sunce

Sunce podiže raspoloženje, u nama budi pozitivne osjećaje i ima utjecaj na većinu tjelesnih funkcija. Potiče proizvodnju vitamina D, blagotvorno djeluje na upalna zbivanja na koži i ubrzava metabolizam, što u kombinaciji sa pojačanim znojenjem dovodi do mršavljenja. Snažno sunce i povećane dnevne temperature tako su nas ove godine i prije odlaska na more primorale na upotrebu adekvatne zaštite za kožu, oči i ostale dijelove tijela izložene nemilosrdnom zračenju sunčevih zraka. Zabluda je da se po crvenjeti može samo na plaži i uz more. Koži je potrebna kvalitetna zaštita cijelo vrijeme kako bi se održala njena elastičnost i hidriranost. Svi već znaju da dugo i neoprezno izlaganje suncu može biti itekako opasno i može dovesti do značajnih promjena na koži, od crvenila i opekline pa sve do nastanka tumora. Usprkos tome veliki broj ljudi još uvijek ne pridaje dovoljno pažnje zaštiti svoga tijela od štetnog zračenja.

PRIPREMA KOŽE PRIJE ODLASKA NA GODIŠNJI ODMOR: Solarij nije preporučljiv način pripreme kože za sunce i more. Solarij je posebno štetan za osobe svijetle puti koje i inače slabo tamne, osobe s pjegicama i puno madeža.

Pravilnom pripremom kože mogu se ipak znatno ublažiti ili čak izbjeći negativne posljedice sunčeva zračenja. Tretman kože prije morskih radosti trebao bi započeti dobrim pilin-om i čišćenjem koje će ukloniti mrtve epitelne stanice, pojačati mikrocirkulaciju i potaknuti procese regeneracije. Tako će se pore osloboditi nakupljenih nečistoća koje ometaju normalnu funkciju. Kožu je zatim potrebno dodatno nahraniti preparatima koji sadrže kombinaciju vitamina A, C i E, te koenzima Q. Oni će koži vratiti normalnu hidriranost, spriječiti djelovanje

slobodnih radikala i povećati elastičnost krvnih žila. Pravilna prehrana dodatno će zaštititi kožu, ali i cijeli organizam. Preporuča se voće i povrće žuto-narančaste boje (breskva, marelica, dinja, rajčica. ...) jer ono sadrži veće količine beta-karotena koji poboljšava regeneraciju epitela kože i potiče proizvodnju melanina što ubrzava tamnjenje. Maslinovo ulje i suho voće

(bademi, lješnjaci, orasi?) obiluju vitaminom E koji štiti stanice od djelovanja slobodnih radikala i održava elastičnost kože.

KANCEROGENO DJELOVANJE UVA I UVB ZRAKA: UV zračenje oštećuje DNA molekule i dovodi do mutacija. S godinama izloženosti suncu mutacije se zbrajaju i dovode do nastanka tumora. UVA zrake su glavni razlog nastanka alergija na sunce, jer blokiraju imunološki odgovor organizma, potiču proizvodnju slobodnih radikala i usporavaju regeneraciju i

vlaženje kože. Tako dovode i do slabljenja tonusa kože i nastanka bora. Sunčevo zračenje uključuje vidljivo svjetlo i ono nevidljivo, ultraljubičasto zračenje. Postoje tri tipa UV zračenja – UVA, UVB i UVC.

UVA i UVB zračenje izazivaju promjene na koži, dok se najopasnije, UVC zrake, zadržavaju u gornjim slojevima atmosfere. UVA zračenje je jednako bez obzira na doba dana ili godišnje doba i koža mu je uvijek jednako izložena, a prolazi kroz staklo i vodu. Njegovo štetno djelovanje do izražaja dolazi tek nakon nekoliko godina ili još kasnije jer prodire u duboke slojeve kože i ne izaziva brzi odgovor organizma. Iako se posljedice ne vide odmah potrebno je koristiti zaštitne kreme koje blokiraju i UVA, kao i UVB, zrake. UVA zrake su glavni razlog nastanka alergija na sunce, jer blokiraju imunološki odgovor organizma, potiču proizvodnju slobodnih radikala i usporavaju regeneraciju i vlaženje kože. Tako dovode i do slabljenja tonusa kože i nastanka bora. Za razliku od njega jačina UVB zračenja jako ovisi o dobu dana i godišnjem dobu. Ono je najjače u ljetnim mjesecima i sredinom dana, od 11 do 16 sati. Apsobera se u površinskim slojevima kože pa su štetni učinci vidljivi brzo u vidu crvenila i opekline.

KAKO UŽIVATI NA SUNCU, A NE UGROZITI ZDRAVLJE?: Krema za sunčanje ne štiti u potpunosti od sunca. Ako se i namazani predugo pržite na suncu šansa da izgorite je čak 50 posto. Manje je štetno ne nositi sunčane naočale, nego nositi nekvalitetne naočale bez UV zaštite. U prvim susretima sa suncem potrebno je koristiti veće zaštitne faktore i ne izlagati se pretjerano suncu.

Priredila: M. T.

GASTRONOMSKI KUTAK

Barke od patlidžana

Sastojci:

2 patlidžana
250 gr gljiva ili mesa
1 crni luk
sol
papar
maslinovo ulje
vrhnje
peršin zelen

Priprema:

Patlidžane uzduž prepoloviti, izdubiti i staviti da se malo bare. Crni luk isjeckati i izdinstati i u to dodati smjesu iz patlidžana, sjeckane gljive ili mljeveno meso, posoliti i papriti i sve zajedno dinstati na maslinovom ulju. Kada su patlidžani obareni, puniti ih nadjevom, staviti u podmazan pleh i preliti vrhnjem i peršin zelenom i peći u rerni oko 20 minuta.

Bog Hrckovci!

Predstavit ćemo vam sjajnu obiteljsku komediju...

Dr. Dolittle

Još kao dječak Dolittle je razgovarao sa psom. Tu neobičnu sposobnost nije koristio dugi niz godina sve do dana kada je gotovo pregazio psa automobilom na što mu je četvreronožac odgovorio uvredom na tečnom engleskom. Osim sa psima dr. Dolittle jednako dobro razumije sve druge životinje koje zamjenjuju ljude na mjestu njegovih pacijenata. Riječ o njihovom doktoru brzo se širi životinjskim svijetom te Dolittle ubrzo dobiva poveću bazu stalnih mušterija, od štakora do majmuna i konja koji dolaze po vrijedan savjet. Dolittleve kolege, žena i djeca ne vjeruju u njegovu priču već smatraju da je skrenuo nastojeći ga strpati u ludnicu.

Dr. Dolittle 2

Nakon megauspješnog originala u kojem se gospodin Murphy iskazao u ulozi doktora koji se sa životinjama razumije bolje nego s ljudima logično je bilo očekivati nastavak. Ovoga puta zadužen je za spašavanje šume nakon što životinje krenu u štrajk ne bi li spasile svoje prirodno

stanište od čovjekove ruke. Domišljat kakav je, Dolittle smišlja plan za spašavanje šume. Namjerava ju naseliti zaštićenom vrstom koju zakon štiti te pronalazi usamljenu medvjedicu Avu. Sljedeći je korak pronalazak muškarca u šumi. Njegov je izbor neobičan cirkuski medvjed Archie koji još nije okusio život u divljini.

Dr. Dolittle 3

Maya Dolittle je naslijedila očevu sposobnost razgovaranja sa životinjama, no to joj je za sada donijelo samo nevolje. Majka Lisa šalje ju u ljetni

kamp Durango kako bi ovladala svojim sposobnostima i iskoristila ih na najbolji mogući način. Kamp se našao u velikoj opasnosti koja prijeti iz susjedstva. Riječ je o ranču koji bi se rado proširio na kamp što mala Maya pokušava spriječiti u suradnji sa životinjskim joj prijateljima.

Gladni vuk

Bio jednom jedan vuk koji je mislio za sebe da je najpametniji. Jednog dana lutajući opazio je ovce na drugom kraju šume. Vuk povika: »Stanite samo želim malo da se družim sa vama!« . Ovce stadoše i jedna pride i reče: »Ti si zao, hoćeš da nas pojedeš!« Vuk na to odgovori : »Ja samo tražim društvo za igru, usamljen sam!« I tako su se oni sprijateljili i počeli se igrati, dok jednog dana vuk ne predloži da pređu na drugi kraj šume igrati se. Tamo je vuk spremio zamku. U to nadoše lovci i vuk bježeći od njih upadne u zamku. Dok je on tamo bio zarobljen pride mu jedna ovce i reče : »E vuče, vuče tko drugom jamu kopa, sam u nju pada.«

Nataša Kujundžić, III. e, OŠ »Sveti Sava«, Subotica

Aleksandar Dulić, I. c, OŠ »Ivan Milutinović«, Subotica

Barbara Šarčević, II. c,
OŠ »Ivan Milutinović«, Subotica

Barbara Sekereš, II. c,
OŠ »Ivan Milutinović«, Subotica

Moj hrvatski odjel

Moj hrvatski odjel broji dvadeset i dva daka. Učimo četiri jezika. Najviše mi se sviđa hrvatski jezik, zato što me podseća na matičnu zemlju. Sa svojim drugarima iz moga odjela volim igrati nogomet. Naš odjel ima najbolju učiteljicu, ne bi je mijenjali nikad.

Stevan Prčić,
OŠ »Matko Vuković«, Subotica

DŽEPNI SKENER

Jedan od najpoznatijih proizvođača računalne opreme, Genius, ima u svojim proizvodnim programima i skenere. Ovi se skeneri ne mogu svrstati u klasu najboljih. Međutim, i među Geniusima se katkad može pronaći nešto zanimljivo, kao na primjer model ColorPage CP-SF600.

Da ne duljimo, CP-SF600 je kompaktni prenosivi skener izuzetno ograničenih mogućnosti. Namjena mu je prepoznavanje teksta, vođenje evidencije poslovnih spojeva, a ako baš morate – i skeniranje jednostavnijih slika. Po mehanizmu skeniranja CP-SF600 može se svrstati u takozvane Sheetfed skenere, što znači da se skenirani uzorak prevlači preko lampe i osjetila. Format skeniranog materijala je A4 ili Letter.

Lampa skenera izrađena je u LED tehnologiji, dok samo osjetilo ostvaruje razlučljivost od 600 tpi i omogućuje skeniranje u paleti od jednog, 24 ili 48 bita. Razlučljivost se može softverski povećati na 1200 tpi. Uporaba LED lampe pomaže smanjenju potrošnje, tako da se ovaj skener napaja s USB porta na koji je prikopčan, što znatno povećava njegovu pokretljivost.

U paketu se osim skenera, kabela, uputa za uporabu i diska s drajverima i pratećim softverom nalaze i postolja za okomito i zidno montiranje, uzorak za kalibriranje scanera, tkanina za čišćenje osjetila, kao i vrećica za transport uređaja.

Prateći softver sastoji se od programa NewSoft Presto! PageManager za upravljanje kolekcijom slika, NewSoft ImageFolio za obradu slika, NewSoft Mr. Photo za pripremu slika za Web, kao i Cardiris 3 za optičko prepoznavanje podsjetnica.

Instaliranje skenera je, po običaju, jednostavno. Nakon instaliranja drajvera, skener je dovoljno prikopčati putem USB kabela s računalom, nakon čega ga Windows prepoznaje. Program pod imenom EasyTouch, koji omogućuje korištenje tipki na scanneru, moguće je pokrenuti iz Start menija, što uklanja potrebu za restartom računala.

ColorPage CP-SF600 raspolaže dvjema tipkama nazvanim Scan i Custom. Tipka Scan omogućuje automatsko skeniranje dokumenta i njegovo otvaranje u aplikaciji za obradu slika, dok se tipki Custom mogu dodijeliti sljedeće funkcije: kopiranje dokumenta pomoću printera, slanje skeniranog dokumenta e-mailom ili prosljeđivanje dokumenta programu za OCR.

Što se kakvoće skeniranih slika tiče, ukratko rečeno – loša je. Osim izraženog rastera koji se da vidjeti na slikama, boje naginju k plavoj i dolazi do gubitka tamnijih nijansi. Drajver za skener nudi bazično korigiranje parametara koje nije dostatno za uklanjanje ovih problema. Brzina skeniranja je mala i za pregled slike potrebno je čekati ponekad i više od 30 sekundi, dok je za skeniranje cijele strane formata A4 potrebna oko jedna minuta. Dodatni problem također može biti i ubacivanje papira u skener, za što vam treba malo navikavanja, jer papir treba staviti »baš kako treba« da bi ga skener pravilno uhvatio.

Ipak, činjenica je da CP-SF600 i nije dizajniran kako bi ispunio velika očekivanja glede kakvoće slike i brzine skeniranja. Ovaj skener namijenjen je prije svega poslovnim korisnicima i predstavlja pomoćno sredstvo za prebacivanje tiskanog materijala u digitalni oblik. Imajući u vidu potrebe takvih korisnika, CP-SF600 se može smatrati sasvim solidnim izborom pri kupnji, iako mu je cijena tek nešto manja od pravih stolnih skenera.

Priređuje: Siniša Jurić

Glazbeni spektakl u Stella Marisu

Severina

»otvorila« Umag

Pred posve ispunjenim stadionom, na kojemu se igraju najatraktivniji susreti ATP turnira, upriličen je nezaboravan happening Seve i njezinih gostiju

Iz Umaga: Dražen Prčić

Fotografije: Ana Manzin

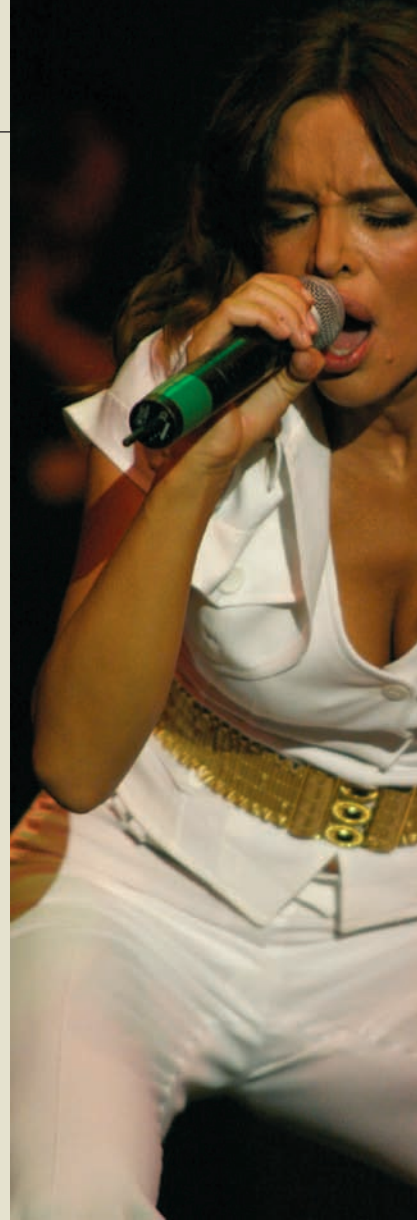
Svoju posebnost u svijetu profesionalnih tenis turnira, kao jedno od najatraktivnijih natjecanja profesionalnih tenisača, Umag umnogome duguje upravo raznovrsnosti brojnih programa koji prate tjedan u kojemu je ovaj istarski gradić u središtu pozornosti svjetskog tenisa. Koncert *Severine* i njezinih prijatelja, upriličen prošle subote (21. srpnja) na centralnom terenu stadiona u Stella Marisu, oduševio je mnogobrojnu publiku (oko 4000 gledatelja) i potvrdio renome koji s pravom nosi ATP Umag.

Nešto iza devet sati subotnju umašku večer obilježio je Severinin izlazak na pozornicu, zasigurno najekspoziranije hrvatske glazbene zvijezde koja je ovim koncertom započela svoju novu turneju. Vješto poklapanje termina otvorenja ATP turnira i krajnje točke sjevernog Jadrana, s koje će se Seve zaputiti prema ostalim hrvatskim i ne samo hrvatskim destinacijama, darovalo je svim nazočnima pravi glazbeni spektakl koji su njezini prijatelji svojim sudjelovanjem učinili nezaboravnim događajem.

SEVERINA I PRIJATELJI:

Koncert je otvoren glazbenom temom iz poznate serije »Povratak otpisanih«, što bi se moglo i dvojako shvatiti kada je glavna protagonistica u pitanju, ali zasigurno to nije »stvar slučaja«. Efektivnim uvodom Severina je, redajući nekoliko uvodnih pjesama, postupno počela zagrijavati publiku, pozivajući na aktivnije sudjelovanje u programu. Cijeli je događaj snimala HRT, te ostale hrvatske televizijske kuće, pa će i mnogobrojno televizijsko gledalište biti u prigodi vidjeti što se sve događalo na stageu Stella Marisa. A bilo je puno toga... Od gostiju prvi se Sevi pridružio sve popularniji pjevač mlađe garde *Luka Nižetić*, koji je skupa s njom otpjevao simpatični duet, a potom i jednu od glazbi sa svoga novoga albuma. Nakon sljedećih nekoliko solističkih pjesama, na sceni se pojavio legendarni *Kemal Monteno*, a uskoro s njime i *Dražen Žerić Žera*, frontman Crvene jabuke. Otpjevali su prvo skupa duet, a potom im se na sceni pridružila i njihova »domaćica«, pa su tri specifična glasa, na veliko zadovoljstvo već solid-

no zagrijane publike, obojila eter školjke jednog od najsimpatičnijih teniskih stadiona diljem svijeta. U međuvremenu se Seve nekoliko puta presvlačila u raznovrsne kostimografske atrakcije, ovisno o tematici pjesama koje je interpretirala i trenucima kulminacije samog nastupa. Potom je zapjevala i s odličnom klapom *Nostalgija*, koja je donijela dalmatinski melos juga na sjever hrvatskoga Jadrana. Sada već prilično zagrijana publika već je aktivno počela sudjelovati u cijelom događaju pjevajući pjesme koje su već odavno ušle mnogima

u uho i čije riječi svi znaju napamet. Erupciju oduševljenja izazvalo je i pojavljivanje *Saše Lošića*, nekadašnjeg lidera nekad iznimno popularnog Plavog orkestra, koji je posljednjih godina više aktivan na stvaranju filmske glazbe, a sve ga manje ima za mikrofonom na

pozornicama. Uslijedio je lijepi duet, a potom i hit pjesma iz filma »Gori vatra«, uz frenetično odobravanje publike, koja je i ovu pjesmu otpjevala skupa s njenim izvođačima. Ipak, velike salve oduševljenja izazvao je jedini ženski duet koji se te večeri pojavio u crnoj kombinaciji svećanih vojnič-

kih odora. Jedna brineta (Seve) i jedna plavuša (Jelena Rozga, ex. Magazin) umarširale su na scenu praćene Lovranskim puhačkim orkestrom i pljeskom više tisuća dlanova. Posljednji gost večeri bio je specijalno iznenađenje, službeno u programu nenajavljeni Petar Grašo, koji se Severini pridružio u samom finalu koncerta. Uslijedio je sami finale koncerta u kojemu se popularna pjevačica predstavila i kao vrlo talentirana zabavljačica i plesačica, neumorno skačući i njišući se diljem velike pozornice. Kompletan dojam nakon koncerta koji je trajao gotovo cijela tri sata (završio neposredno prije pola noći) uistinu je jednostavno odličan i cjelokupna organizacija zaslužuje sve pohvale, osobito scenska koreografija koju su pratile ilustracije i najave pjesama na dva velika video bima. Poslije dulje vremenske pauze u kojoj se Severina više bavila kazalištem (Rijeka, predstava »Karolina riječka«), a manje pjevala, red je došao ponovno na glazbu, osobito sada kad je u pripremi i njezin novi nosač zvuka. Do tada, predstoji serija koncerata u kojoj je ovaj umaški bio prvi u nizu. ■

Najveći hitovi

Među brojnim pjesmama koje je Severina otpjevala solo ili u duetu sa svojim gostima najveće »uzdahe« među brojnom publikom izmamili su njezini najveći hitovi zbog kojih je i toliko popularna. »Djevojka sa sela«, »Trava zelena«, »Dalmatinka« i »Ante« podigli su cijeli stadion u Stella Marisu na noge.

Morske zanimljivosti

Tragom imena Umag

Ovaj je tjedan sav u znaku ovoga istarskoga grada koji je zahvaljujući tenisu postao dio svjetske sportske baštine

Piše: Dražen Prčić

Prije nekoliko brojeva pisali smo o podrijetlu imena otoka Brač i svezi tog dijela Dalmacije i vojvodanskih turista. Ovoga puta red je na Umagu, jer se ovaj sjevernojadranski grad posljednjih osamnaest godina profilirao kao vrstan organizator ATP turnira »Croatia Open«, koji opet svojom atraktivnošću svake godine privlači sve više gostiju i iz naših krajeva. Ove godine pogotovu...

IME UMAG: Zahvaljujući tenisu, za ime ovoga istarskoga grada znaju brojni ljubitelji bijeloga sporta, ali zasigurno samo mali broj zna pravu etimologiju njegova imena. U biti ne postoji izravni dokaz o podrijetlu imena koji bi mogao vjerodostojno odgovarati i potvrditi ovaj toponim. Prema podijeljenim mišljenjima i nesložnim etimologijama, za korijen imena uzima se keltska riječ »magus«, što bi trebalo označavati *obrađeno polje*, a to bi poslije u latinskoj inačici trebalo biti povezano s riječju humus, što opet znači *plodno zemljište* i tako se stiže do složenice Humagus, uz vjerojatnu mutaciju do konačnog naziva Umag. No jedno je sigurno, umaški prostori su bili turistički aktivni još za vrijeme starih Rimljana o čemu pouzdano svjedoče tzv. vile rustice, točnije sačuvani ostaci nekadašnjih ljetnikovaca koje su imućni Rimljani gradili neposredno uz obalu mora. Danas, dva milenija kasnije Umag je ponovno u središtu turističke pozornosti sa svojim brojnim hotelima, turističkim naseljima, apartmanima, bungalovima, sobama i bogatoj ponudi svega što zaokružuje kvalitetno provedeni godišnji odmor. Magus, Humus, Umago ili Umag, na koncu zajednički je imenitelj mjesta koje jamačno trebate posjetiti i osobno se uvjeriti zbog čega je atraktivno već 2000 godina.

Dinamo je uspio preskočiti azerbajdžanskog prvaka Hazara i plasirati se u drugo pretkolo kvalifikacija za plasman u Ligu prvaka 2007.-08. Vijest ne bi bila posebice interesantna, s obzirom na očekivanu razliku u klasi dviju nogometnih zemalja, da se u Maksimiru nisu igrali produžeci i da »Modri« nisu »visjeli« gotovo do posljednjeg sućevog zvižduka. A svi oni koji su izravno gledali ovaj susret i danas (u petak) još uvijek se sjećaju večeri utorka i »europskih muka« *Ivankovićeve* momčadi.

KATASTROFALNO PRVO POLUVRIJEME: Kad je igrač gostujuće momčadi Junior s gotovo 40 metara »probušio« cijelu Dinamovu obranu i iznenađenoga vratara *Kocha*, donijevši neočekivano vodstvo Azerbajdžancima (0-1), ionako ne baš ispunjeni

Teškom mukom

Dinamo ipak u drugom pretkolu

Tek nakon produžetaka hrvatski proak je uspio izboriti plasman u sljedeću rundu Lige prvaka

Piše: Dražen Prčić

Maksmir (oko 8000 gledatelja) dodatno je zanimemio, ostajući tako tijekom cijeloga prvoga dijela igre. Jer Dinamo je igrao mrtvo, bezidejno, uz sporadične pokušaje *Mandžukića* i *Tadića*.

NADAJUĆE DRUGO: Nakon povratka na teren, *Ivanković* je obavio dvije zamjene i umjesto indisponiranih *Chaga* i *Drpića* u

igru uveo *Čalu* i *Vugrineca*. I pogodio. Točnije pogodio je *Vugrinec* glavom na ubačaj *Mandžukića* i poravnao na 1-1, te posve egalizirao rezultat iz prvog susreta. Dinamo je »dobio krila« i krenuo prema potrebnom голу viška za prolaz u drugo pretkolo, ali ga jednostavno gol nije htio. Pa čak ni kada su »Hazari« ostali s igračem manje nakon što je isključen,

zbog drugog žutog kartona, u 79. minuti *N'Tiamoh*. Ali, ni brojčana nadmoćnost nije pomogla i do kraja regularnih devedeset minuta ostalo je isto kao i prije tjedan dana na gostovanju u Azerbajdžanu. Skromnih 1-1.

DRAMATIČNI PRODUŽECI: Sve do 98. minute trajala je velika drama za sve malobrojne navijače na stadionu i one mnogobrojne

ispred televizijskih prijamnika. A onda je muke prekratio *Mario Mandžukić*, Dinamovo pojačanje iz gradskog rivala Zagreba, realizirajući glavom ubačaj iz kornera. Niti isključenje trenera *Ivankovića* (ipak to nije igrač u polju) nije omelo hrvatskog prvaka u očuvanju teško stečene prednosti. Dapače. U 116. minuti sve je bilo riješeno. Na užas i zadovoljstvo svih onih kojima srce kuca za Dinamo. Nakon udarca *Schildenfelda* lopta je pogodila *Tadića* i odsjela u mreži protivničkoga vratara *Agajeva*. 3-1 i Hrvatska ima svoga predstavnika u drugom pretkolu Lige prvaka, u kojemu će igrati protiv boljeg iz duela slovenskoga i albanskoga prvaka.

Ljetno nevrijeme

Provala oblaka i jaka kiša koja je zahvatila veći dio Hrvatske, na sreću nisu »isprali« Dinamo s europske nogometne scene.

Osamnaesto izdanje Croatia Opena

ATP Umag za priču i pamćenje

Punoljetni turnir teniskih profesionalaca u ovom istarskom gradu ove 2007. godine nikad jači po svome igračkom sastavu

Iz Umaga: Dražen Prčić

» **A**TP Umag (Studena Croatia Open) ove godine ima čak dva igrača iz TOP 5: *Novaka Đokovića* (3.) i *Nikolaja Davidenka* (4.), što je za ovakav turnir u konkurenciji s mnogo jačim ATP natjecateljima na ovoj podlozi, izuzetna stvar. Ove godine, ulaskom u svoje 18. izdanje, turnir je postao »punoljetan« i gotovo cijeli rasprodan, jer karata za subotu i nedjelju (polufinale i finale) već odavno nema, rekao je u uvodu tradicionalne press konferencije direktor turnira *Slavko Rasberger*. Zbog rokova izlazenja ovaj izvještaj obuhvaća samo prva dva dana...

PONEDJELJAK 23. SRPNJA – 1. DAN: Ovogodišnje izdanje

nositelj Rus *Davidenko*, koji je iznenađujuće poražen već na startu od Francuza *Simona* (6:2 2:6 6:3). Drugi susret dana na »centru« donio je nastup *Novaka Đokovića*, prve zvijezde turnira koji je rutinski svladao Španjolca *Andujara* (6:1 6:3), »osvetivši« mlađeg brata *Marka* koji je od istog igrača poražen u prvom kolu kvalifikacija. Još jedno iznenađenje dana napravio je Španjolac *Ramirez Hidalgo* (svojevremeno igrao na Futuresu na Paliću i bio poražen od Subotičanina *Relje Dulić Fišera* u polufinalu op. a.) svladavši pobjednika Roland Garrosa 2004. (6:0 6:4).

Marin Čilić: Drago mi je što sam uspio preokrenuti rezultat, što mi

Teniski očevi

Uz svoje sinove koji nastupaju u glavnom ždrijebu umaškoga turnira, redoviti gledatelji njihovih, ali i ostalih susreta su i Marko Ljubičić, Srđan Đoković, Zdenko Čilić.

primjerice nije uspjelo tjeđan dana ranije u Stuttgartu. Meč je bio izuzetno težak prije svega zbog iznimno sparnog, toplog vremena. Uz pobjedu u paru sa Zovkom, izuzetno sam zadovoljan prvim danima u Umagu.

UTORAK 24. SRPNJA – 2. DAN: Prvi hrvatski tenisač koji je morao napustiti turnir ovog puta bio je nositelj pozivnice (wild carda) *Roko Karanušić*, od kojeg je u uvodnom susretu na central-

nom terenu bio bolji pobjednik Umaga 2005. i jedini igrač s dva ovogodišnja Federerova »skalpa«, Argentinac *Guillermo Canas* (6:3 6:3). Susret je bio prekinut jakim provalom oblaka i čak kraćim nalezom grada, ali je uz uigranu momčad turnirskoga staffa sve ubrzo dovedeno u red i susreti prvoga kola su nastavljeno po nešto izmijenjenoj satnici. Miljenik umaške publike i četverostruki pobjednik (rekorder) Španjolac *Carlos Moya*, iako poslije dugo vremena nije prva zvijezda, opravdao je svoju ovdašnjnju reputaciju rutinskim eliminiranjem prošlogodišnjeg pobjednika Švicarca *Stanislasa Wawrinka* (6:3 6:2). Nažalost domaćeg gledališta prvi hrvatski reket Ivan Ljubičić nije uspio »preskočiti« prvu prepreku, izgubivši kasno noćni susret (kraj u 00.40h) protiv Rumunja *Andreja Pavla* (6:7 5:7). Ovoga drugoga dana bila su odigrana i dva susreta parova koji su napunili gledalište terena broj 1 (treći u hijerarhiji iza centralnog i grand standa). Prvo su svoj debi kao par na ATP imali braća Đoković, Novak (20 godina) i Marko (16) (poraženi od Francuza *Montcourta* i *Roger-Vasseline* 5:7 1:6), a potom je na istom terenu slavila hrvatska kombinacija Marin Čilić i Lovro Zovko protiv Nizozemaca *Smita* i *Van Haasteren* (6:4 7:6).

Ivan Ljubičić: Nije mi žao što sam došao u Umag, unatoč okolnosti da sam izgubio već u prvom kolu. Predstoji mi naporan rad pred američku turneju na kojoj ću pokušati napraviti znatno bolje rezultate. Turnir je mnogo jači nego što je prije bio, osobito u odnosu na vremenu kada sam posljednji put igrao tu 2002. godine.

Umaga, na glavnom terenu Stella Marisa otvorio je mladi hrvatski tenisač i član Davis cup momčadi *Marin Čilić*, koji je poslije neugodna prva dva seta na koncu ipak slomio otpor Francuza *Montcourta* (3:6 6:4 6:1) i izborio plasman u drugu rundu, u kojoj ga je trebao čekati 4. igrač svijeta i drugi

Poznata lica

Iove je godine Umag privukao brojne poznate osobe koje vole uživati u kvalitetnom tenisu, spajajući godišnji odmor s užitkom ljeta provedenog na morskoj obali. Jamačno će ih biti sve više kako se turnir bude bližio svojoj konačnici. U prva dva dana u Stella Marisu su na tribinama viđeni: Dražen Dalipagić, Vlatka Pokos, Slaven Letica, Iva Majoli...

KRIŽALJKA

www.kviskoteka.hr

	STARA BRITANSKA HUMORIS- TIČNA TV SERIJA	PJEVAO POTRAŽI ME U PRED- GRADU	NAŠ STARIJI GLUMAC	BIVŠI KAFIĆ KOD JELACIĆ- PLACA	RIMSKA PETICA	MJERA OD OKO 1,3 LITRE	RADIJ	TRIJESKA		IME KUR- NIKOVE	GLAVNA VRATNA ARTERIJA	ALŽIRAC IZ ORANA	RELJEFNI PLATO, ZARAVAN
ZLOČINCI, ZLIKOVCI									STARA MJERA ZA ZITO				
HIGIJENSKI PAMUK					VLASNIK KAVANE (MNOŽ.)				BOLEST OD MANJKA VITAMINA				
OD ONOG VREMENA					RIMSKI: 502			STARIJA BGD. GLUMICA ZVONIMI- ROV GRAD					
ROŽNATA IZRASLINA NA PRSTU (MNOŽ.)					INDIJANSKO PLEME (CREE)				LENNONO- VA YOKO				
OBLIK IMENA ILARIJ					GLAVAR OPATIJE			TURSKI GLASNIK NA KONJU	BILJKE ŠUMARICE, SASE				
MJESTO U MAKE- DONIJI					PIJANAC (REG.)			GITARIST HENDRIX					
"I SLIČNO"				VINOTOČA BOGOVA NA OLIMPU	BIVŠI GOLGETER MÜLLER							VANADIJ	
KOSTUR				TVORNICI LANA				DONATOR ANTE TOPIĆ				SKUPINA KUKACA U LETU	
TERET; MAGARAC					... SILVES- TRE			CRKVENI ODLIČNICI			ONA ILI ...		
BIVŠI BOKSAČ HOLYFIELD					ESADOVA IMENJAKI- NJA			POKAZNA ZAMJENICA			GORJE U JUŽNOJ AMERICI		MAKRO
PJEVAČICA VUČIĆ				ST. IGRAČ "DINAMA", IVICA	RIJETKA BILJKA							SUMPOR	
IRIDIJ			REALNA GIMNAZIJA							ORIJAŠ			
"LITRA"		ORUŽNIK POK. KRALJ MODE, CHRISTIAN	ŠTAP BOGA ILI VLADARA						PILETINA ILI JUNETINA	FRANCUSKI SLIKAR, EDOUARD			
HVALO- SPJEVI				URMA					PROĐE ... TRIDESETO			KREŠIMIR DOLENCIĆ	
MJERA ZA PAPIR (MNOŽ.)				ŠAHOVSKI "NOKAUT"		IVANJE SANADERU I ARALICI						"DEEP SPACE NETWORK"	
JAHAČKI KAPUTIĆ						AL PACINO	POTVRDE O KAKVOĆI						
PRATILAC BOGA EROSA					POHOTLJI- VAC		NIŠTICA						

RIJEŠENJE KRIŽALJKE:
on, evander, onaj, maja, senzen, s, it, realka, div, l, žandar, meso, oće, datulja, kd, rizme, imendan, dolama, atesti, erol, pohotnik,
zivoti, akov, vata, kavanari, odonda, eva ras, nokti, kri, ono, llatron, latar, lera, pijanica, i sl, ganimed, v, skelet, mimara, lovar, pino,

Cjenik reklamnog prostora

POSLEDNJA STRANA / KOLOR

	iznos	iznos sa PDV
cijela strana	6.000 din	7.080,00 din
1/2	3.600 din	4.248,00 din
1/4	2.000 din	2.360,00 din

DRUGA I PREPOSLEDNJA STRANA / KOLOR

	iznos	iznos sa PDV
cijela strana	5.000 din	5.900 din
1/2	3.000 din	3.540 din
1/4	1.700 din	2.040 din

UNUTARNJE STRANE / KOLOR

	iznos	iznos sa PDV
cijela strana	4.000 din	4.720,00 din
1/2	2.400 din	2.832,00 din
1/4	1.360 din	1.604,80 din
1/6	950 din	1.121,00 din
1/12	600 din	708,00 din

Iskoristite popuste!

Za vezane oglase u 4 ili više brojeva odobravamo popust od 20%. SPECIJALAN POPUST ZA GODIŠNJI UGOVOR O REKLAMIRANJU.

Pretplatite se!

TUZEMSTVO

- ☐ 6 mjeseci – 800 dinara
- ☐ 1 godina – 1.500 dinara

Dostavite nam kopiju uplatnice i popunite adresu na koju želite da Vam stiže "Hrvatska riječ" svakog tjedna.

INOZEMSTVO

- ☐ 1 godina – 70 EUR.

SWIFT: VIBUNCS22
VOJVOĐANSKA BANKA
AD MS IIL, SUBOTICA
IBAN: CS7335500000200292421
NIU, Hrvatska riječ,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica.

Hrvatska riječ

Ime i prezime: _____

Ulica i broj: _____

Mjesto i zemlja: _____

Telefon i e-mail: _____

Ovu narudžbenicu i uplatnicu pošaljite na adresu uredništva:
NIU "Hrvatska riječ", Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica
Uplatu izvršiti na broj žiro računa 355-1023208-69

**PETAK
27.7.2007.**

06.45 - TV raspored
06.50 - TV kalendar
09.10 - Čarolija 9., serija
10.00 - Vijesti
10.15 - Oprah Show
11.00 - Vijesti iz kulture
11.05 - Slonovski dnevnik - ostati siroče tek je početak
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Anin dvostruki život, telenovela
13.20 - Dramska serija
14.20 - Idemo u Ameriku
15.05 - Putopis
15.35 - Jelovnici izgubljenog vremena (14.)
16.00 - Hrvatska danas
16.15 - Znanstvene vijesti
16.20 - Zemlje-ljudi-pustolovine: U sjenovitom labirintu Kapadocije
17.08 - Ljubav u zaleđu, serija
17.55 - Vijesti
18.10 - 30 u hladu
19.30 - Dnevnik (T)
20.10 - Čarolija 9., serija
21.05 - Život ili nešto slično, američki film
22.50 - Vijesti
23.00 - Vijesti iz kulture
23.10 - Bojno polje: Zemlja, američki film
01.05 - Vijesti dana
01.10 - Mreže, američki film
02.35 - Križarski pohod, njemački film
04.05 - Mjesec 44, američko-njemački film
05.45 - Skica za portret
06.00 - Anin dvostruki život, telenovela

07.00 - TV vodič
07.45 - TV raspored
08.00 - Žutokljunac
08.55 - Grimmovske bajke, crtana serija
09.20 - Briljanteen
10.10 - Dečko ili cura, serija za mlade
10.35 - Gospodica Marple, serija
12.10 - Mini-serija
13.30 - Ljeto nam se vratilo...
14.10 - O.C. 1., serija
14.55 - Tree Hill 1., serija
15.40 - Vijesti na Drugom
15.47 - Šaptačica duhovima, serija

16.30 - Simpsoni 16., humoristična serija
16.52 - Simpsoni 16., humoristična serija
17.15 - Crna Guja 1., humoristična serija
17.45 - Hladnokrvni kažnjenik, američki film
19.15 - Corto Maltese, crtana serija
19.35 - Allo, allo 5. - humoristična serija
20.05 - Lovci na natprirodno, serija
20.50 - Luda kuća 1., TV serija
21.30 - Bitange i princeze 2., serija
22.10 - Vijesti na Drugom
22.15 - Sportske vijesti
22.30 - Džeparica, serija
00.05 - Džeparica, serija
01.35 - C.S.I. Miami 4., serija
02.20 - OZ 4., serija
03.15 - 24 (5.), serija
04.00 - Ljeto nam se vratilo...
04.40 - Pregled programa za subotu

06.50 Ninja kornjače
07.10 Yu-Gi-Oh GX
07.40 Šaljivi kućni video
08.00 Cosby show, serija
09.00 Nova lova - TV igra
11.00 Ljubav i mržnja, serija
12.00 Vijesti
12.10 Oluja, serija
13.10 Slučajni partneri, serija
14.10 Naša mala klinika, serija
15.00 Bljesak istine, igrani film
16.40 Svi vole Raymonda, serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.20 Cosby show, serija
18.20 Bumerang, serija
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Naša mala klinika, serija
21.00 Vlak smrti, igrani film
23.00 Vijesti Nove TV
23.20 Uvod u anatomiju, serija
00.20 Sex i grad, serija
00.40 Will i Grace, serija
01.10 Moja slavna sestra, serija
01.30 Rodney, serija
02.00 Tajanstvena sila, film
03.30 Zuhra light show, zabavna emisija
04.30 Kraj programa

07.30 Transformers Energon
07.50 Dodir s neba, fantastična drama (R)
08.40 Cobra 11, kriminalistička serija (R)
09.30 Deseta policijska, dramska serija

10.20 Princ iz Bel- Aira, humoristična serija (R)
10.50 Puna kuća, humoristična serija (R)
11.15 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
11.40 Sam svoj majstor, humoristična serija (R)
12.00 Bračne vode, humoristična serija (R)
12.30 Sudnica, show (R)
12.55 Eksploziv, magazin (R)
13.15 Vijesti
13.25 Sanja, talk show
14.15 Dodir s neba, drama
15.05 Cobra 11, kriminalistička serija
15.55 Princ iz Bel- Aira, humoristična serija
16.20 Puna kuća, humoristična serija
16.45 Pod istim krovom, humoristična serija
17.10 Sam svoj majstor, humoristična serija
17.35 Bračne vode, humoristična serija
18.05 Sudnica, show
18.30 Vijesti
18.55 Eksploziv, magazin
19.15 Salto, zabavna emisija
20.00 Prljavi Harry, igrani film
21.45 Vrana: Osveta, igrani film, akcijski
23.30 Vijesti
23.40 Regeneracija, film, ratna drama
01.15 Preživjeti igru, film, akcijski (R)

**SUBOTA
28.7.2007.**

06.50 - TV raspored
06.55 - TV kalendar
07.05 - Kinoteka - filmovi Roberta Bressona: Pariz nam pripada, francuski film
09.15 - Američka predsjednica, serija
10.00 - Vijesti
10.15 - Oprah Show
11.00 - Vijesti iz kulture
11.05 - Slonovski dnevnik - ostati siroče tek je početak
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Anin dvostruki život, telenovela
13.20 - Prizma, multinacionalni magazin
14.05 - Duhovni izazovi - međureligijski magazin
14.25 - Klub zdrave prehrane, dokumentarna serija
14.55 - Alpe-Dunav-Jadran
15.30 - Globalno vino, dokumentarna serija

16.35 - Vijesti
16.50 - Ljubav u zaleđu, serija
17.40 - Prirodni svijet: Prijatelj medvjeda
18.35 - TV Bingo Show
19.15 - LOTO 7/39
19.30 - Dnevnik (T)
20.10 - Velo misto, dramska serija
21.50 - U mreži prijave, američki film
23.50 - Vijesti
00.00 - Vijesti iz kulture
00.10 - Buntovnik bez razloga, američki film
02.00 - Istočno od raja, američki film
03.50 - Div, američki film
07.00 - Skica za portret (do 07.10)

07.00 - TV vodič
08.20 - TV raspored
08.25 - TV kalendar
08.35 - Kraljević i prosjak, crtani film
09.20 - Parlaonica: Trebaju li Istri golf-tereni?
10.15 - Sportske igre mladih (4/12)
10.35 - Kućni ljubimci
11.05 - Gospodica Marple, serija
12.45 - Na rubu znanosti: Megalitska kultura
13.50 - O.C. 1., serija
14.35 - Tree Hill 2., serija
15.20 - Alias 4., serija
16.05 - Automagazin
16.40 - Simpsoni 16.
17.00 - Simpsoni 16.
17.30 - Umag: ATP, prijenos 1. polufinalnog meča
19.30 - Allo, allo 5. - humoristična serija
20.00 - HNL: Hajduk - Inter, prijenos
22.00 - Sportske vijesti
22.10 - C.S.I. Miami 4., serija
22.55 - OZ 4., serija
23.50 - HNL - emisija
01.00 - Umag: ATP, snimka 2. polufinalnog meča
03.00 - Pregled programa za nedjelju

06.50 Flintove avanture
07.20 Nascar utrke
07.40 Prašćićgrad, crtana serija
08.10 Power Rangers S.P.D.
08.30 Hej Arnold, crtani film
09.40 Nova lova - TV igra
11.40 Sex, ljubav i tajne, serija
12.40 Nad lipom 35, hum. glazbeni show

13.40 Tom i Huck, igrani film
15.10 Bljesak uništenja, film
16.55 Vijesti Nove TV
17.00 Vlak smrti, igrani film
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Nad lipom 35, hum. glazbeni show
21.00 Mrak film 3, igrani film
22.30 Od sumraka do zore, igrani film
00.20 Od sumraka do zore 2, igrani film
01.50 Od sumraka do zore 3, igrani film
03.15 Kraj programa

06.45 Zvijezde Ekstra: 25 modnih šokova, zabavna emisija (R)
07.40 Krava i pilić
08.00 Trollz, crtana serija
08.25 Jagodica Bobica
08.50 SpužvaBob Skockani
09.10 Moderni dečki, humoristična serija
09.35 Centar svijeta, humoristična serija
10.00 Ludo zaljubljen, dramska serija
10.50 Maheri, dramska serija
11.45 Legenda o pijanistu, igrani film, drama
13.50 Vijesti uz ručak
13.55 Ples zaljubljenih, igrani film, drama
15.35 Vijetnamski ratnik, igrani film, ratna drama
17.35 Zvijezde Ekstra: Najseksi zločeste cure, zabavna emisija
18.30 Vijesti
19.05 Žuta minuta, zabavna emisija
20.00 Faktor zaleđivanja, film, komedija/triler
21.40 U ime časti, film
23.25 Playboy: Erotika, film, erotski
01.05 Kunolovac, kviz

**NEDJELJA
29.7.2007.**

07.10 - TV raspored
07.15 - TV kalendar
07.25 - Ljetno kampiranje, američki film za djecu
09.00 - Lilo i Stitch
09.25 - Lilo i Stitch
09.50 - Vijesti
10.00 - Inspektor Morse, serija
12.00 - Dnevnik (T)
12.20 - Mali savjeti za polj., emisija pod pokroviteljstvom

12.25 - Plodovi zemlje
13.20 - Rijeka: More
14.00 - Nedjeljom u dva
15.05 - Genetsko podrijetlo
Hrvata:
Afrički Adam i Eva
15.40 - Umorstva u Midsomeru
9., serija
17.20 - Vijesti
17.35 - Pink Panther:
Pucanj u tami,
američko-britanski film
19.15 - LOTO 6/45
19.30 - Dnevnik (T)
20.10 - Svjedoci, hrvatski film
21.40 - Vijesti
21.55 - Evergreen - ciklus
špageti vesterna:
Cjamango,
talijanski film
23.25 - Vijesti dana
23.30 - Vijesti iz kulture
23.40 - Blues, glazbeni
vremeplov:
Road to Memphis
01.10 - Nedjeljom u dva
02.10 - Galactica 3., serija
02.55 - Reprizni program
03.55 - Blues, glazbeni
vremeplov:
Road to Memphis
05.25 - Plodovi zemlje
06.15 - Rijeka: More

07.00 - TV vodič
08.30 - TV raspored
08.45 - Vijesti iz kulture
08.50 - Ansambl Romeo i Julia
10.00 - Tajni život umjetničkih
djela 3.: The Great Wave
10.50 - Biblija
11.00 - Split: Misa, prijenos
12.05 - Neka jedu kolače,
humoristična serija
12.40 - Galactica 3., serija
13.25 - O.C. 1., serija
14.10 - Tree Hill 2., serija
14.55 - Alias 4., serija
15.45 - U mreži prijave, film
17.45 - Sport za sjećanje -
boks: Drviš - Branco
19.05 - Allo, allo 5. -
humoristična serija
19.30 - Allo, allo 5. -
humoristična serija
20.00 - Umag: ATP,
prijenos finala
22.05 - Posljednji Mohikanac,
američki film
00.00 - Sportske vijesti
00.10 - C.S.I. Miami 4., serija
00.55 - OZ 4., serija
01.50 - 24 (5.), serija
02.35 - Pregled programa
za ponedjeljak

07.10 Flintove avanture
07.30 Nascar utrke
08.00 Power Rangers S.P.D.
08.20 Hej Arnold, crtani film
09.30 Automotiv,
auto moto magazin
10.00 Djevojke s Beverly
Hillsa, serija
10.50 Sex, ljubav i tajne, serija
11.40 Kuća na plaži, serija
12.30 Svi mrže Chrisa, serija
13.00 Nad lipom 35,
hum. glazbeni show
14.00 Hercule Poirot: Smrt na
Nilu, igrani film
15.50 Grbavac s našeg faksa,
igrani film
17.40 Vijesti Nove TV
17.50 Mrak film 3, igrani film
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Nad lipom 35,
hum. glazbeni show
21.10 Ženskar, igrani film
22.30 Red Carpet,
zabavna emisija
23.30 Svi mrže Chrisa, serija
00.00 Zvezdane staze:
Nemesis, igrani film
01.50 Trekkies 2, igrani film
03.20 Red Carpet,
zabavna emisija
04.20 Kraj programa

06.25 Krava i pilić,
crtana serija
06.45 Looney tunes,
crtana serija
07.10 Jagodica Bobica
07.35 SpužvaBob Skockani
07.55 Moderni dečki,
humoristična serija (R)
08.20 Centar svijeta,
humoristična serija (R)
08.45 Ludo zaljubljen,
dramska serija (R)
09.35 Maheri,
dramska serija (R)
10.25 Mladi mušketiri,
dramska serija
11.15 Jednom lopov,
kriminalistička serija
12.05 Red Bull Air Race 2007:
Interlaken, sportsko-
dokumentarna emisija
12.45 Ples zaljubljenih,
igrani film, drama (R)
14.25 Vijesti uz ručak
14.30 Sretni dani,
igrani film, drama
16.05 Gloria, igrani film,
17.50 Ekkluziv, magazin
18.30 Vijesti
19.05 Salto, zabavna emisija
20.00 Slučajno ubojstvo,
igrani film,
kriminalistička komedija
21.35 Osveta, igrani film,
kriminalistička komedija

23.40 FBI istraga,
dokumentarno-
kriminalistička serija
00.35 Novi forenzičari,
dokumentarno-
kriminalistička serija
01.30 Kunolovac, kviz

**PONEDJELJAK
30.7.2007.**

06.45 - TV raspored
06.50 - TV kalendar
09.10 - Čarolija 9., serija
10.00 - Vijesti
10.15 - Oprah Show
11.00 - Vijesti iz kulture
11.05 - Prirodni svijet:
Prijatelj medvjeda
s Kamčatke
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Anin dvostruki život,
telenovela
13.20 - Dirigenti i mužaški,
dramska serija
14.15 - Globalno sijelo
14.45 - Hrvatske planine:
Od Velebita do Slavonije
15.15 - Svirci moji (1/8)
16.00 - Hrvatska danas
16.15 - Mir i dobro
16.40 - City Folk: Beograd
17.08 - Ljubav u zaleđu, serija
17.55 - Vijesti
18.10 - 30 u hladu
19.30 - Dnevnik (T)
20.10 - Čarolija 9., serija
21.05 - Ciklus filmova
Zrinka Ogreste: Isprani
22.40 - Vijesti
22.50 - Vijesti iz kulture
23.00 - Ljetni hit: Billy
Bathgate, američki film
00.50 - Vijesti dana
00.55 - Vrijeme je za jazz:
Charles Lloyd - Proljetna
revija jazz, II. dio
01.55 - CSI: Las Vegas 7.
02.40 - Zakon i red: Odjel
za žrtve 7., serija
03.25 - Oprah Show
04.10 - Skica za portret
04.20 - Globalno sijelo
04.50 - Svirci moji (1/8)
05.30 - Hrvatske planine:
Od Velebita do Slavonije
06.00 - Anin dvostruki život,
telenovela

07.00 - TV vodič
08.00 - Žutokljunac
08.55 - Grimmove bajke
09.20 - Tema tjedna
09.30 - Navrh jezika

09.40 - Športerica
09.55 - Mali putopis
10.10 - Dečko ili cura,
serija za mlade
10.35 - Pink Panther:
Pucanj u tami,
američko-britanski film
12.15 - Potajni osmijeh,
mini-serija
13.30 - Ljeto nam se vratilo...
14.10 - O.C. 1., serija
14.55 - Tree Hill 2., serija
15.40 - Vijesti na Drugom
15.47 - Alias 4., serija
16.30 - Simpsoni 16.
16.52 - Simpsoni 16.
17.15 - Joey 2., serija
17.40 - Posljednji Mohikanac,
američki film
19.30 - Allo, allo 5.
20.05 - CSI: Las Vegas 7.
20.50 - Luda kuća 1., TV serija
21.30 - Bitange i princeze 2.
22.10 - Vijesti na Drugom
22.15 - Sportske vijesti
22.30 - Zakon i red: Odjel
za žrtve 7., serija
23.20 - C.S.I. Miami 4., serija
00.05 - OZ 4., serija
01.00 - 24 (5.), serija
01.45 - Ljeto nam se vratilo...
02.25 - Pregled programa
za utorak

06.50 Ninja kornjače
07.10 Yu-Gi-Oh GX
07.40 Šaljivi kućni video
08.00 Cosby show, crtana serija
09.00 Nova lova - TV igra
11.00 Ljubav i mržnja, serija
12.00 Vijesti
12.10 Oluja, serija
13.10 Slučajni partneri, serija
14.10 Naša mala klinika, serija
15.00 Vrijeme smrti, igrani film
16.40 Svi vole Raymonda
17.00 Vijesti Nove TV
17.20 Cosby show, serija
18.20 Bumerang, serija
19.15 Dnevnik Nove TV
19.45 Tema dana
20.00 Naša mala klinika, serija
20.50 U zamci, igrani film
22.40 Vijesti Nove TV
23.00 Uvod u anatomiju, serija
00.00 Seks i grad, serija
00.30 Will I Grace, serija
01.00 Moja slavna sestra, serija
01.20 Rodney, serija
01.50 Zvezdane staze:
Nemesis, igrani film
03.40 Zuhra light show,
zabavna emisija
04.40 Kraj programa

07.10 Transformers Energon,
crtana serija
07.30 Dodir s neba,
fantastična drama (R)
08.20 Cobra 11,
kriminalistička serija (R)
09.10 Deseta policijska,
dramska serija
10.00 Princ iz Bel- Aira,
humoristična serija (R)
10.30 Puna kuća,
humoristična serija (R)
10.55 Pod istim krovom,
humoristična serija (R)
11.20 Sam svoj majstor,
humoristična serija (R)
11.40 Bračne vode,
humoristična serija (R)
12.10 Sudnica, show (R)
12.35 Ekkluziv, magazin (R)
13.15 Vijesti
13.25 Sanja: Hajde da rodimo
zajedno!, talk show
14.15 Dodir s neba,
fantastična drama
15.05 Cobra 11,
kriminalistička serija
15.55 Princ iz Bel- Aira,
humoristična serija
16.20 Puna kuća,
humoristična serija
16.45 Pod istim krovom,
humoristična serija
17.10 Sam svoj majstor,
humoristična serija
17.35 Bračne vode,
humoristična serija
18.05 Sudnica, show
18.30 Vijesti
18.55 Exploziv, magazin
19.15 Salto, zabavna emisija
20.00 CSI, serija
20.50 CSI: Miami,
kriminalistička serija
21.40 Suđenje, film, drama
23.20 Vijesti
23.35 CSI, serija (R)
00.25 Kunolovac, kviz

**UTORAK
31.7.2007.**

06.45 - TV raspored
09.10 - Mali savjeti za
polj., emisija pod
pokroviteljstvom
09.12 - Čarolija 9., serija
10.00 - Vijesti
10.15 - Oprah Show
11.00 - Vijesti iz kulture
11.05 - Slonovski dnevnik -
ostali siroče tek je početak
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Anin dvostruki život,
telenovela
13.20 - Dirigenti i mužaški,
dramska serija

14.15 - Globalno sijelo
14.45 - Hrvatske planine: Zima
15.15 - Svirci moji (2/8)
16.00 - Hrvatska danas
16.15 - Znanstvene vijesti
16.20 - Zemlje-ljudi-pustolovine: Prinčevski otoci
17.08 - Ljubav u zaleđu, serija
17.55 - Vijesti
18.10 - 30 u hladu
19.30 - Dnevnik (T)
20.10 - Čarolija 9., serija
21.05 - Fokus
22.20 - Vijesti
22.30 - Vijesti iz kulture
22.40 - Ljetni hit: The Season on the Brink, američki
00.10 - Vijesti dana
00.15 - Ponoćna antologija: Tajno glasovanje, iranski film
01.55 - Dr. House 2., serija
02.40 - Oprah Show
03.25 - Skica za portret
03.40 - Svirci moji (2/8)
04.20 - Hrvatske planine: Zima
04.50 - Fokus
06.00 - Anin dvostruki život, telenovela

07.00 - TV vodič
07.55 - TV kalendar
08.05 - Žutokljunac
09.00 - Moomini, crtana serija
09.25 - Tema tjedna
09.35 - Pročitani
09.45 - Abeceda EU: I
10.00 - Deborah, njemački dokumentarni film
10.15 - Dečko ili cura, serija za mlade
10.40 - Gospodica Marple, serija
12.15 - Potajni osmijeh, mini-serija
13.30 - Ljeto nam se vratilo...
14.10 - O.C. 1., serija
14.55 - Tree Hill 2., serija
15.40 - Vijesti na Drugom
15.47 - Alias 4., serija
16.30 - Simpsoni 16.
16.52 - Simpsoni 16.
17.20 - Crna Guja 1.
17.50 - Mali od batine, film
19.35 - Allo, allo 5.
20.05 - Hitna služba 12., serija
20.50 - Luda kuća 1., TV serija
21.30 - Bitange i princeze 2.
22.10 - Vijesti na Drugom
22.15 - Sportske vijesti
22.30 - Dr. House 2., serija
23.20 - C.S.I. Miami 4., serija
00.05 - OZ 4., serija
01.00 - 24 (5.), serija
01.45 - Ljeto nam se vratilo...
02.25 - Pregled programa za srijedu

06.50 Ninja kornjače, crtana serija
07.10 Yu-Gi-Oh GX, crtana serija
07.40 Šaljivi kućni video
08.00 Cosby show, serija
09.00 Nova lova – TV igra
11.00 Skrivena istina, serija
12.00 Vijesti
12.10 Oluja, serija
13.10 Slučajni partneri, serija
14.10 Naša mala klinika, serija
15.10 Konačni izazov, film
16.40 Svi vole Raymonda, serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.20 Cosby show, serija
18.20 Bumerang, serija
19.15 Dnevnik Nove TV
19.45 Tema dana
20.00 Naša mala klinika, serija
20.50 Tijek vremena, film
22.50 Vijesti Nove TV
23.10 Uvod u anatomiju, serija
00.10 Seks i grad, serija
00.40 Will i Grace, serija
01.00 Moja slavna sestra, serija
01.30 Rodney, serija
02.00 Cabaret, igrani film
04.00 Zuhra light show, zabavna emisija
05.00 Kraj programa

07.30 Transformers Energon
07.50 Dodir s neba, fantastična drama (R)
08.40 Cobra 11, kriminalistička serija (R)
09.30 Deseta policijska, dramska serija
10.20 Princ iz Bel-Aira, humoristična serija (R)
10.50 Puna kuća, humoristična serija (R)
11.15 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
11.40 Sam svoj majstor, humoristična serija (R)
12.00 Bračne vode, serija (R)
12.30 Sudnica, show (R)
12.55 Exploziv, magazin (R)
13.15 Vijesti
13.25 Sanja: Plavuša sam i ponosim se time, talk show
14.15 Dodir s neba, drama
15.05 Cobra 11, serija
15.55 Princ iz Bel-Aira, humoristična serija
16.20 Puna kuća, humoristična serija
16.45 Pod istim krovom, humoristična serija
17.10 Sam svoj majstor, humoristična serija

17.35 Bračne vode, humoristična serija
18.05 Sudnica, show
18.30 Vijesti
18.55 Exploziv, magazin
19.15 Salto, zabavna emisija
20.00 Bibin svijet, serija (dvije epizode)
21.10 Špijuni poput nas, film
22.55 Vatrene dečki, dramska serija
23.50 Vijesti
00.05 CSI: Miami, serija (R)
00.50 Kunolovac, kviz

**SRIJEDA
1.8.2007.**

06.45 - TV raspored
09.10 - Čarolija 9., serija
10.00 - Vijesti
10.15 - Oprah Show
11.00 - Vijesti iz kulture
11.05 - Planet Zemlja: Od pola do pola
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Anin dvostruki život
13.20 - Dirigenti i mušičaši,
14.15 - Globalno sijelo
14.45 - Hrvatske planine: Živjeti na vrhu
15.15 - Svirci moji (3/8)
16.00 - Hrvatska danas
16.15 - Zemlje-ljudi-pustolovine: Od New Yorka do Niagarinih slapova - Kanal Erie
17.08 - Ljubav u zaleđu, serija
17.55 - Vijesti
18.10 - 30 u hladu
19.15 - LOTO 7/39
19.30 - Dnevnik (T)
20.10 - Čarolija 9., serija
21.05 - Boje turizma: Kvarnerski otoci
22.15 - Vijesti
22.25 - Vijesti iz kulture
22.35 - Ljetni hit: Zmaj: Priča o Bruceu Leeju, film
00.35 - Vijesti dana
00.40 - Festivali filmovi: Rijeka, tajvanski film
02.35 - Bostonsko pravo, serija
03.20 - Eureka, serija
04.05 - Oprah Show
04.50 - Skica za portret
04.55 - Boje turizma: Kvarnerski otoci
06.00 - Anin dvostruki život, telenovela

07.00 - TV vodič
08.05 - Žutokljunac
09.00 - Moomini, crtana serija

09.25 - Tema tjedna
09.35 - Navrh jezika
09.45 - Kratki spoj
10.00 - Izdan crte
10.15 - Dečko ili cura, serija za mlade
10.40 - Gospodica Marple, serija
12.15 - Krenem pa posrnem, mini-serija
13.30 - Ljeto nam se vratilo...
14.10 - O.C. 2., serija
14.55 - Tree Hill 2., serija
15.40 - Vijesti na Drugom
15.47 - Alias 4., serija
16.30 - Simpsoni 16.,
16.52 - Stažist 4., serija
17.15 - Crna Guja 1., serija
17.45 - Krevet od ruža, film
19.10 - Corto Maltese
19.35 - Allo, allo 5.
20.05 - Bostonsko pravo 1., serija
20.55 - Luda kuća 1., TV serija
21.35 - Bitange i princeze 2.
22.20 - Eureka, serija
23.10 - Vijesti na Drugom
23.15 - Sportske vijesti
23.30 - C.S.I. Miami 4., serija
00.15 - OZ 4., serija
01.10 - 24 (5.), serija
01.55 - Ljeto nam se vratilo...
02.35 - Pregled programa za četvrtak

06.50 Ninja kornjače
07.10 Yu-Gi-Oh GX
07.40 Šaljivi kućni video
08.00 Cosby show, serija
09.00 Nova lova – TV igra
11.00 Skrivena istina, serija
12.00 Vijesti
12.10 Oluja, serija
13.10 Slučajni partneri, serija
14.00 Naša mala klinika, serija
14.50 Tijek vremena, film
16.40 Svi vole Raymonda
17.00 Vijesti Nove TV
17.20 Cosby show, serija
18.20 Bumerang, serija
19.15 Dnevnik Nove TV
19.45 Tema dana
20.00 Naša mala klinika, serija
20.50 Četiri sobe, igrani film
22.40 Vijesti Nove TV
23.00 Uvod u anatomiju, serija
00.10 Seks i grad, serija
00.40 Novac, business magazin
01.10 Izgubljeni, serija
02.00 Will i Grace, serija
02.30 Moja slavna sestra, serija
02.50 Ništa zajedničko, serija
03.20 Majčino svjedočenje, igrani film
04.50 Kraj programa

07.30 Transformers Energon
07.50 Dodir s neba, drama (R)
08.40 Cobra 11, serija (R)
09.30 Deseta policijska
10.20 Princ iz Bel-Aira, (R)
10.50 Puna kuća, serija (R)
11.15 Pod istim krovom, (R)
11.40 Sam svoj majstor, (R)
12.00 Bračne vode, serija (R)
12.30 Sudnica, show (R)
12.55 Exploziv, magazin (R)
13.15 Vijesti
13.25 Sanja: Moja djevojčica postaje zavidnica!, talk show
14.15 Dodir s neba, drama
15.05 Cobra 11, serija
15.55 Princ iz Bel-Aira, serija
16.20 Puna kuća, serija
16.45 Pod istim krovom, serija
17.10 Sam svoj majstor, serija
17.35 Bračne vode, serija
18.05 Sudnica, show
18.30 Vijesti
18.55 Exploziv, magazin
19.15 Salto, zabavna emisija
20.00 CSI, serija
20.50 CSI: Miami, serija
21.40 Dokaz krivnje, kriminalistička serija
22.30 Vatrene dečki, serija
23.25 Vijesti
23.40 Red Bull Air Race 2007: Interlaken, sportsko-dokumentarna emisija (R)
00.15 Vatrene dečki, serija (R)
01.05 Kunolovac, kviz

**ČETVRTAK
2.8.2007.**

06.45 - TV raspored
09.10 - Čarolija 9., serija
10.00 - Vijesti
10.15 - Oprah Show
11.00 - Vijesti iz kulture
11.05 - Planet Zemlja: Planine
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Anin dvostruki život
13.20 - Dirigenti i mušičaši, dramska serija
14.15 - Globalno sijelo
14.45 - Svete planine svijeta: Postanal
15.15 - Svirci moji (4/8)
16.00 - Hrvatska danas
16.15 - Zemlje-ljudi-pustolovine: Dalmacija - između obale i krša
17.08 - Ljubav u zaleđu, serija
17.55 - Vijesti
18.10 - 30 u hladu
19.30 - Dnevnik (T)
20.10 - Čarolija 9., serija
21.05 - Magazin
22.00 - Kratki susreti
22.35 - Vijesti

22.45 - Vijesti iz kulture
22.55 - Ljetni hit: Empire Records, američki film
00.30 - Vijesti dana
00.35 - Indijanska braća, film
02.00 - CSI Miami 5., serija
02.45 - Monk 3., serija
03.30 - Oprah Show
04.10 - Svete planine svijeta: Postanal
04.40 - Kratki susreti
05.10 - Magazin
06.00 - Anin dvostruki život

07.00 - TV vodič
08.00 - Žutokljunac
08.55 - Moomini, crtana serija
09.20 - Tema tjedna
09.30 - Kokice
09.40 - Abeceda EU: J
09.55 - Kako žive životinje
10.10 - Dečko ili cura, serija za mlade
10.35 - Inspektor Morse, serija
12.15 - Krenem pa posrnem, mini-serija
13.30 - Ljeto nam se vratilo...
14.10 - O.C. 2., serija
14.55 - Tree Hill 2., serija
15.40 - Vijesti na Drugom
15.47 - Alias 4., serija
16.30 - Stažist 4., serija
17.00 - Crna Guja 1.
17.35 - Zmaj: Priča o Bruceu Leeju, američki film
19.35 - Allo, allo 5. - humoristična serija
20.05 - CSI: Miami 5., serija
20.50 - Luda kuća 1., TV serija
21.30 - Bitange i princeze 2., serija
22.10 - Vijesti na Drugom
22.15 - Sportske vijesti
22.30 - Monk 3., serija
23.20 - C.S.I. Miami 4., serija
00.05 - OZ 4., serija
01.00 - 24 (5.), serija
01.45 - Ljeto nam se vratilo...
02.25 - Pregled programa za petak

06.50 Ninja kornjače
07.10 Yu-Gi-Oh GX
07.40 Šaljivi kućni video
08.00 Cosby show, serija
09.00 Nova lova – TV igra
11.00 Skrivena istina, serija
12.00 Vijesti
12.10 Oluja, serija
13.10 Slučajni partneri, serija
14.10 Naša mala klinika, serija
15.00 Smrtonosni odron, film
16.40 Svi vole Raymonda, serija

17.00 Vijesti Nove TV
17.20 Cosby show, serija
18.20 Bumerang, serija
19.15 Dnevnik Nove TV
19.45 Tema dana
20.00 Naša mala klinika, serija
20.50 Smrtonosna tama, film
22.40 Vijesti Nove TV
23.00 Uvod u anatomiju, serija
00.00 Seks i grad, serija
00.30 Izgubljeni, serija
01.20 Will I Grace, serija
01.50 Moja slavna sestra, serija
02.20 Četiri sobe, igrani film
03.50 Zuhra light show, zabavna emisija
04.55 Kraj programa

07.30 Transformers Energon
07.50 Dodir s neba, fantastična drama (R)
08.40 Cobra 11, kriminalistička serija (R)
09.30 Deseta policijska, dramska serija
10.20 Princ iz Bel- Aira, humoristična serija (R)
10.50 Puna kuća, humoristična serija (R)
11.15 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
11.40 Sam svoj majstor, humoristična serija (R)
12.00 Bračne vode, humoristična serija (R)
12.30 Sudnica, show (R)
12.55 Eksploziv, magazin (R)
13.15 Vijesti
13.25 Sanja: Vjerujete li u čuda?, talk show
14.15 Dodir s neba, fantastična drama
15.05 Cobra 11, kriminalistička serija
15.55 Princ iz Bel- Aira, humoristična serija
16.20 Puna kuća, humoristična serija
16.45 Pod istim krovom, humoristična serija
17.10 Sam svoj majstor, humoristična serija
17.35 Bračne vode, humoristična serija
18.05 Sudnica, show
18.30 Vijesti
18.55 Eksploziv, magazin
19.15 Salto, zabavna emisija
20.00 Mijenjam ženu, dokumentarna sapunica
22.15 Zakon podzemlja, igrani film, kriminalistički
23.55 Vijesti
00.10 Vatrene dečki, dramska serija (R)
01.00 Kunolovac, kviz

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 19 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o hrvatskim manjinama i iseljeništvu »Glas domovine«, emitira se srijedom na programu HRT1, u terminu od 16 sati.

HRVATSKA KRONIKA

Program o hrvatskoj nacionalnoj manjini u Mađarskoj na hrvatskom jeziku uz mađarski prijevod emitira se srijedom s početkom u 12 i 30 sati na programu MTV 1.

PRIZMA

Emisija na hrvatskom jeziku »Prizma« emitira se nedjeljom na RTV2 u 16.30 sati.

E-mail emisije je: prizma@rtv.co.yu

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

PROGRAMSKA SHEMA ZA RADNE DANE:

18,00 – 19,00

- Najava programa
- Večernji dnevnik
- Agencijske vijesti iz zemlje
- Agencijske vijesti iz RH
- Kronologija
- Jezični savjetnik 'Govorimo hrvatski'

19,00 – 19,30

- Poetski predah
- 'Popularne melodije' – zabavna glazba (ponedjeljkom)
- 'Na valovima hrvatske glazbene tradicije' – narodna glazba (utorkom)
- 'Veliki majstori glazbe' – ozbiljna glazba (srijedom)
- 'Rock vremeplov' (četvrtkom)
- 'Minute za jazz' (petkom)

19,30 – 20,00

- 'Ususret Europi' (ponedjeljkom)
- 'Kulturna povijest' (utorkom)
- 'Putokazi' (srijedom)
- 'Iz hrvatske književne baštine' (četvrtkom)
- 'Kamo za vikend' (petkom)

20,00 – 20,30

- 'Aktualije' (ponedjeljkom)
- 'Gospodarski magazin' (utorkom)
- 'Otvoreni studio' (srijedom)
- 'Kultura četvrtkom' (četvrtkom)
- 'U društvu s mladima' (petkom)

20,30 – 21,00

- Glazba, izvanredne emisije (specijali, reportaže)
- Blic vijesti i odjava programa

PROGRAMSKA SHEMA ZA DANE VIKENDA:

Subota

- 18,00 Najava programa, Vijesti dana, glazba
- 19,00 'Vjerska emisija', duhovna glazba
- 20,00 'Razgovor s povodom', zabavna glazba
- 20,55 Odjava programa

Nedjelja

- 18,00 Najava programa, Vijesti dana
- 18,10 'Nedjeljni mozaik' (zanimljivosti, moda, Tjedni vodič)
- 19,30 'Priča za laku noć' – Dječja emisija
- 20,00 'Ljudi nizine'
- 20,30 Narodna glazba

Mali oglasi

Prodajem kupine, isporuka na području Sombora i Subotice po dogovoru na dan berbe.

Tel: 063 593 068, 064 492 47 18

Prodajem sliku »Krizanteme sa svijećom« 1990. autora Stipana Šabića (1928.-2003.), tehnika suhi pastel, dimenzije 67 x 47 cm, uokvirena 85 x 65 cm.

Molimo javiti se na telefon 024/ 550 - 163.

Prodaje se knjiga »Saga o Bunjevcima i Šokcima – Hrvatima i ne Hrvatima...« u subotičkim knjižarama »Danilo Kiš« i »Plato« (institucijama prospektom i predračunom). Vjerujte, dokumentirano i zanimljivo Vama i pokoljenjima. Autor: Alojzije Poljaković, Ulica Bohinjska br. 3, Subotica. Tel. 024/546 046

Izdajem apartmane na otoku Čiovu, pokraj Trogira.

Tel: 063/ 716 - 1760

Prodajem šarplanince, štenad šampionskog podrijetla i odrasle ženke i mužjake izuzetnog eksterijera i karaktera. Tijekom cijele godine prodajem,

Karan. Tel: 025/ 830 - 475 i 063/ 717 - 4888.

Prodajem staru kuću za rušenje, MZ »Novo selo«. Plac 340 m²,
Tel. 024/ 532 - 505.

Dajem u zakup lijep poslovni prostor u centru grada (35 četvornih metara) sastavljen iz dvije prostorije plus sanitarni čvor.
Tel: 064/ 229 - 6773

Prodajem veliku dvosobnu kuću u Đurđinu, Matka Vukovića 20. s nusprostorijom, uz asfaltiranu cestu, na čošku. Čisto vlasništvo. Legalizirana gradnja. Pitati na telefon 064/ 239 - 0122, Tomica Crnković.

Besplatni mali oglasi uz kupon iz »Hrvatske riječi«

Štovani čitatelji našeg i vašeg tjednika,

I dalje nastavljamo s objavljivanjem rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priloženi kupon koji ćemo objavljivati u svakom broju »Hrvatske riječi«.

Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

HRVATSKARIJEČ

Nama je dovoljno da znate za nas...

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće

- Subotica, Karađordev put 2,

telefon (danonoćno): (024) 55-44-33

- Horgoš, Borisa Kidriča 7,

telefon (danonoćno): (024) 792-202

Raspored sprovoda i umrlice na

Internetu: www.funero.co.yu

e-mail: funero@funero.co.yu

Mogućnost odloženog plaćanja

PRIVATNO POGREBNO PODUZEĆE
"URNA"
A.D.-d.o.o.

Trg žrtava fašizma br. 1

PODUZEĆE ZA PRODAJU
POGREBNE OPREME
PRIJVOZ I CEREEMONIJAL
POKOPA

Tel.: 024-558-011

Cyjećara:
Tel.: 024/557-130

Subotica-trans

SUBOTICA-TRANS obavljaštava cijenjene putnike na međunarodnoj autobusnoj liniji, Subotica – Zagreb, važe cijene prijevoza s nizom pogodnosti:

- djeca do 6 godina voze se besplatno

- djeca od 6 do 12 godina imaju popust 50% (cijena povratne karte iznosi 1.225 din.)

- studenti uz prikaz studentske legitimacije (koje se dobije na autobuskoj stanici) uživaju popust od 20% (povratna karta je 3.332din., a u jednom smjeru 1.960 din.)

POPUSTI VAŽE ISKLJUČIVO ZA IZRAVNU LINIJU OD SUBOTICE DO ZAGREBA U OBA SMJERA I VAŽE 30 DANA.

VAŠ SUBOTICA-TRANS

agria

AGRIA D.O.O. SUBOTICA
PROIZVODNJA SIJAČICA I
REZERVNIH DIJELOVA
SUBOTICA, BARANJSKA 23
tel. i fax: 024-561-553
e-mail: agria@suonline.net

**Zlatna medalja
za kvalitetu 2005.**

Pravi izbor

www.tippnet.co.yu Tel.: 555-765 E-mail: support@tippnet.co.yu

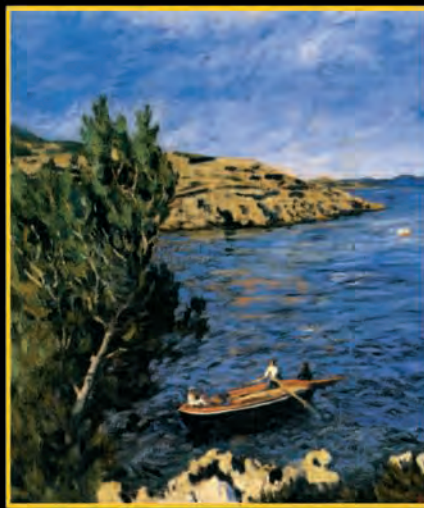
STJEPAN
BARTOŠ

UPOZNAVANJE

HRVATSKARIJEČ

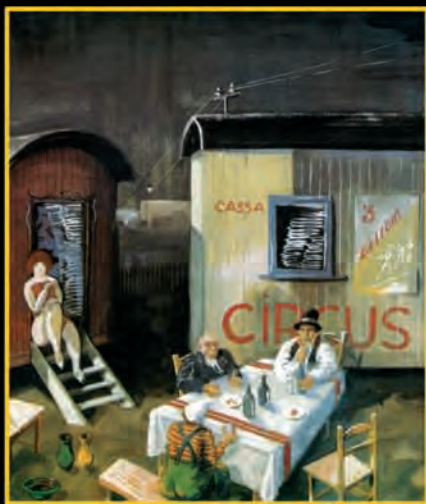
TOMISLAV
KETIG

VELEBITSKI
ORAO

HRVATSKARIJEČ

ZVONKO
SARIĆ

PROSJAČKI
BANKET

HRVATSKARIJEČ

RUŽA
SILAĐEV

DIVANI
IZ SONTE

HRVATSKARIJEČ